

ISSN 2350-9163

วารสารวิจัยสถาบัน มช.

KKU Institutional Research Journal

<http://irj.kku.ac.th>

ปีที่ 2 ฉบับพิเศษ มิถุนายน 2557

• **เจ้าของ**

กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

• **วัตถุประสงค์**

วารสารวิจัยสถาบัน มช.เป็นวารสารทางวิชาการซึ่งบทความวิจัยสถาบันทุกเรื่องได้รับการประเมินโดย ผู้ทรงคุณวุฒิจากทั้งจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการที่มีคุณค่าแก่ผู้สนใจทั่วไป เป็นสื่อกลางรายงานความก้าวหน้าในการวิจัย และเป็นการแลกเปลี่ยนแนวความคิด ในการวิจัย ในรูปวารสารทางอิเล็กทรอนิกส์ และมีการเผยแพร่ในรูปแบบเล่มสำหรับจัดส่งให้ห้องสมุดหรือหน่วยงานอื่นที่สนใจ

• **ที่ปรึกษา**

ศ.นพ.วีระชัย โควสุวรรณ์

• **บรรณาธิการ**

รศ.ดร.เจียมจิตต์ แสงสุวรรณ

• **รองบรรณาธิการ**

นายภูมิภักดิ์ พิทักษ์เขื่อนขันธุ์

• **กองบรรณาธิการ**

ศ.นพ.สมบูรณ์ เทียนทอง

ศ.ดร.สุพรรณิ พรหมเทศ

ศ.ดร.อภิพรพรรณ พุกภักดิ์

รศ.นพ.สุรพล วีระศิริ

รศ.ดร.คงศักดิ์ ธาตุทอง

รศ.ดร.ทรงศรี สรรเสถียร

ผศ.ว่าที่ร.ต.อรัญ ชูยกระเดื่อง

ผศ.ดร.จิตติมา วรธรรมศรี

ผศ.ดร.ภาวดี ภักดี

ผศ.ดร.ดุชนิ อายวัฒน์

ผศ.ดร.ปณิธาน พิระพัฒนา

ดร.ศักดิ์ชัย เจริญศิริพกุล

นายเรืองชัย จรุงศิริวัฒน์

นางอุบล จ้วงพานิช

• **ผู้จัดพิมพ์**

กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สำนักงานอธิการบดี อาคาร 2 ชั้น 2

123 ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น

40002

โทรศัพท์/โทรสาร 043-203177

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- **กำหนดการเผยแพร่**
ปีละ 3 ฉบับ (มกราคม – เมษายน, พฤษภาคม – สิงหาคม, กันยายน – ธันวาคม)
- **จำนวนพิมพ์**
700 เล่ม
- **การเผยแพร่**
มอบให้ห้องสมุดหน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา และเจ้าของผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์
- **ผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของบทความประจำฉบับ**

รศ.ดร.เจียมจิต	แสงสุวรรณ
รศ.ดร.วิลาวรรณ	พันธุ์พุกษ์
รศ.อนงค์นุช	เทียนทอง
รศ.สุนีย์	เลี้ยวเพ็ญวงษ์
ผศ.ดร.ปณิธาน	พีรพัฒน์
นายภูมิภักดิ์	พิทักษ์เชื่อนพันธ์
- **ฝ่ายจัดการ**

นางรัชณี รุ่งวงศ์
นางสุณิษา แสงเหลา
- **เทคนิคและสื่อออนไลน์**

นางสาวจิตติภา ศรีวัธนทรัพย์
นายเกียรติภูมิ กฤตเวทิน
- **พิมพ์ที่**
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
123 ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น
40002
โทร.043-342789 โทรสาร 043-202211
E-mail:kkuprinting@hotmail.com

ข้อเขียนหรือบทความใดๆ ที่ได้พิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิจัยสถาบัน มข.ฉบับนี้ เป็นความคิดเห็นเฉพาะตัวของผู้เขียน และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย และไม่มีข้อผูกพันด้วยประการใดๆ อนึ่ง กองบรรณาธิการวารสารยินดีรับพิจารณาบทความจากนักวิชาการ นักศึกษา ตลอดจนผู้อ่าน และผู้สนใจทั่วไป เพื่อนำลงตีพิมพ์สำหรับบทความวิจัยและบทความวิชาการต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

บรรณาธิการแถลง

วารสารวิจัยสถาบัน มข. ฉบับนี้เป็นวารสารฉบับพิเศษสำหรับการสัมมนาวิชาการเครือข่ายระบบงานทะเบียนนักศึกษาและประมวลผลการศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 9 โดยเน้นประเด็นของเรื่อง "นวัตกรรมและเทคโนโลยีระบบทะเบียนและประมวลผลเพื่อก้าวสู่อาเซียน" ระหว่างวันที่ 23-27 มิถุนายน 2567 โรงแรมเจริญธานี ปรีณิเชส จ.ขอนแก่น และมีสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นเจ้าภาพ และเป็นการเฉลิมฉลองในโอกาสครบรอบ 50 ปี มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการประชุมมีเวทีเผยแพร่ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพ วารสารวิจัยสถาบัน มข. จึงได้ออกวารสารวิจัยสถาบัน มข. ฉบับพิเศษนี้ขึ้นสำหรับการสัมมนาวิชาการเครือข่ายระบบงานทะเบียนนักศึกษาและประมวลผลการศึกษาทั่วประเทศ ในครั้งนี้ โดยมีขอบเขตของบทความวิจัยสถาบันในฉบับนี้ที่ครอบคลุมไปถึง การวิจัยด้านระบบทะเบียนเรียนและประมวลผล การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) การรับเข้าศึกษาและการดูแลนักศึกษานานาชาติการจัดการหลักสูตร หรือ TQF และสหกิจศึกษา

วารสารวิจัยสถาบัน มข. ฉบับพิเศษนี้ คาดหวังว่าจะมีนวัตกรรมใหม่เกิดขึ้นในเวทีการให้บริการทางการศึกษา และเป็นเวทีของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่จะช่วยให้องค์กร หรือสถาบันต่างๆ มีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด และการต่อยอดขยายผลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยสถาบัน ที่นำไปสู่การยกระดับผลงานวิจัยของไทย รวมถึงการเป็นฐานข้อมูลความรู้ด้านการวิจัยสถาบันของประเทศ และใช้ในการขอผลงานเพื่อยกย่องระดับบุคลากรได้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการอย่างกว้างขวาง

เจียมจิต แสงสุวรรณ

ISSN 2350-9163

วารสารวิจัยสถาบัน มข.

ปีที่ 2 ฉบับพิเศษ มิถุนายน 2557

สารบัญ

การประเมินผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2555 อรรพรรณ บุราณรักษ์ จิรภา ไกยสวน สมโภชน์ ถิ่นปร เนตรนภา เจนเจริญ ยุภาภรณ์ สุปิจา หทัยรัตน์ บุญยรัตพันธุ์.....	1
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นिरุข ภาชนะทิพย์ และปฐมวดี กุลวัฒน์ไพศาล.....	17
ปัญหาและสถานภาพทางการเรียนของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา ฐานิตา ลอยวิรัตน์ และจุรีพร กาหยี.....	27
ความพึงพอใจของผู้สมัครต่อการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556 สุภาพ ไชยยา, ธัญวลัย กฤษณกมล และ สุวรรณภา แสงค้อม.....	36
การวิเคราะห์ปัจจัยจากประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขในการดำเนินการจัดสอบของศูนย์สอบ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อรรพรรณ บุราณรักษ์.....	46
ความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษาต่อรายวิชาสหกิจศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น มลิวรรณ เบ้าวัน ณรงค์พล แจ้งสุวรรณ วิญญู สาสุนันท์.....	55
การพัฒนาระบบเชื่อมต่อฐานข้อมูลระบบทะเบียน ในรูปแบบ API กรณีศึกษาสำนักทะเบียนและประมวลผล อดิศักดิ์ ศรีรัตนประพันธ์	65

KKU isr.j.2014; 2(supplement) : 1-5

<http://irj.kku.ac.th>

การประเมินผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2555 Analysis results for the Graduation Ceremony of Khon Kaen University, in Academic year 2012

อรวรรณ บุราณรักษ์^{1*}, จิรภา ไกยสวน², สมโภชน์ ถิ่นปรุ³, เนตรนภา เจนเจริญ³,
ยุภาภรณ์ สุปิจา², หทัยรัตน์ บุญยรัตพันธุ์²

¹ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น/ รองศาสตราจารย์ ดร.

² กลุ่มภารกิจบริการ สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ กลุ่มภารกิจทะเบียนเรียน สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*Correspondent author: orawan@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การดำเนินการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร เป็นส่วนหนึ่งในการกิจของกลุ่มภารกิจบริการ สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป จึงได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2555 และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากการประเมินผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2555 และสรุปข้อเสนอแนะของกรรมการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากคณะดำเนินงานฝ่ายเลขานุการ งานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร โดยมีกลุ่มภารกิจบริการ สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการอำนวยการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิเคราะห์ คำนวณค่าต่างๆ สถิติที่ใช้ร้อยละ ทำให้ทราบปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อันจะเป็นแนวทางในการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยขอนแก่นให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

คำสำคัญ: การวิเคราะห์, การดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร, มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

The implementation of the Graduation Ceremony is as part of the service mission office for Bureau of Administration and Development of Khon Kaen University. Therefore, the objective of this study was to analyze the performance Graduation Ceremony how to benefit and most efficient for the sake of management Graduation Ceremony in the future. Data was conducted from collection operations and evaluation of the Graduation Ceremony in the year 2012. In addition to summarizes the recommendations of the board by the secretariat the Graduation Ceremony of Khon Kaen

University. The cluster service office for Bureau of Administration and Development is assistant secretary committee held a Graduation Ceremony University. They made using Microsoft Excel to collect data and analysis calculated values the statistics for the percentage keeping in mind the problems and suggestions on how to fix the problem. This will guide the committee held to improve the next Graduation Ceremony.

Key words: Analysis, issues and solutions in implementation, Khon Kaen University

1. บทนำ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้จัดให้มีงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรครั้งแรกเมื่อวันจันทร์ที่ 16 ธันวาคม 2511 มีคณะที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ครั้งแรก จำนวน 2 คณะ คือ คณะเกษตรศาสตร์ มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 35 คน และคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 24 คน รวมจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร รุ่นแรก จำนวน 59 คน จนถึงปัจจุบัน ปีพุทธศักราช 2556 มีผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวนรวมทั้งสิ้น 122,967 คน ซึ่งฝ่ายดำเนินการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรในระยะแรก จากปี พ.ศ.2507 ได้อาศัยสถานที่ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยมหิดลในปัจจุบัน) จนจัดตั้งกองบริการการศึกษา สังกัดสำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปี พ.ศ.2511 และเมื่อจัดตั้งโครงการสำนักทะเบียนและประมวลผลในปี พ.ศ.2533 ฝ่ายทะเบียนการศึกษา จะเป็นฝ่ายดำเนินการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร กระทั่งปรับโครงสร้างองค์กรโดยรวมระหว่างสำนักทะเบียนและประมวลผลและกองบริการการศึกษาเข้าเป็นหน่วยงานเดียวกัน ในปี พ.ศ.2547 แบ่งส่วนราชการเป็น 6 กลุ่มภารกิจ 1 งาน คือ 1) กลุ่มภารกิจบริหารทั่วไป 2) กลุ่มภารกิจพัฒนาวิชาการ 3) กลุ่มภารกิจรับเข้าศึกษา 4) กลุ่มภารกิจทะเบียนเรียน 5) กลุ่มภารกิจประมวลผล 6) กลุ่มภารกิจบริการ 7) งานประสานงานสหกิจศึกษา สภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้มีมติเห็นชอบออกประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฉบับที่ 3/2548 วันที่ 28 มีนาคม 2548 และเปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ” ในปัจจุบัน ดังนั้นการดำเนินการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร จึงเป็นส่วนหนึ่งในภารกิจของกลุ่มภารกิจบริการ สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ และในปัจจุบันสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ

ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ เป็น 2 ชุด คือ 1. คณะกรรมการอำนวยการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ควบคุม ดูแล และติดต่อประสานงานกับกรรมการฝ่ายต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย 2. คณะกรรมการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการฝ่ายต่างๆ ในคณะกรรมการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร จะมี 24 ฝ่าย คือ 1) ฝ่ายจัดรายชื่อบัณฑิตและจัดเตรียมปริญญาบัตร 2) ฝ่ายเอกสาร 3) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ 4) ฝ่ายพิธีการ 5) ฝ่ายสถานที่ แสง ถนน และจัดบริเวณทั่วไป 6) ฝ่ายระบบเครื่องเสียง 7) ฝ่ายยานพาหนะ 8) ฝ่ายตกแต่งสถานที่ 9) ฝ่ายต้อนรับและจัดที่พัก 10) ฝ่ายการเงิน 11) ฝ่ายถ่ายทอดพิธีพระราชทานปริญญาบัตร 12) ฝ่ายถ่ายภาพบัณฑิต 13) ฝ่ายจัดบัณฑิตเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร 14) ฝ่ายจัดปริญญาบัตร 15) ฝ่ายประสานงานรักษาความปลอดภัยและการจราจร 16) ฝ่ายจัดการร้านค้าและสิทธิประโยชน์ 17) ฝ่ายพิธีสงฆ์ 18) ฝ่ายปฐมพยาบาล 19) ฝ่ายจัดการรับและส่งเสด็จ ฯ 20) ฝ่ายจัดงานสืบทอดปณิธานอุดมการณ์มอดินแดง 21) ฝ่ายจัดงานแสดงความยินดี 22) ฝ่ายอำนวยการประสานงานสำนักพระราชวัง และศรภ. 23) ฝ่ายอำนวยความสะดวกญาติบัณฑิต 24) ฝ่ายเลขานุการ และประกอบด้วยคณะต่างๆ ที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร จำนวน 23 คณะ [1,2,3]

จากการดำเนินการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรที่ผ่านมา เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงได้มีการศึกษาประเมินผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยขอนแก่น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ประจำปีการศึกษา 2555

3. วิธีการดำเนินงาน

ได้ดำเนินการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2555 ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยขอนแก่น จากการประเมินผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2555 และสรุปข้อเสนอแนะของกรรมการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากคณะดำเนินงานฝ่ายเลขานุการ งานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการสรุปผลการดำเนินงานรวบรวมข้อมูลที่ประเมินผลการดำเนินงานมาโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2555

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel ในการวิเคราะห์คำนวณค่าต่างๆ สถิติที่ใช้ร้อยละ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในประเด็นต่างๆ โดยฝ่ายประเมินผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปี

การศึกษา 2555 นำเสนอต่อที่ประชุมฯ เพื่อทราบปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานั้นจะเป็นแนวทางในการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

7. ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในประเด็นต่างๆ โดยฝ่ายประเมินผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2555 นำเสนอต่อที่ประชุมฯ เพื่อทราบปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานั้นจะเป็นแนวทางในการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรให้มีความสมบูรณ์ต่อไป ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผู้สำเร็จการศึกษา และการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา/ผู้เข้ารับ มีผู้สำเร็จการศึกษา รวมจำนวน 9,301 คน [4] เข้ารับจริง จำนวน 8,537 คน คิดเป็นร้อยละ 91.8 ใช้เวลาในการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร จำนวน 277 นาที (4 ชั่วโมง 37 นาที) เฉลี่ยเวลาที่ใช้ในการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร จำนวน 30.81 คน/นาที

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาจำแนกตามระดับ ระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 2.1 ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง คิดเป็นร้อยละ 1.0 ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 27.8 ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต คิดเป็นร้อยละ 0.4 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.6 คิดจำนวนผู้เข้ารับ พระราชทานปริญญาบัตรเฉลี่ยต่อหน้าที่ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปจำนวนผู้เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรเฉลี่ยต่อหน้าที่ ในคณะต่างๆ ที่มีจำนวนผู้เข้ารับฯ มาก 5 อันดับแรก และมีจำนวนผู้เข้ารับฯ น้อย 5 อันดับสุดท้าย

จำนวนผู้เข้ารับฯ เฉลี่ยต่อหน้าที่ (มาก 5 อันดับแรก)		จำนวนผู้เข้ารับฯ เฉลี่ยต่อหน้าที่ (น้อย 5 อันดับสุดท้าย)	
คณะ	เวลาเฉลี่ย (คน/นาที)	คณะ	เวลาเฉลี่ย (คน/นาที)
1. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น (ป.ตรี)	46.15	1. เกษตรศาสตร์	28.51
2. เทคโนโลยี	36.79	2. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น (ป.โท)	28.75
3. เทคนิคการแพทย์	35.76	3. บัณฑิตวิทยาลัย	29.04
4. เกษตรศาสตร์	33.78	4. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ	30.25
5. ศึกษาศาสตร์	33.01	5. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	30.42

ประเด็นที่ 2 การจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร คิดตามกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 2
ตารางที่ 2 สรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการจัดส่งแบบประเมิน

กลุ่มตัวอย่าง	ส่งแบบประเมิน	รับคืน	ร้อยละ
กรรมการ	200	196	98.0
บัณฑิต	200	192	96.0
ญาติบัณฑิต	200	200	100.0

ลักษณะข้อมูลของญาติบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม

ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 57.5 ญาติบัณฑิตส่วนใหญ่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 84.5 รองลงมาเป็นภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 5.5 การเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 84.5 ในกลุ่มญาติที่มาร่วมแสดงความยินดีโดยเฉลี่ยประมาณ 7-8 คน คิดเป็นร้อยละ 83.2 และพักค้างคืนที่จังหวัดขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 35.5 เฉลี่ย 2 คืน และเข้าพักที่โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 49.4

8. สรุปและอภิปรายผล

สรุประดับผลสำเร็จของการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรในปี

กลุ่มคณะกรรมการ อยู่ในระดับมาก คิดเป็น 53.1%
กลุ่มบัณฑิต อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น 53.1%
กลุ่มญาติบัณฑิต อยู่ในระดับมาก คิดเป็น 50.5%

จุดเด่นของการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

1. จัดสถานที่และบริเวณสวยงาม
2. พิธีการมีความเป็นระเบียบ กระชับและรวดเร็ว
3. การตรงต่อเวลาตามกำหนดการ
4. ระบบการรักษาความปลอดภัย
5. การจัดบริเวณถ่ายภาพสำหรับบัณฑิตสวยงาม
6. การจัดรถรับ-ส่ง

ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการจัดการปัญหา

1. จำนวนญาติบัณฑิต 56,759-68,296 คนโดยประมาณการจากจำนวนบัณฑิตที่เข้ารับ 8,537 คน เฉลี่ย 7-8 คนต่อบัณฑิต 1 คน
2. ปริมาณรถ 17,074-25,611 คันโดยประมาณจากค่าเฉลี่ย 2-3 คันต่อบัณฑิต 1 คน
3. การพักค้างคืนของญาติบัณฑิต 35.5% เฉลี่ย 2 คืน

แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

โดยภาพรวมของแนวทางการแก้ไขปัญหามีได้แก่

การเพิ่มจำนวนผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายประสานงานรักษาความปลอดภัยและการจราจร ฝ่ายอำนวยความสะดวกบัณฑิต และการเพิ่มจำนวนนักศึกษาช่วยงานของฝ่ายจัดปริญญบัตร เป็นต้น

9. ข้อเสนอแนะ

1. เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ควรเข้มงวดในการรักษาความปลอดภัย
2. ควรมีการจัดรถรับ-ส่งบัณฑิตทั้งก่อนรับและหลังเสร็จพิธีฯ ให้ชัดเจน
3. ควรจัดระบบจราจรให้ดีขึ้น และมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน ตั้งแต่ก่อนช่วงการฝึกซ้อมจนถึงวันจริง
4. ควรมีห้องน้ำให้มากขึ้น เพียงพอและมีแม่บ้านทำความสะอาดด้วย
5. ควรเพิ่มสถานที่ถ่ายภาพให้มากกว่านี้
 1. ควรมีสถานที่มีจุดให้บริการโทรศัพท์ฟรี ที่สามารถติดต่อญาติบัณฑิตได้
 2. ควรกระจายการถ่ายทอดสดพิธีฯ ไปตามจุดต่างๆ และใกล้แหล่งอาหาร เครื่องดื่ม และห้องน้ำ
 3. ควรมีชุดครุยสำรองไว้สำหรับบัณฑิต
 4. ควรนำเสนอแผนระบบจราจร ในวันที่ฝึกซ้อมใหญ่ประมาณ 5-10 นาที เพื่อแจ้งบัณฑิตให้ทราบเส้นทางเพื่ออำนวยความสะดวกแก่บัณฑิตและญาติบัณฑิต

10. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญบัตร คณะกรรมการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญบัตร ประธานกรรมการฝ่ายต่างๆ ทุกท่านซึ่งมีส่วนร่วมในการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญบัตร รวมถึงบัณฑิต และญาติบัณฑิต ซึ่งยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน และ รศ.ชนะพล ศรีฤๅชา ผู้อำนวยการสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินผล ผู้จัดทำขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

11. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2545) คู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญบัตร
- [2] สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2555) คู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญบัตร
- [3] สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2555) คำกราบบังคมทูลรายงานของนายกสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่นกราบบังคมทูล
- [4] หนังสือสูจิบัตรงานพิธีพระราชทานปริญญบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2556) หมายกำหนดการทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์พระราชทานปริญญบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2555 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น วันจันทร์ที่ 16 ธันวาคม พุทธศักราช 2556

KKU isr.j.2014; 2(supplement) : 6-14

<http://irj.kku.ac.th>

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

The Opinion of the Policy for Kasetsart University English Skill Development

นิรุทธ ภาชนะทิพย์¹* และปฐมาวดี กุลวัฒน์ไพศาล¹

¹ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

* Correspondent author : fengnnp@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการในวิทยาเขตบางเขนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำนวน 246 คน ระเบียบวิธีวิจัยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละและค่าความถี่ โดยมีคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการใช้วิธีแจกแจงความถี่โดยเรียงลำดับค่าคะแนนจากคะแนนมากไปน้อย ซึ่งผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า อาจารย์และบุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดโครงการอบรม/สัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษให้แก่นิสิต อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.5 รองลงมาคือ การกำหนดให้ 1 หลักสูตรมีการเปิด 1 รายวิชาที่มีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในรายวิชาเฉพาะเลือกในชั้นปีที่ 3-4 คิดเป็นร้อยละ 88.2 การจัดสอบวัดระดับมาตรฐานความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้แก่นิสิตก่อนจบการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 85 ตามลำดับ โดยคณาจารย์และบุคลากรมีความต้องการพัฒนาศักยภาพภาษาอังกฤษในด้านการพูดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72 รองลงมาคือ การเขียนและการพูดเพื่อการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 67.4 และด้านการพูดในที่ประชุม คิดเป็นร้อยละ 61.8) ตามลำดับ ซึ่งจากผลดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

Abstract

The purpose of the study titled The Opinion of the Policy for Kasetsart University English Skill Development was to examine the opinion of the policy related to English skill development. The population used in this study was 246 Kasetsart University's lecturers and academic officers. The methodology used in this study was questionnaires. The data was analyzed using percentile and open ended questions regarding the requirement for lecturers and academic officers' English skill development by means of sequencing the scores from the most. The overall results found that most of the lecturers and academic officers agreed with three policies that there is a program or training held for students lecturers and and academic officers' English skill development the most with percentile 95.5%, the second policy was to assign one English course in every curriculum as selective course restricted for third and fourth year

students with percentile 88.2% and the third policy was that English proficiency test is employed as one of the exit tests to measure students' English skill development with percentile 85% respectively. The lectures and academic officers had the requirement to develop the skill in giving presentation the most (72%), Speaking and writing for communication (67.4%) and How to speak in the assembly (61.8) respectively. The findings from this study will be the effective guidance in developing the performance of Kasetsart University's lecturers and academic officers.

Keyword: English Skill Development

1. บทนำ

การผลิตบัณฑิตเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและเพื่อการแข่งขันในเวทีโลกนับได้ว่าสถาบันการศึกษามีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญยิ่งโดยจำเป็นต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์บุคลากรสายสนับสนุนทางการศึกษาและนิสิตมีความพร้อมและมีศักยภาพในการทำงานเพื่อการแข่งขัน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดให้การเปิดเสรีการค้าด้านการอุดมศึกษาและการบูรณาการศาสตร์ความรู้ต่างๆ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเสริมหลักสูตรในทุกคณะและภาควิชา รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจให้อาจารย์และนิสิตตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมกำลังคนด้านภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การส่งเสริมความร่วมมือและความเข้มแข็งทางวิชาการ ตลอดจนงานวิจัยและการพัฒนาศักยภาพอาจารย์และนิสิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในระดับภูมิภาคและนานาชาติ [1] ดังนั้น อาจารย์นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการผลิตบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อสร้างความแข็งแกร่งด้านการอุดมศึกษาได้อย่างยั่งยืนและมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนให้

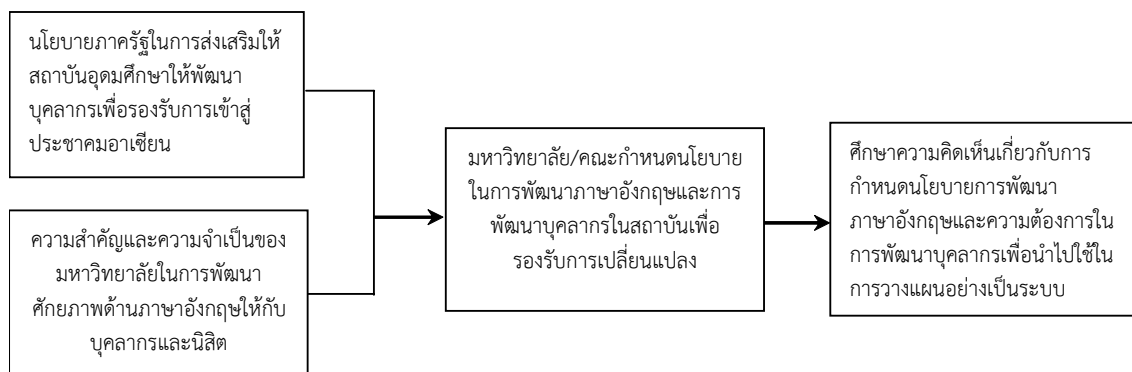
มหาวิทยาลัยก้าวสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ การพัฒนาอาจารย์จึงเป็นหัวใจสำคัญที่สถาบันการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยสอดคล้องกับความต้องการของอาจารย์และสอดคล้องตามนโยบายการพัฒนาบุคลากรสายวิชาการของมหาวิทยาลัย

จากความสำคัญของปัญหาเหล่านี้ จึงได้ดำเนินการความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษในด้านต่างๆ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางและประโยชน์ในการวางแผนเพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านการใช้ภาษาอังกฤษของอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลกระทบต่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกไปรับใช้สังคมและประเทศชาติตามเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ทฤษฎี กรอบแนวคิดการวิจัยและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปรับจากโมเดลและแนวคิดเรื่อง การวางแผนพัฒนานักงาน (Career Development Plan = CDP) [2]

4. วิธีดำเนินการ

การวิจัยได้ดำเนินการโดยทำการสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการ ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน 2556 ซึ่งมีอาจารย์และบุคลากรส่งแบบสอบถามคืนจำนวน 246 คน ซึ่งมีประเด็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของอาจารย์ บุคลากร และนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมทั้งความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาภาษาอังกฤษ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการพัฒนาศักยภาพอาจารย์อาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการด้านภาษาอังกฤษ โดยส่งแบบสอบถามให้กับอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทุกคนในวิทยาเขตบางเขนทั้งสิ้นจำนวน 493 คนได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าความถี่ และคำถามปลายเปิดโดยเรียงลำดับค่าคะแนนจากคะแนนมากไปน้อย

5. ผลการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษ จำแนกออกเป็น 3 ส่วนตามแบบสอบถามดังนี้

1. ส่วนข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคลของคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.4 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 60.2 ซึ่งส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งอาจารย์และนักวิชาการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 51.2 ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 24

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศของอาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จากผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการส่วนใหญ่เห็นด้วยในการกำหนดนโยบายที่จะพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศให้กับอาจารย์ บุคลากร และนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยนโยบายนโยบายที่มหาวิทยาลัยฯ จะจัดโครงการอบรม/สัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านภาษา

อังกฤษให้แก่บัณฑิต (คิดเป็นร้อยละ 95.5) รองลงมาคือ กำหนดให้ 1 หลักสูตรมีการเปิด 1 รายวิชาที่มีการสอนเป็น ภาษาอังกฤษในรายวิชาเฉพาะเลือก ชั้นปีที่ 3-4 มากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 88.2) และการกำหนดให้มหาวิทยาลัย มีการจัดสอบวัดระดับมาตรฐานความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้แก่บัณฑิตก่อนจบการศึกษา (คิดเป็นร้อยละ 75) ทั้งนี้มีอาจารย์ และสายสนับสนุนทางวิชาการบางส่วนที่ไม่เห็นด้วยใน ส่วนนโยบายการกำหนดให้ 1 หลักสูตรมีการเปิด 1 รายวิชา ที่มีการสอนเป็นภาษาอังกฤษในรายวิชาเฉพาะเลือก ชั้นปีที่ 3-4 โดยมีเหตุผลดังนี้

- ควรมีการเปิดการสอนเป็นภาษาอังกฤษมากกว่า 1 รายวิชาใน 1 หลักสูตร
- บางสาขาไม่มีความพร้อมด้านบุคลากร
- ไม่มีอาจารย์ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษได้
- เป็นการสิ้นเปลือง เพราะนิสิตสามารถเลือก เรียนในรายวิชาและหลักสูตรภาษาอังกฤษเรียนได้
- ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นวิชาบังคับยังไม่สามารถ พัฒนานิสิตได้ รายวิชาของภาควิชาเกี่ยวข้องโดยตรงกับ เทคโนโลยีเท่านั้นก็สื่อความหมายได้แล้ว
- ถ้ากำหนดเป็นรายวิชาเฉพาะเลือก นิสิตอาจไม่ เลือกลงก็ได้

- เป็นการผลักภาระให้กับนิสิตมหาวิทยาลัยควร มีการ Facilitate นิสิตก่อน หากจะเริ่มบังคับใช้จริง

โดยอาจารย์มีข้อคิดเห็นในกรณีมหาวิทยาลัย มีการจัดสอบวัดระดับมาตรฐานความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้แก่บัณฑิตก่อนจบการศึกษา ดังนี้

- ควรสอบวัดความรู้ตั้งแต่รับเข้ามาและบังคับ เรียนเพิ่มเติม
- สอบได้แต่ไม่ใช่เป็นเกณฑ์ว่าผ่านแล้วจะ จบโดยถ้าไม่ผ่านจะมีมาตรการอย่างไร
- อาจทำให้นิสิตมีปัญหาการจบหลักสูตรเพียง เพราะติดรายวิชานี้วิชาเดียว

- ตามหลักสูตรมีรายวิชาภาษาอังกฤษที่นิสิตลง เรียนอยู่แล้ว และนิสิตบัณฑิตศึกษาต้องเรียน-สอบภาษาอังกฤษอยู่แล้ว

- การออกข้อปฏิบัติของมหาวิทยาลัยอื่นใน ปัจจุบัน ไม่มีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง

และมีข้อคิดเห็นของอาจารย์กรณิมาวิทยาลัยฯ จะจัดโครงการอบรม/สัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพด้าน ภาษาอังกฤษให้แก่บัณฑิต ดังนี้

- การจัดอบรม/สัมมนาไม่สามารถ “พัฒนา” นิสิตได้ครบเท่าที่นิสิตไม่คิดจะ “เก่ง” ภาษาอังกฤษ
- ควรมุ่งเน้นให้นิสิตลงทะเลเบียนเรียนในราย วิชาภาษาอังกฤษ
- ควรส่งเสริมให้นิสิตตระหนักถึงความสำคัญ ของภาษาอังกฤษและเข้าร่วมโครงการ/หรือกิจกรรมที่เสริม ทักษะอื่นๆ

ซึ่งอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการมี ความต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ จัดกิจกรรมเสริมทักษะให้ นิสิตในด้านต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- การสนทนา/การสัมภาษณ์งานเป็นภาษา อังกฤษ (คิดเป็นร้อยละ 93.9)
- การเขียนเพื่อนำเสนอ (คิดเป็นร้อยละ 76)
- การเขียนสื่อสารเพื่อการสมัครงาน (คิดเป็น ร้อยละ 74.8)
- ด้านอื่นๆ (คิดเป็นร้อยละ 8.1) ประกอบด้วย การ ฟัง-การอ่าน ควรมีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ เพื่อให้เกิดการ เขียนที่ดี การสื่อสารในชีวิตประจำวัน ภาษาอังกฤษมีอ อาชีพ การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและใน บรรยากาศของการทำงาน

โดยอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการ ส่วนใหญ่มีความต้องการในการพัฒนาศักยภาพภาษา อังกฤษในด้านการพูด (คิดเป็นร้อยละ 69.5) รองลงมาคือ การเขียน (คิดเป็นร้อยละ 61.0) การฟัง (คิดเป็นร้อยละ 51.6) และการอ่าน (คิดเป็นร้อยละ 31.7) ตามลำดับ รวมทั้ง ต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดอบรมเสริมทักษะทางด้านต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- ด้านการพูดแบบนำเสนอ (คิดเป็นร้อยละ 72.0)
- ด้านการเขียนและการพูดเพื่อการสื่อสาร (คิด เป็นร้อยละ 67.5)
- ด้านการพูดในที่ประชุม (คิดเป็นร้อยละ 61.8)
- ด้านการฟังและออกเสียง (คิดเป็นร้อยละ 61.4)
- ด้านการเขียน Proposal (คิดเป็นร้อยละ 53.7)
- ด้านการเขียน Report (คิดเป็นร้อยละ 45.9)
- ด้านเขียนจดหมาย (คิดเป็นร้อยละ 36.6)

นอกจากนี้มีอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการที่มีความต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ จัดอบรมเสริมทักษะทางด้านอื่นๆ เช่น การเขียนเข้าใจความหมายตัวย่อของคำในการเขียน Email เพื่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศ การเขียน editor ที่เป็น native speaker เพื่อการตีพิมพ์ระดับนานาชาติ เทคนิคการสอนด้วยภาษาอังกฤษ

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการพัฒนาศักยภาพอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการด้านภาษาอังกฤษ จำแนกประเด็นความคิดเห็นตามสาระสำคัญได้ดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

(1) ควรมีการพัฒนา การฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง เพราะที่เคยมีก็ทำให้ไปเรียนและขาดความต่อเนื่อง เมื่อไม่ได้ใช้ก็ลืม

(2) การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลามหาวิทยาลัยฯ ควรจัดโครงการ

(3) พัฒนาศักยภาพอาจารย์บุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการและนิสิตด้านภาษาอังกฤษ ในทุกๆ ด้านไม่เพียงเฉพาะการจัดการอบรมเพียงอย่างเดียว มหาวิทยาลัยฯ ควรปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้นิสิตได้ใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งในการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนานิสิต เช่น นโยบายขอความร่วมมืออาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษอย่างน้อย 1 หลักสูตร โดยอาจทำลักษณะเดียวกันในกิจกรรมพัฒนานิสิต

(4) ควรจัดสอบภาษาอังกฤษตั้งแต่สอบคัดเลือกอาจารย์และบุคลากร สายสนับสนุนทางวิชาการ หรือมี

(5) การกำหนดให้ผู้จะสอบคัดเลือกมีคะแนนจากการสอบ IELTS หรือ TOEFL มาขึ้นตามที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนด

(6) ควรให้ทุกภาควิชา มีการจัด Mentor ด้านภาษาอังกฤษให้ผู้จบการศึกษาจากประเทศไทยเพื่อการพัฒนา ด้านภาษาอังกฤษมากขึ้น

(7) การสร้างบรรยากาศให้มีการสื่อสารภาษาอังกฤษ เช่น เพิ่มรับนิสิตต่างชาติ ส่งเสริมทุน, กำหนดให้มีนิสิตต่างชาติในแต่ละ Lab ทั้งนิสิตแลกเปลี่ยน อาจารย์พิเศษ และนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย การเสริมทางด้านสื่อ

ประชาสัมพันธ์ สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษ รวมทั้งเสริมบรรยากาศภายในคณะและในมหาวิทยาลัยให้สามารถพัฒนาการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษด้วย เช่น ป้ายต่างๆ เป็น 2 ภาษาในการโฆษณา

(8) กำหนดให้มีการสัมมนา ระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา เป็นภาษาอังกฤษ

(9) ควรเปิดหลักสูตรนานาชาติเพิ่มขึ้น

(10) ควรยกเลิกนโยบายให้อาจารย์ทำเอกสารประกอบการสอนภาษาไทยแต่ควรใช้ Text Recommendation ที่ใช้ในห้องเรียน

(11) ควรมีการพัฒนา ศักยภาพภาษาอังกฤษ สำหรับนิสิตอย่างจริงจังควรเปิดโอกาสให้แต่ละคณะเปิดสอนวิชา English for xxx เฉพาะในแต่ละสาขา

(12) ควรจัดอบรมให้อาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการและนิสิตให้มีการพัฒนาภาษาอย่างต่อเนื่อง

(13) การเรียน/อบรม ในชั้นเรียนเท่านั้นจะเห็นผลได้ช้า การใช้ภาษาต่างๆ (ทั้งไทย อังกฤษ และอื่นๆ) ต้องฝึกฝนตลอดเวลา ดังนั้น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต้องมีกิจกรรมที่เป็นภาษาอังกฤษตลอดเวลา

(14) การสอนเป็นภาษาอังกฤษ ควรทำเป็นบางรายวิชาเนื่องจากบางรายวิชามีเนื้อหาคำนวณ วิเคราะห์ ซึ่งต้องการคำอธิบายที่ต้องมีความเข้าใจค่อนข้างมาก

(15) ควรนำร่องให้มีการสอนในรูปแบบภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มทักษะของอาจารย์และนิสิต

(16) ควรมีนโยบายให้อาจารย์สวดแทรกภาษาอังกฤษในทุกรายวิชา เช่น การทักทายสั้นๆ การตอบคำถามในชั้นเรียน

(17) ควรมีสถานที่พบปะสังสรรค์ของนิสิต-อาจารย์ชาวต่างประเทศเพื่อที่นิสิต-อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนที่ต้องการฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษ สามารถพบปะพูดคุยสื่อสารสัมพันธ์กับเพื่อนชาวต่างประเทศได้

3.2 ด้านการพัฒนาอาจารย์

(1) การพัฒนาศักยภาพอาจารย์ควรใช้แนวคิดให้อาจารย์มีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนมากที่สุดโดยให้อาจารย์ในสาขาต่างๆ คณะต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสาขาของตนให้แต่ละ

คณะสามารถเปิดสอนวิชาภาษาในสาขาของตนให้แก่คณะสามารถเปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อสาขาของตนเองแบบกระจายอำนาจไม่รวมศูนย์ที่คณะหรือสาขาเดียว ซึ่งจะทำให้ภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่ใกล้กับชีวิตประจำวันของอาจารย์มากขึ้นและเป็นการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(2) ควรพัฒนาอาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนและนิสิตโดยจัดสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศแบบ campus ที่ใช้ภาษาอังกฤษ เพราะนิสิตจะซึมซับมากกว่า นำนิสิตแลกเปลี่ยนกับสังคม มีกิจกรรมร่วมกับนิสิตไทย เพื่อให้เด็กไทยเกิดความต้องการเรียนรู้อยากไปต่างประเทศ

(3) ควรลดภาระงานเอกสาร เพื่อให้คณาจารย์ทุ่มเทกับงานสอน วิจัย และบุคลากรสายสนับสนุนมีการพัฒนาศักยภาพตนเอง

(4) ควรจัดหาทุนให้อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อพัฒนาภาษาต่างประเทศ เช่น การอบรม การเสนอบทความในต่างประเทศ การให้อาจารย์ที่จบในประเทศไปทำ postdoc ในต่างประเทศ

(5) สร้างแรงจูงใจ เช่น ค่าตอบแทน เหรียญเชิดชูเกียรติ ให้แก่อาจารย์ที่สอนเป็นภาษาต่างประเทศอย่างเหมาะสม

(6) ควรมีการสำรวจภาระงานสอนของอาจารย์ และกำหนดเป็นตารางแผนและประเมินผลให้อาจารย์ต้องพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษทุกคน (ยกเว้นอาจารย์ที่ยืนยันว่าใช้ภาษาอังกฤษได้ดีอยู่แล้ว)

(7) ขอให้ศูนย์ภาษาสอบเทียบความรู้ภาษาอังกฤษของอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุง ส่งเสริมให้อาจารย์และบุคลากรใช้ภาษาอังกฤษให้ถูกต้องมากขึ้น

(8) ควรส่งเสริมอาจารย์ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท – ปริญญาเอก ในประเทศไทยก่อนและ ควรมีการส่งเสริมให้อาจารย์มีโอกาสแลกเปลี่ยน การสอนการทำวิจัยกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยต่างประเทศจะเป็นประโยชน์กว่าการพัฒนาโดยการเรียนรู้ในห้องเรียน

(9) ควรมีวิธีการพัฒนานอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียนอย่างเดียวเนื่องจากการเรียนในห้องเรียนอาจารย์ส่วนใหญ่ได้เรียนมาแล้ว แต่ขาดโอกาสและประสบการณ์ในการพัฒนาด้านภาษาอังกฤษมากกว่า

(10) อาจารย์ในหลักสูตรนานาชาติ ภาษาอังกฤษต้องได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง การเรียนจบต่างประเทศไม่ใช่ว่าหลักประกันการใช้ภาษาอังกฤษได้ดีเพราะอาจารย์ไม่ได้สอนแต่วิชาการเท่านั้น ในส่วนสนทนาให้คำปรึกษาต่างๆ คือ ภาษาในชีวิตประจำวัน อาจารย์ต้องสอนแนะนำเป็นภาษาอังกฤษได้

(11) ควรมีการจัดกิจกรรมอบรมการใช้ภาษาโดยเน้นสนทนา ให้อาจารย์และบุคลากรต้องผ่านอย่างน้อย 1-2 คอร์ส เลือกได้ตามความสนใจและต้องต่อเนื่องทุกปี

(12) อาจารย์จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนและบุคลากรต้องได้รับการพัฒนาด้านการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

(13) ควรเปิดโอกาสให้อาจารย์ไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ ในด้านการเรียนการสอนในสาขาที่ตรงกัน และเปิดโอกาสให้อาจารย์ใช้เวลาในช่วงภาคฤดูร้อนไปเพิ่มพูนฟื้นฟูความรู้ในต่างประเทศ

(14) ควรส่งอาจารย์และบุคลากรไปอบรมภาษาอังกฤษระยะสั้นๆ เช่น 1 เดือนที่สถาบันสอนภาษาที่ต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ ออสเตรเลีย

3.3 ด้านการจัดหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษ

(1) ควรมีการจัดอบรมภาษาอังกฤษให้กับคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หากอาจารย์ผู้สอนยังขาดทักษะก็ไม่สามารถสอนนิสิตให้มีประสิทธิภาพได้

(2) จัดโครงการอบรมภาษาอังกฤษให้กับบุคลากรทุกระดับและพัฒนาระบบออนไลน์ เช่น e-Learning

(3) ควรพัฒนาเร่งด่วนตามความต้องการของอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน โครงการจัด

(4) ควรจัดอบรมพิเศษ ช่วงเวลาเย็นหรือวันหยุด เสาร์ อาทิตย์

(5) ควรแยกการอบรมสำหรับพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนในหัวข้อต่างๆ ที่มีระดับพื้นฐานแตกต่างกันและควรเปิดอบรมภาษาอื่นๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ให้อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนได้รับการฝึกอบรม โดยเฉพาะภาษาจีน สเปน

- (6) ควรรอบรมด้านภาษาอังกฤษเพื่อเขียนบทความวิชาการ ควรพัฒนาอย่างมากหากจะเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย
- (7) ควรจัดทำworkshopแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน
- (8) ควรจัดอบรมเป็นชุดๆ ตามความเหมาะสมโดยพิจารณาจากอายุและความรับผิดชอบในการสอนและตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายของบุคลากร
- (9) ให้อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนมีสิทธิอบรมภาษาอังกฤษที่ศูนย์ภาษา โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
- (10) ควรมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มทักษะด้านภาษาอังกฤษให้บุคลากรในแต่ละคณะด้านการพูดและเขียนในช่วง ต.ค./ม.ย. รุ่นละประมาณ 50 คน
- (11) ควรจัดให้อาจารย์และบุคลากรมีโอกาสได้พูดคุยภาษาอังกฤษ โดยอยู่ในรูปแบบการจัดกลุ่มให้เรียนหรือพบปะพูดคุยกับอาจารย์ต่างประเทศเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง อาจจะเป็นทุกสัปดาห์หรือมากกว่า

3.4 ด้านอื่นๆ

- (1) มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงเว็บไซต์ให้เป็นภาษาอังกฤษที่ใช้งานได้ครบถ้วนสมบูรณ์จริงๆ ควรมีแต่ภาษาอังกฤษล้วน และการนำเสนอข่าวสาร ความก้าวหน้าทางด้านงานวิจัยและความก้าวหน้าของหลักสูตรต่างๆ แนวคิดหลักการในงานวิจัยเพื่อชี้นำด้านการวิจัยทางด้านเกษตรของโลก
- (2) ควรจัดตั้งหน่วยที่ช่วยเหลือด้านการแปลและตรวจความถูกต้องการใช้ภาษาอังกฤษของผลงานอาจารย์และบุคลากรด้านวิจัย
- (3) ควรนำดัชนีคะแนนภาษาอังกฤษของบุคลากรมาผูกพันกับการพิจารณาเงินเดือนและแนะนำเว็บไซต์ออนไลน์เพื่อบุคลากรมาศึกษาด้วยตัวเอง
- (4) ถึงแม้ว่าระเบียบจะยังไม่มีนโยบายด้านการศึกษาเพื่อรองรับกับอาเซียนและการก้าวไปสู่ระดับโลกที่ชัดเจนแต่ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์และบุคลากรจะต้องมีแผนการรองรับที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม
- (5) สำหรับนิสิต จัดอบรมโดยให้มีการสอบที่ชัดเจน ถ้าสอบไม่ผ่านต้องลงใหม่จนกว่าจะผ่าน โดยเน้นการพูดคุยสนทนา

- (6) กำหนดเกณฑ์ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ ก่อนเข้ามาเป็นอาจารย์ต้องมีการสอบคัดเลือกภาษาอังกฤษ โดยอาจจะเทียบกับ TOEFL หรือข้อสอบของคณะมนุษยศาสตร์ แต่เกณฑ์จะต้องสูงกว่านิสิตปริญญาโท
- (7) กำหนดตัวชี้วัดทางด้านความสามารถทางภาษาต่างประเทศในการประเมินผลงานประจำปี
- (8) ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารทั้งบุคลากรสายสนับสนุนและสายวิชาการ
- (9) ควรส่งเสริมทักษะด้านภาษาจีนและภาษาอังกฤษสำหรับนิสิต
- (10) ควรมีเงื่อนไขบังคับให้เป็นรูปธรรมในการพัฒนาอาจารย์ บุคลากรและนิสิต ให้มีการอบรมหรือการเรียนรู้ที่เป็นภาษาอังกฤษ

6. สรุปและการอภิปรายผล

การกำหนดนโยบายการพัฒนาภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และกระบวนการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีเป้าหมายในการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อรองรับการแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ [3] ตลอดจนเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าและการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่นอกเหนือจากการติดต่อสื่อสารเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำงานและการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถาบันการศึกษา ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการที่จะพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน คือ มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์บุคลากรสายสนับสนุนและนิสิตมีโอกาสได้พัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษที่เอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานหรือสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก [4] เพื่อส่งผลให้การผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บรรลุตามเป้าหมายและสอดคล้องตามยุทธศาสตร์การสร้างบุคลากรของประเทศที่ได้มีการกำหนดแผนการพัฒนากำลังคนที่มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะการทำงานที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน ดังนั้นการพัฒนาอาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและนิสิตที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบหรือการจัดโครงการอบรม การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษย่อมเป็นหลักประกันต่อการพัฒนาบุคลากรและคุณภาพทางการศึกษาในภาพรวมของมหาวิทยาลัย และเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานของอาจารย์ในการพัฒนาการเรียนการสอน [5] ซึ่งผลจากการวิจัยในภาพรวมสะท้อนให้เห็นว่าอาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบายการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ บุคลากรและนิสิตมากที่สุด รองลงมาได้แก่ นโยบายการกำหนดให้หลักสูตรมีการเปิดรายวิชาที่มีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในรายวิชาเฉพาะเลือกของนิสิตชั้นปีที่ 4 การจัดสอบวัดระดับมาตรฐานความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้แก่นิสิตก่อนสำเร็จการศึกษา สำหรับความต้องการในการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาศักยภาพและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ การเขียน การติดต่อสื่อสารและการพูดในที่ประชุม ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในประเด็นสำคัญได้แก่ การปรับปรุงเว็บไซต์ การปรับปรุงและเสริมสร้างบรรยากาศความเป็นนานาชาติในมหาวิทยาลัย การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษด้านต่างๆ ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน รวมทั้งโอกาสในการเปิดโลกทัศน์การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะต่อการนำประโยชน์ไปใช้

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่าอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนเห็นด้วยกับการกำหนดนโยบายในการพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาศักยภาพบุคลากร

และนิสิตในด้านภาษาอังกฤษ ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของอาจารย์ บุคลากรและนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ภาครัฐและสถาบันอุดมศึกษาควรมีการจัดสรรเงินในการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพให้เพียงพอซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลในการติดต่อสื่อสารอย่างเต็มที่และเพื่อเป็นการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และควรจัดสรรอัตราค่าจ้างและทุนสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนและนิสิตให้เพียงพอและควรมีหน่วยงานกลาง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดูแลรับผิดชอบในการติดต่อประสานงานความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานในต่างประเทศในการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนิสิตซึ่งจะช่วยให้การกำหนดนโยบายของสถาบันอุดมศึกษาเป็นผลเชิงรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- (1) ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการสื่อสาร
- (2) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศให้กับบุคลากรทางการศึกษาและนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย
- (3) ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของอาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนและนิสิตจำแนกตามคณะหรือกลุ่มสาขาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายการพัฒนาได้อย่างเหมาะสมต่อไป

- (4) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของอาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนและนิสิตในสถาบันอุดมศึกษา

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. จดหมายข่าวสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(HEC Newsletter) ปีที่ 2 ฉบับที่ 52. ประจำวันที่ 7 มีนาคม 2554 http://www.mua.go.th/pr_web/ohecnewsletter/.
- [2] ดนัย เทียนพุฒิ. การออกแบบและพัฒนาความรู้ในองค์กร : โดยมีอาชีพเพื่อมีอาชีพ. กรุงเทพมหานคร: โครงการ HUMAN CAPITAL : ชุดกลยุทธ์การพัฒนาคน บริษัท ดีเอ็น ที คอนซัลแตนท์ จำกัด, 2545.
- [3] ไพฑูรย์ สินดารัตน์. รายงานการวิจัย เรื่อง การวิจัย : เพื่อการพัฒนาศักยภาพสูงสุดของคนไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2552.
- [4] ภูวเรศ อับดุลสตา. การพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิทยาลัยดุสิตธานี. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยดุสิตธานี, 2556
- [5] Alan Afuah and Christopher L. Tucci. Internet Business Model and Strategic: Text and Cases. Singapore: MC-Grow-Hill, 2001.

KKU isr.j.2014; 2(supplement) : 15-22

<http://irj.kku.ac.th>

ปัญหาและสถานภาพทางการเรียนของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา Problems and Study Status of Students Who Took a Leave of Absence.

ฐานิตา ลอยวิรัตน์^{1*} และจรีพร กาหยี¹

¹ หน่วยงานเขียนและพัฒนาวิชาการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

*Correspondent author :: jthanita@eng.psu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษาและเปรียบเทียบสถานภาพทางการเรียนของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษาดังแต่ปีการศึกษา 2547 จนถึงปีการศึกษา 2554 ผลการศึกษาพบว่า ในปีการศึกษา 2551 มีนักศึกษาลาพักการศึกษามากที่สุด จำนวน 68 คน (ร้อยละ 22.59) จากนักศึกษาที่ลาพักการศึกษาทั้งหมด จำนวน 301 คน เป็นนักศึกษาสังกัดภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์มากที่สุด จำนวน 127 คน (ร้อยละ 42.19) รองลงมาเป็นนักศึกษาสังกัดภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล จำนวน 40 คน (ร้อยละ 13.29) เมื่อจำแนกตามชั้นปี พบว่าเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มากที่สุด จำนวน 197 คน (ร้อยละ 65.45) สาเหตุที่นักศึกษาลาพักการศึกษามากที่สุด คือ ปัญหาด้านการเรียน เช่น ผลการเรียนต่ำ เวลาเรียนไม่เพียงพอ และไม่ได้ลงทะเบียนเรียน คิดเป็นร้อยละ 29.90 นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่นๆ ได้แก่ ปัญหาทางการเงิน ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านจิตใจ (เช่น ความเครียด ซึมเศร้า) ปัญหาด้านร่างกาย เป็นโรคต่างๆ ประสบอุบัติเหตุ ลาอุปสมบท ดูแลกิจการทางบ้าน เกณฑ์ทหาร และรอการย้ายสาขาวิชา ส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ปีตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยใช้เวลาการศึกษาเฉลี่ย 6.02 ปี และมีนักศึกษาที่สามารถสำเร็จการศึกษาเพียงร้อยละ 41.15 เท่านั้น นอกจากนี้ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ควรกำหนดแนวทางในการดูแลให้คำปรึกษาและช่วยเหลือให้นักศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการเรียนโดยร่วมมือกับภาควิชาผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งมีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกัน และป้องกันหรือแก้ไขปัญหานักศึกษา

คำสำคัญ: สถานภาพนักศึกษา, ลาพักการศึกษา, คณะวิศวกรรมศาสตร์

Abstract

The objectives of this study are the investigation into the details of students who took a leave of absence as well as comparison their academic standings for the academic years between 2004-2011. The study results showed that maximum number of students who took leave of absence occurred in 2008 with 68 students (22.59%). In the total 301 leave of absence students, the highest number of 127 students (42.19%) were from the Department of Computer Engineering, 40 students (13.29%) were from the Department of Mechanical Engineering and ranked the second. In term of study duration, it is evident that the 4th year students constituted the largest number, i.e. 197 students (65.45%). The major reasons for leave of absence was academic related, e.g. poor academic standing, inadequate study time, failed to register, etc. Other non academic reasons includes financial problems, family related problems, psychological

problems (stressed, depressed), health related problems, accidents, ordination leave, taking care of family business, military service, and pending for major reallocation, etc. These caused the students unable to finished their studies within 4 years as specified in the curriculum. The average duration taken was 6.02 years. Only 41.15% of the students were able to graduated. The Faculty of Engineering, PSU. Should set a guideline for supervising and assist those student to complete their study. The should be done with closed cooperation with the department, teaching staff and advisor. In additions, meeting and exchange ideas with the guardians will also promote mutual understandings and avoid or resolve student problems.

Keywords : student status, leave of absence, Faculty of Engineering

1. บทนำ

คณะวิศวกรรมศาสตร์มีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี 12 สาขาวิชา มีนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในปีการศึกษา 2555 รวมทั้งสิ้น 2,725 คน และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนมากขึ้นในทุก ๆ ปี จากการศึกษาข้อมูลสถานภาพนักศึกษาจากข้อมูลของกองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รวมทั้งเอกสารการยื่นขอลาออกของนักศึกษา พบว่า ในแต่ละภาคการศึกษา มีนักศึกษาที่ได้แต่ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับที่เรียกว่าภาวะรอพินิจ และต้องออกกลางคัน พื้นที่สภาพจากการเป็นนักศึกษา เนื่องจากได้แต่ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยมาจากหลายสาเหตุ และสาเหตุหนึ่งอาจมาจากความเครียด ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นทั้งทางด้านจิตใจ และร่างกาย สำหรับนักศึกษามีปัจจัยหลายประการที่อาจจะทำให้เกิดความเครียด เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาการเรียน และปัจจัยที่มาจากตัวนักศึกษาเอง ก็คือสภาวะบางอย่างของร่างกายและจิตใจ เช่น การได้รับการพักผ่อนไม่เพียงพอ การเจ็บป่วย การติดเชื้อและยาเสพติด สาเหตุเหล่านี้จะส่งผลต่อสภาพจิตใจ ทำให้เกิดความกดดัน ความวิตกกังวล ความสับสนและความเครียด ทำให้ขาดสมาธิ ขาดความอดทน ทำให้ผลการเรียนต่ำลงจนต้องพักการเรียน หรือพื้นสภาพนักศึกษา หรือเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน รวมทั้งการทำลายชีวิตตนเองด้วย

จากข้อมูลสถิติจำนวนการลาพักของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2552 มีจำนวน 66 คน ปีการศึกษา 2553 จำนวน 50 คน และปีการศึกษา 2554

จำนวน 41 คน สภาพการณ์เช่นนี้อาจทำให้นักศึกษากลุ่มนี้ไม่สามารถสำเร็จการศึกษา หรืออาจจะสำเร็จการศึกษา แต่ไม่ได้เป็นไปตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาและสถานภาพทางการเรียนของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษาเพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการดูแลให้คำปรึกษา และช่วยเหลือนักศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา
- 2.2 เพื่อศึกษาสถานภาพทางการเรียนของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา

3. วิธีดำเนินงาน

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่ลาพักการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547-2554 จำนวน 301 คน เนื่องจากนักศึกษาบางคนได้ลาพักการศึกษามากกว่า 1 ภาคการศึกษา ดังนั้นจึงนับประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ลาพักการศึกษามากกว่า 1 ภาคการศึกษา

ปีการศึกษา 2547 จำนวน 8 คน

ปีการศึกษา 2548 จำนวน 13 คน

ปีการศึกษา 2549 จำนวน 3 คน

ปีการศึกษา 2550 จำนวน 52 คน

ปีการศึกษา 2551 จำนวน 68 คน

ปีการศึกษา 2552 จำนวน 66 คน

ปีการศึกษา 2553 จำนวน 50 คน

ปีการศึกษา 2554 จำนวน 41 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสำเนาข้อมูลในฐานข้อมูล (Database) จากกองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ นำมาแปลงรูปจากฐานข้อมูลเป็นแฟ้มข้อมูลในโปรแกรมประยุกต์ทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 รวบรวมข้อมูลจากคำร้องการขอลาพักการศึกษาและเอกสารการสรุปผลที่นำเข้าคณะกรรมการประจำคณะฯ 3.3.2 นำข้อมูลจากระบบสารสนเทศนักศึกษาหรือ SIS (Student Information System) ซึ่งมหาวิทยาลัยได้จัดทำขึ้นเพื่อการสืบค้นสารสนเทศนักศึกษา ได้แก่ การสืบค้นรายวิชาต่างๆ รายวิชาที่เปิดสอน ข้อมูลนักศึกษา การลงทะเบียน ผลการเรียน รายวิชาที่อาจารย์สอน รายชื่อนักศึกษาในที่ปรึกษา และการอนุมัติการลงทะเบียนเป็นต้น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 นำข้อมูลจากคำร้องการขอลาพักการศึกษาและเอกสารการสรุปผลที่นำเข้าคณะกรรมการประจำคณะฯ มาจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลในรูปแบบ Microsoft Excel

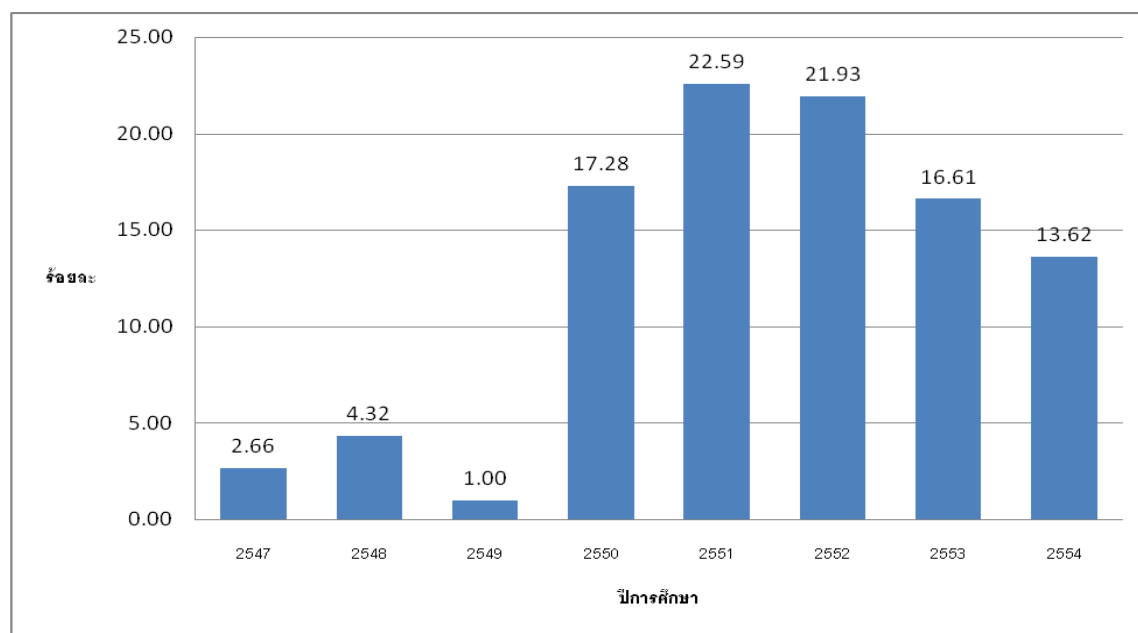
3.4.2 ถ่ายโอนข้อมูลจาก SIS (Student Information System) ของมหาวิทยาลัย ให้เป็นฐานข้อมูลในรูปแบบ Microsoft Excel

3.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์เป็นจำนวนร้อยละ

4. ผลการศึกษา

4.1 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 - ปีการศึกษา 2554

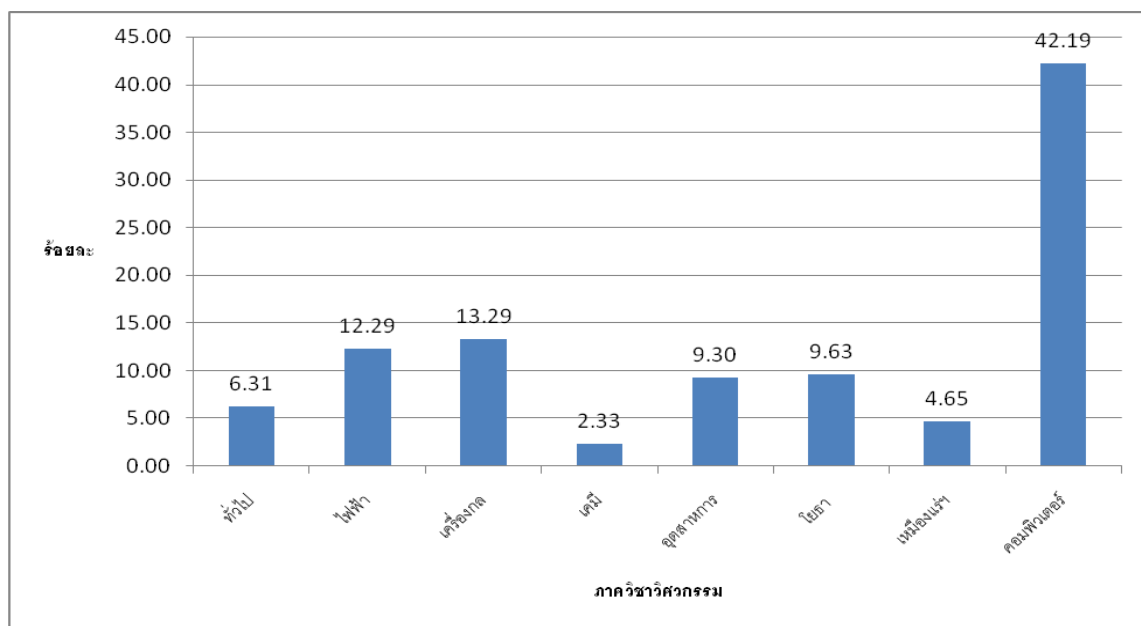
จากการศึกษาข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 - 2554 นักศึกษาที่ลาพักการศึกษาทั้งหมด จำนวน 301 คน พบว่า ในปีการศึกษา 2551 นักศึกษาลาพักการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.59 รองลงมา คือ ปีการศึกษา 2552 คิดเป็นร้อยละ 21.93 ดังภาพที่ 1

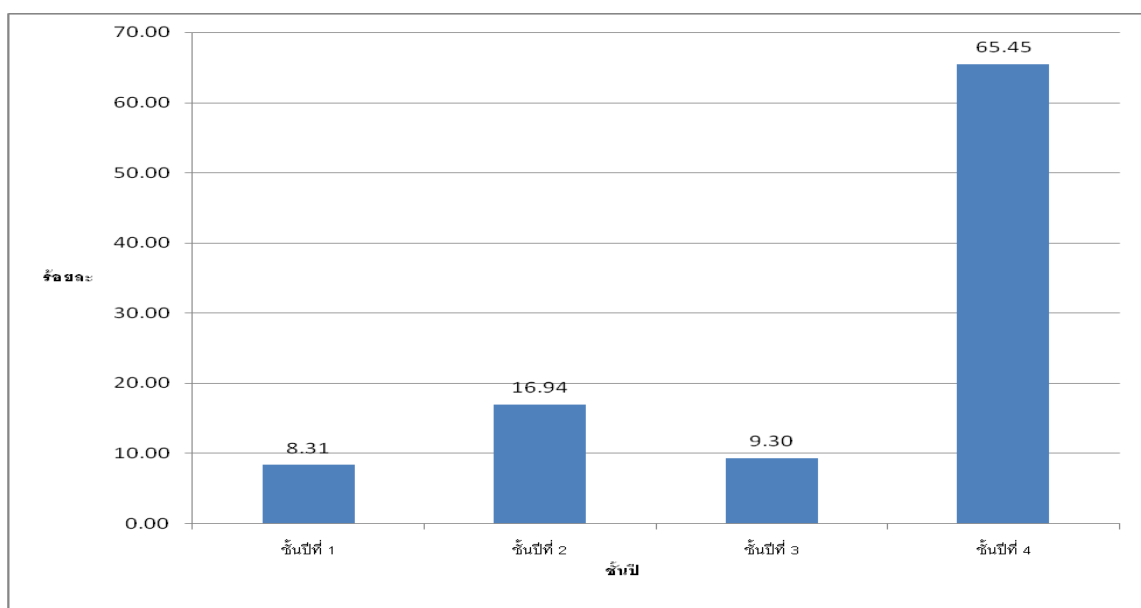
ภาพที่ 1 เปรียบเทียบร้อยละของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา จำแนกตามปีการศึกษา

ในส่วนของภาควิชา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 - 2554 พบว่า นักศึกษาของภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ลาพักการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.19 รองลงมา คือ นักศึกษาของภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คิดเป็นร้อยละ 13.29 ดังภาพที่ 2 หากจำแนกตามชั้นปี จากนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา ทั้งหมด จำนวน 301 คน ในภาพรวมตั้งแต่ปีการศึกษา 2547

- 2554 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ลาพักการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.45 รองลงมา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 16.94 หากแยกเป็นปีการศึกษา พบว่า มีแนวโน้มเป็นไปในทิศทางเดียวกันในภาพรวม คือ ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ดังภาพที่ 3 และตารางที่ 1

ภาพที่ 2 เปรียบเทียบร้อยละของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา จำแนกตามภาควิชา

ภาพที่ 3 เปรียบเทียบร้อยละของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2547-2554 จำแนกตามชั้นปี

ภาค การศึกษา	ชั้นปี								รวม	ร้อยละ
	ชั้นปีที่ 1	ร้อยละ	ชั้นปีที่ 2	ร้อยละ	ชั้นปีที่ 3	ร้อยละ	ชั้นปีที่ 4	ร้อยละ		
1/2547	0	0.00	0	0.00	1	16.67	5	83.33	6	1.99
2/2547	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	100.00	2	0.66
รวม	0	0.00	0	0.00	1	12.50	7	87.50	8	2.66
1/2548	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	100.00	2	0.66
2/2548	3	27.27	4	36.36	1	9.09	3	27.27	11	3.65
รวม	3	23.08	4	30.77	1	7.69	5	38.46	13	4.32
1/2549	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
2/2549	0	0.00	1	33.33	2	66.67	0	0.00	3	1.00
รวม	0	0.00	1	33.33	2	66.67	0	0.00	3	1.00
1/2550	1	2.94	5	14.71	4	11.76	24	70.59	34	11.30
2/2550	4	22.22	1	5.56	1	5.56	12	66.67	18	5.98
รวม	5	9.62	6	11.54	5	9.62	36	69.23	52	17.28
1/2551	2	5.00	10	25.00	5	12.50	23	57.50	40	13.29
2/2551	3	10.71	4	14.29	4	14.29	17	60.71	28	9.30
รวม	5	7.35	14	20.59	9	13.24	40	58.82	68	22.59
1/2552	3	9.68	4	12.90	2	6.45	22	70.97	31	10.30
2/2552	5	14.29	4	11.43	2	5.71	24	68.57	35	11.63
รวม	8	12.12	8	12.12	4	6.06	46	69.70	66	21.93
1/2553	0	0.00	6	19.35	0	0.00	25	80.65	31	10.30
2/2553	2	10.53	3	15.79	2	10.53	12	63.16	19	6.31
รวม	2	4.00	9	18.00	2	4.00	37	74.00	50	16.61
1/2554	1	5.26	3	15.79	2	10.53	13	68.42	19	6.31
2/2554	1	4.55	6	27.27	2	9.09	13	59.09	22	7.31
รวม	2	4.88	9	21.95	4	9.76	26	63.41	41	13.62
รวมทั้งหมด	25	8.31	51	16.94	28	9.30	197	65.45	301	100.00

4.2 เปรียบเทียบสาเหตุ/ปัญหาการลาพักการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 – ปีการศึกษา 2554

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547-2554 จากนักศึกษาทั้งหมด ที่ลาพักการศึกษาจำนวน 301 คน พบว่าสาเหตุ/ปัญหาของ นักศึกษาที่ลาพักการศึกษามากที่สุดคือปัญหาด้านการเรียน

เช่น ผลการเรียนต่ำ, เวลาเรียนไม่เพียงพอ และไม่ได้ ลงทะเบียนเรียน จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 29.90 รองลงมา คือ นักศึกษาไม่มีรายวิชาลงทะเบียนเรียน จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 24.25 ปัญหาทางการเงิน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 18.94 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สาเหตุ/ปัญหาของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา

สาเหตุ/ปัญหาของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาการเรียน เช่น ผลการเรียนต่ำ, เวลาเรียนไม่เพียงพอ, ไม่ได้ลงทะเบียนเรียน	90	29.90
2. ไม่มีรายวิชาลงทะเบียนเรียน	73	24.25
3. ปัญหาทางการเงิน	57	18.94
4. ปัญหาด้านครอบครัว	25	8.31
5. ปัญหาด้านจิตใจ เช่น ความเครียด, ซึมเศร้า	21	6.98
6. ปัญหาด้านร่างกาย เป็นโรคต่างๆ	18	5.98
7. ปัญหาด้านประสบอุบัติเหตุ	9	2.99
8. ลาอุปสมบท	2	0.66
9. คูแฉกการทางบ้าน	2	0.66
10. เกณฑ์ทหาร	2	0.66
11. รอคอยย้ายสาขาวิชา	2	0.66
รวม	301	100.00

4.3 เปรียบเทียบสถานภาพทางการเรียนของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 - 2554 มีนักศึกษาที่ลาพักการศึกษาทั้งหมดนับตามรหัสนักศึกษาจำนวน 226 คน พบว่า นักศึกษาที่ลาพักการศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษา จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 41.15 โดยใช้เวลาการศึกษาเฉลี่ย 6.02 ปี นักศึกษาที่พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 34.51 นักศึกษาลาออก จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 11.95 นักศึกษาที่กำลังศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.06 และนักศึกษาเสียชีวิต จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.33 หากจำแนกตามวิทยาเขต ได้ผลการศึกษา ดังนี้

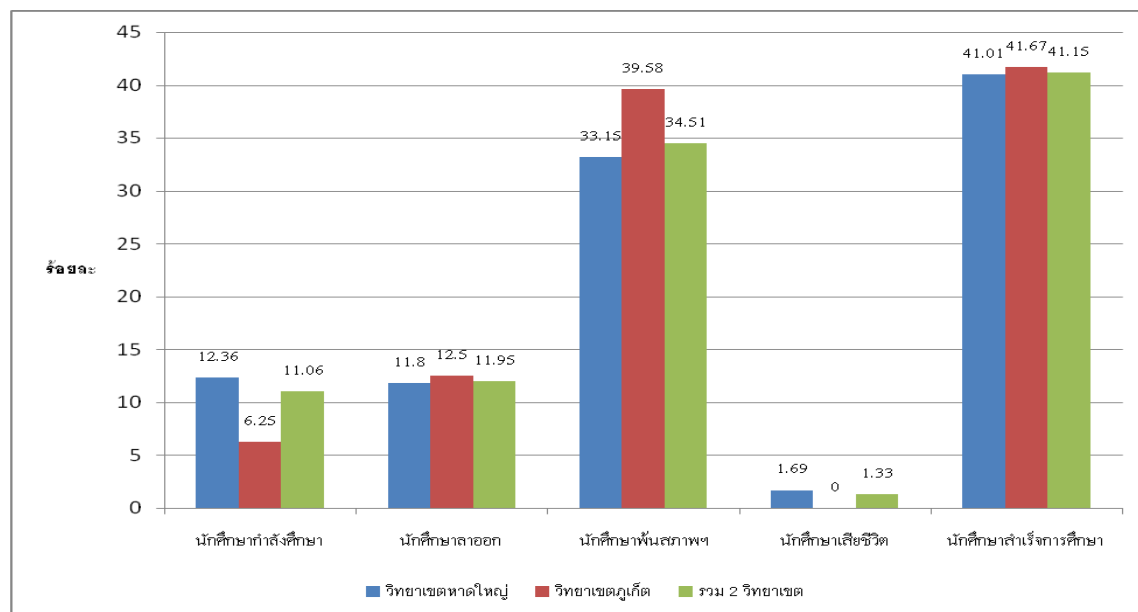
4.3.1 วิทยาเขตหาดใหญ่ มีนักศึกษาลาพักการศึกษาทั้งหมด จำนวน 178 คน พบว่า นักศึกษาที่ลาพักการศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษา จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 41.01 โดยใช้เวลาการศึกษาเฉลี่ย 5.95 ปี นักศึกษาที่พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 33.15 นักศึกษาที่กำลังศึกษา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.36 นักศึกษาลาออก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 11.80 และนักศึกษาเสียชีวิต จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.69

4.3.2 วิทยาเขตภูเก็ต มีนักศึกษาลาพักการศึกษาทั้งหมด จำนวน 48 คน พบว่า นักศึกษาที่ลาพักการศึกษา

สามารถสำเร็จการศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 โดยใช้เวลาการศึกษาเฉลี่ย 6.30 ปี นักศึกษาที่พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 39.58 นักศึกษาลาออก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 นักศึกษาที่กำลังศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 และไม่มีนักศึกษาเสียชีวิต ดังภาพที่ 4

5. สรุปและการอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “การศึกษาปัญหาและสถานภาพทางการเรียนของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” พบว่า สาเหตุ/ปัญหาของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษามากที่สุด คือ ปัญหาการเรียน เช่น ผลการเรียนต่ำ เวลาเรียนไม่เพียงพอ และไม่ได้ลงทะเบียนเรียน ส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตร 4 ปี จากนักศึกษาที่ลาพักทั้งหมด ซึ่งนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาเพียงร้อยละ 41.15 เท่านั้น โดยใช้เวลาการศึกษาเฉลี่ย 6.02 ปี และนักศึกษาต้องพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา ร้อยละ 34.51 นอกจากปัญหาด้านการเรียนแล้วที่นักศึกษาต้องลาพักการศึกษา ยังมีสาเหตุอื่น ๆ คือ ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านจิตใจ เช่น ความเครียด, ซึมเศร้า ปัญหาด้านร่าง

ภาพที่ 4 เปรียบเทียบร้อยละสถานภาพของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา จำแนกตามวิทยาเขต

กายเป็นโรคต่าง ๆ ประสบอุบัติเหตุ ลาอุปสมบท ตูเลกิจการทางบ้าน เกณฑ์ทหาร และรอการย้ายสาขาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนิรุษ ชูดีนิเวศ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางการเรียนของนักศึกษา โปรแกรมวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี” พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวและส่วนตัว มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับนักศึกษาทัศนคติในการเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และนิสัยในการเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก [1]

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นกลไกสำคัญ ในการช่วยให้คณะวิศวกรรมศาสตร์ได้ดูแลและพัฒนา นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การพัฒนาระบบ อีกทั้งเป็นการลดหรือบรรเทา ปัญหาของนักศึกษาได้ทันทั่วทั้งที่ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Dr. Joyce L.Epstein ได้กล่าวในหนังสือ “School, Family and Community Partnerships, Your Handbook for Action” ในหัวข้อ Communicating การสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและ

สถานศึกษา เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมการเรียน และความก้าวหน้าของนักเรียน ซึ่งมีผลต่อการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน [2] นอกจากนี้ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ควรกำหนดแนวทางในการดูแลให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนี้

5.1 ควรจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกชั้นปี โดยร่วมมือกับภาควิชาผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อการดูแลนักศึกษาได้อย่างทั่วถึง จัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่ต้องการคำปรึกษา ทั้งปัญหาการเรียนและปัญหาส่วนตัว พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจในการศึกษา

5.2 สนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่มีความประพฤติดีแต่ค่อนข้างยากจนหรือประสบปัญหาในครอบครัว กรณีมีปัญหาฉุกเฉินให้สามารถแจ้งขอทุนได้ กรณีพิเศษ ไม่ต้องรอรอบการพิจารณา เพื่อให้ความช่วยเหลือขึ้นต้นก่อน

5.3 จัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอน พฤติกรรมและการจัดทำกิจกรรมของคณะฯ และนักศึกษาเพื่อแจ้งให้พ่อแม่ผู้ปกครองรับทราบ

5.4 จัดกิจกรรมที่ต้องส่งเสริมพัฒนาการนักศึกษาทางด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ และทักษะประสบการณ์ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข โดย

การปรับปรุงบริเวณ อาคารสถานที่ ภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆให้ผู้เรียนได้พักผ่อนหรือ คลายเครียดในบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี

5.5 ควรประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกัน และกำหนดวิธีการป้องกันหรือ แก้ไขปัญหาของนักศึกษา

6. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.1 ควรทำการศึกษาความต้องการความช่วยเหลือด้านต่างๆ ของนักศึกษาที่เคยลาพักการศึกษา

6.2 ควรทำการศึกษาตัวแปรต่างๆ ที่จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เช่น ตัวแปรความรู้พื้นฐาน ตัวแปร สิ่งแวดล้อม บรรยากาศในการเรียน และตัวแปรการจัดการเรียนการสอน

6.3 ควรทำการศึกษาปัญหาและสาเหตุของนักศึกษาที่พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

6.4 ควรทำการศึกษารูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา การพ้นสภาพ การเป็นนักศึกษา/การออกกลางคันของนักศึกษา

6.5 ควรทำการศึกษาวิเคราะห์เรื่องหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะฯ เนื่องจากมีจำนวนนักศึกษาที่ลาพักการศึกษามากขึ้น

6.6 ควรทำการศึกษาวิเคราะห์นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีปัญหาทางด้านการเรียน

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ รศ.ดร.มิตรชัย จงเชื้อขำชาญ ที่ปรึกษาได้ให้แนวคิด คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่สนับสนุนทุนวิจัยในการทำผลงานจากงบประมาณเงินรายได้ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประเภทวิจัยวิทยาศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 สัญญาเลขที่ ENG-56-2-7-18-0180-S

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] นิรุช ชูวดีนิเวศ (2547). ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางการเรียนของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการตลาดมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- [2] Joyce Epstein, Editor, (1991). 'Parent Involvement' (Special Section). หน้า 72.

KKU isr.j.2014; 2(supplement) : 23-30

<http://irj.kku.ac.th>

ความพึงพอใจของผู้สมัครต่อการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปี การศึกษา 2556

Applicants' Satisfaction towards Direct Admission Enrollment For Undergraduate Level of Khon Kaen University in the year 2012

สุภาพ ไชยยา, ธัญวลัย กฤษณกมล และ สุวรรณภา แสงค้อม

สำนักทะเบียนและประมวลผล (สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ)

อาคารพิมล กลกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002 โทรศัพท์ 043-202-803 E-mail: chaisupap@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบการรับสมัครเข้าศึกษา ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นในระดับปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบการรับสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรีโดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 41,403 ราย ผลการวิจัยพบว่า ผู้สมัครส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70 และมีคะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน ตั้งแต่ 3.00 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 62.7 และพบว่าผู้สมัครมีความพึงพอใจในด้านความสะดวกในการสมัครในระดับปานกลางถึงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.76 และความพึงพอใจในขั้นตอนในการสมัคร ไม่ได้ยุ่งยากหรือทำตามขั้นตอนได้ง่ายมาก คิดเป็นร้อยละ 95.80 และ ในภาพรวมของการรับสมัครฯ ผู้สมัครจะพึงพอใจในระดับพอใช้ถึงมาก ร้อยละ 92.72 และพบว่าเพศ และ คะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, ระบบการรับสมัครเข้าศึกษาโดยวิธีรับตรง

Abstract

This study was to measure applicants' satisfaction towards direct admission enrollment for undergraduate level of Khon Kaen University in the year 2012. The sample consisted of 41,403 applicants which most of them were female (70%) and their grade point average was ranged from 3.00 to 4.00 (62.7%). The study found that applicants were convenient with the enrollment system at medium and high levels. The enrollment process was not too difficult or very easy to follow (95.80%). The overall satisfaction was at medium and high levels. Both sex and grade point average were related with the applicants' overall satisfaction at .01 significance level.

Keywords: satisfaction, direct admission enrollment.

1. บทนำ

แต่ละปีมหาวิทยาลัยขอนแก่น จะรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ประมาณ 4,000 คน ทั้งที่รับจากนักเรียนจากโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 20 จังหวัด โดยวิธีรับตรง และรับจากการสอบเข้ามหาวิทยาลัยจากส่วนกลาง มีนักเรียนที่สนใจสมัครเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวนเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี

การสมัครช่วงแรกในปีการศึกษา 2548 ผู้สมัครจะต้องซื้อหนังสือระเบียบการรับสมัคร แล้วกรอกใบสมัครที่เป็นเอกสารส่งเอกสารกลับมายังสำนักทะเบียนและประมวลผล (สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ) และชำระเงินผ่านอาจารย์แนะแนว ผู้ประสานงานจากมหาวิทยาลัยเดินทางไปรับค่าธรรมเนียมและใบสมัครทุกจังหวัด และจะต้องกรอกข้อมูลผู้สมัครลงฐานข้อมูลด้วยตนเอง จนถึงการใช้ในปัจจุบัน จะไม่จำหน่ายใบสมัคร และมีระเบียบการให้ Download ผ่านเว็บไซต์ แล้วกรอกข้อมูลการสมัครผ่านเว็บไซต์และชำระเงินผ่านธนาคาร

ทั้งนี้ผู้ประสานงานโรงเรียนจะส่งฐานข้อมูลนักเรียนในระดับชั้น ม.6 หรือ ปวช. 3 มาให้สำนักทะเบียนและประมวลผลก่อน ผู้สมัครที่มีรายชื่อในระบบฐานข้อมูลฯ เท่านั้นที่จะมีสิทธิ์เข้าสมัครได้ ซึ่งในปีการศึกษา 2556 นี้ ใช้ระบบการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นในระดับปริญญาตรีโดยวิธีรับตรง โดยผ่านระบบ Internet ทั้งหมด ตั้งแต่การส่งรายชื่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ ปวช. 3 การสมัครฯ การกรอกข้อมูล GPAX 5 ภาคเรียน ตลอดจนถึงการประกาศผลการสอบฯ

จากการพัฒนาขั้นตอนการสมัครในช่วงต่าง ๆ ทำให้การสมัครฯ มีความรัดกุม แม่นยำ และถูกต้องมากยิ่งขึ้น และได้มีการปรับเปลี่ยนขั้นตอนและวิธีการสมัครฯ เพื่อให้การสมัครมีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้ผู้สมัครให้มากที่สุด และเพื่อให้การสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นในระดับปริญญาตรีโดยวิธีรับตรงในปีต่อ ๆ ไปมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกให้กับผู้สมัครมากยิ่งขึ้น คณะผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบสมัครแบบใหม่ดังกล่าว เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปพัฒนาขั้นตอนการสมัครผ่านทางระบบ Internet

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบการรับสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรีโดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยวิธีรับตรง ปีการศึกษา 2556

3. ทฤษฎี กรอบแนวคิดการวิจัยและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ คือ การศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้ในเรื่องผลของการใช้บริการของผู้ใช้ที่ผู้ใช้เกิดการรับรู้ทางด้านจิตใจหรือความคิดเห็นและเป็นภาวะทางอารมณ์ที่พึงพอใจ อันเกิดจากการประเมินผลของงาน เป็นการประเมินความคิดของผู้ใช้ [1]

ความพึงพอใจตัดสินได้จากประสบการณ์ที่มีต่อการบริโภคหรือใช้บริการ เป็นการให้คะแนนของผู้บริโภคที่ใช้บริการหรือได้รับบริการ ซึ่งเป็นระดับความประทับใจของการบริโภคว่าได้รับการเติมเต็มตามความคาดหวังหรือไม่ ผู้ใช้บริการมักจะมีความคาดหวังในใจในระดับหนึ่งอยู่ก่อนแล้วก่อนที่จะมาใช้บริการนั้นๆ ในช่วงที่มาใช้บริการลูกค้าจะเปรียบเทียบบริการที่ได้รับเทียบกับความคาดหวังที่ตนเองมีอยู่ในใจก่อนแล้ว ความประทับใจจะอยู่บนฐานของการเปรียบเทียบนี้ ลูกค้าจะประทับใจในทางบวกถ้าการบริการที่ได้รับดีกว่าที่คาดหวังไว้และลูกค้าจะประทับใจในทางลบถ้าการบริการที่ได้รับด้อยกว่าที่คาดหวังไว้และลูกค้าจะประทับใจในระดับกลางถ้าการบริการที่ได้รับเท่ากับที่คาดหวังไว้ [12]

3.1 การวัดความพึงพอใจ

แนวคิดในการประเมินหรือวัดความพึงพอใจของลูกค้าโดยทั่วไปมักจะประเมินจากมิติต่างๆ 4 มิติดังนี้

1. การวัดความพึงพอใจในภาพรวม ซึ่งเป็นการประเมินทางความรู้สึกทางอารมณ์ความพึงพอใจของลูกค้าต่อสิ่งที่ต้องการประเมินในภาพรวม ตัวอย่างคำถาม เช่น ในภาพรวม ท่านประทับใจกับ...มากน้อยเพียงใด

2. การวัดความสม่ำเสมอของความพึงพอใจเป็นการประเมิน ประสิทธิภาพ และพฤติกรรมของสิ่งที่ต้องการประเมิน ตัวอย่างคำถาม เช่น ท่านจะแนะนำ...ให้คนในครอบครัวหรือให้เพื่อนหรือไม่

3. การวัดคุณลักษณะของความพึงพอใจ เป็นการประเมินประสิทธิภาพ และความรู้สึก ตัวอย่างคำถามเช่น ท่านพึงพอใจใน รัชชาด ของ...มากน้อยเท่าใด หรือ รัชชาด มีความสำคัญมากน้อยอย่างไรกับการเลือกมาใช้บริการที่...

4. การวัดความตั้งใจที่จะมาใช้บริการอีกเป็นการวัดพฤติกรรมของลูกค้าน้อยกว่าคำถาม เช่น ท่านจะกลับมาใช้บริการที่...ในอีก 30 วันนี้หรือไม่ [13]

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภาพ หาญสิทธิชัย (2546) ได้พัฒนาระบบการรับสมัครนักศึกษาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระบบเดิม วิเคราะห์ข้อมูล และระบุปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบเดิม แล้ววิเคราะห์ และออกแบบระบบใหม่เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากระบบงานเดิม จากนั้นออกแบบฐานข้อมูลของระบบงานใหม่ โดยพัฒนาระบบด้วยภาษา PHP Script ร่วมกับฐานข้อมูล MySQL ผลของการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของระบบพบว่าระบบที่พัฒนาขึ้นได้รับการประเมินประสิทธิภาพในระดับดีจากผู้เชี่ยวชาญ

ณัฐหทัย สนใจยุทธ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาระบบสารสนเทศรับสมัครนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เข้าศึกษาระดับปริญญาตรีผ่านเว็บของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี” เพื่อการวิเคราะห์ระบบงานรับสมัครระบบเดิม ออกแบบ และวิเคราะห์ระบบงานรับสมัครระบบใหม่พัฒนาระบบรับสมัครนักศึกษา และประเมินความคิดเห็นของระบบใหม่ที่ได้สร้างขึ้น โดยใช้ฐานข้อมูล MS SQL Server 7.0 พัฒนาระบบด้วยภาษา ASP Script สรุปผลการประเมินความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก หมายความว่าระบบสารสนเทศนี้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับงานรับสมัครนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีต่อไป

พรชัย ธรรมวิริยสดี และ สุรวีทย์ วสุนธรากุล (2547) ได้ศึกษาการรับสมัครนักศึกษาภาคสมทบผ่านทางอินเทอร์เน็ต จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการรับสมัครนักศึกษาภาคสมทบ

ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พัฒนาระบบด้วยภาษา PHP Script ร่วมกับฐานข้อมูล MySQL จากการทดลองพบว่า สามารถใช้งานได้สะดวกต่อการลงทะเบียนสมัครสอบคัดเลือกเพราะการทำงานของโปรแกรมสามารถสมัครสอบคัดเลือกได้ในทุกที่ๆ มีอินเทอร์เน็ต

จิราพร แซ่หลี่ (2548) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบรับสมัครนักศึกษาเข้าศึกษาต่อผ่านเว็บมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการออกแบบและพัฒนาระบบ ที่จะช่วยลดขั้นตอนและระยะเวลาในการสมัครแก่ผู้สมัคร และลดข้อจำกัดด้านสถานที่และเวลาในการรับสมัครได้ พัฒนาระบบด้วยภาษา JSP Script โดยใช้ฐานข้อมูล Oracle พบว่าขั้นตอนการรับสมัครผ่านอินเทอร์เน็ตที่ได้เสนอไว้ในโครงการนี้นั้นยังถูกจำกัดอยู่ด้วยกระบวนการบางอย่างที่จำเป็นต้องดำเนินการแบบออฟไลน์ เช่น การตรวจสอบวุฒิการศึกษาของผู้สมัครการตรวจสอบหมายเลขบัตรประชาชน ซึ่งในอนาคตหากกระบวนการเหล่านี้สามารถดำเนินการได้แบบออนไลน์แล้ว ก็จะสามารถพัฒนาขั้นตอนการรับสมัครผ่านอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมยิ่งขึ้น และจะสามารถนำมาพัฒนาระบบการรับสมัครผ่านอินเทอร์เน็ตอย่างเต็มรูปแบบขึ้นใช้งานอย่างสมบูรณ์ได้

ธนาศรี ปันดี (2548) ได้ศึกษาการสร้างโปรแกรมระบบฐานข้อมูล และพัฒนาระบบการรับสมัครนักศึกษาเข้าศึกษาต่อผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ นักศึกษาสามารถสอบแข่งขันเพื่อเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษผ่านอินเทอร์เน็ต โดยใช้ฐานข้อมูล MySQL และพัฒนาระบบด้วยภาษา PHP Script ผลการทดสอบพบว่า โปรแกรมสามารถเพิ่มความรวดเร็วและเพิ่มประสิทธิภาพในการรับสมัครนักศึกษา

สงกรานต์ สุขเกษม (2548) ได้ศึกษาระบบการรับสมัครนักศึกษาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พัฒนาระบบด้วยภาษา PHP Script ร่วมกับฐานข้อมูล MySQL พบว่า ระบบการรับสมัครนักศึกษาผ่านทางอินเทอร์เน็ต แก้ปัญหาเรื่องการเดินทางและเรื่องการจัดเจ้าหน้าที่ไปนั่งรับสมัคร และยังสามารถรายงานจำนวน ผู้สมัครได้ เพื่อให้ผู้สมัครใช้ในการเลือกโปรแกรมที่ต้องการสมัครได้ ทั้งจัดห้องสอบจัดที่นั่งสอบ กรรมการคุมสอบ ประมวลผลคะแนนสอบและประกาศผลสอบได้อย่างถูกต้อง

อำพล กองเขียว (2551) ได้ค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง “การพัฒนาระบบงานสารสนเทศออนไลน์สำหรับการรับสมัครนักศึกษาโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบงานสารสนเทศออนไลน์ที่สามารถลดข้อจำกัด อำนวยความสะดวก และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ในส่วนงานการรับสมัครนักศึกษา การรวบรวมความต้องการได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการรับสมัครนักศึกษาโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่ พัฒนาระบบด้วยภาษา PHP Script ร่วมกับฐานข้อมูล MySQL พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม มีความพึงพอใจในประสิทธิภาพการทำงานของระบบ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.09 และ 4.31 ตามลำดับ ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจระดับมากและมากที่สุด

สุกัญญา เจริญกิจธนาถ (2553) ได้ศึกษาระบบสารสนเทศเพื่อการรับสมัครนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อทดแทนกระบวนการทำงานเดิม ซึ่งระบบที่พัฒนาขึ้นมาใหม่นี้ได้ออกแบบและพัฒนาในรูปแบบของเครือข่ายระยะใกล้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรับสมัครนักศึกษา และตอบสนอง ความต้องการด้านสารสนเทศให้กับผู้เกี่ยวข้อง พัฒนาโดยใช้โปรแกรมฐานข้อมูล Microsoft Access 2003 และพัฒนาระบบด้วยโปรแกรม Microsoft Visual Basic 6.0

สุริยัน นุถุลกิจ (2554) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาระบบรับสมัครนักเรียนเข้าศึกษาต่อ กรณีศึกษาโรงเรียนศรียานุสรณ์ 2) หาประสิทธิภาพของระบบที่พัฒนาขึ้น และ 3) หาความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบที่พัฒนาขึ้น พัฒนาระบบด้วยภาษา PHP Script ร่วมกับฐานข้อมูล MySQL ผลการวิจัยพบว่าระบบรับสมัครนักเรียนเข้าศึกษาต่อ กรณีศึกษาโรงเรียนศรียานุสรณ์ที่พัฒนาขึ้นนี้มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี และระบบสามารถนำไปใช้งานได้มีประสิทธิภาพ

4. วิธีดำเนินการ

การวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบการรับสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรีโดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบประสิทธิภาพของระบบการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับ ปริญญาตรีโดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet มีขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

4.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ศึกษาวิจัย คือ นักเรียนผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยวิธีรับตรง ระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2556 โดยผู้สมัครจะต้องชำระเงินค่าสมัคร และมีสิทธิ์เข้าสอบ โดยศึกษาประชากรทั้งหมดที่เข้ามาทำแบบสอบถามออนไลน์ทั้งหมด จำนวน 41,403 ราย

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม โดยเป็นการกรอกแบบสอบถามผ่านเว็บไซต์หลังจากผู้สมัครได้สมัครเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัวของผู้สมัครที่ตอบแบบสอบถามผ่านเว็บไซต์

ตอนที่ 2 : ความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นในระดับ ปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556

ตอนที่ 3 : ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์จะใช้วิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Study)

4.3 เทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และดำเนินวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ตารางแสดงการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลส่วนที่ 1-2 และใช้การวิเคราะห์แบบ chi-square เพื่อหาความสัมพันธ์ของ

ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยวิธีรับตรง ปีการศึกษา 2556 โดยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) for Windows 19.0

5. ผลการศึกษา

จำนวนผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยวิธีรับตรง ระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2556 โดยผู้สมัครจะต้องชำระเงินค่าสมัคร และมีสิทธิ์เข้าสอบเท่านั้น มีผู้เข้ามาตอบแบบสอบถามจำนวน 41,403 ราย

การนำเสนอผลการวิจัย จะแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัวของผู้สมัครที่ตอบแบบสอบถามผ่านเว็บไซต์

ตอนที่ 2 : ความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นในระดับ ปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556

ตอนที่ 3 : ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยวิธีรับตรงปีการศึกษา 2556

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1. เพศ

	จำนวนผู้ตอบ (N=41,403)	ร้อยละ
1. ชาย	12,426	30.0
2. หญิง	28,977	70.0

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเป็นหญิง จำนวน 28,977 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 12,426 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.0

ตารางที่ 2. คะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน

	จำนวนผู้ตอบ (N= 41,403)	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 2.00	1,091	2.6
2. ระหว่าง 2.00-2.99	14,337	34.7
3. ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป	25,945	62.7

จากตารางที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีคะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียนตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป จำนวน 25,945 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.7 รองลงมาคือ ระหว่าง 2.00-2.99 จำนวน 14,337 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.7

5.2 ความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นในระดับ ปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556

ตารางที่ 3. ท่านมีความพึงพอใจในด้านความสะดวกในการสมัครผ่าน Internet ครั้งนี้น้อยแค่ไหน

	จำนวนผู้ตอบ (N=41,403)	ร้อยละ
1. ความพึงพอใจน้อย	1,382	3.34
2. ความพึงพอใจปานกลาง	21,417	51.73
3. ความพึงพอใจมาก	18,604	44.94

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือก ‘สะดวกหรือพึงพอใจปานกลาง’ จำนวน 21,417 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.73 รองลงมาคือ ‘พึงพอใจหรือสะดวกมาก ไม่มีปัญหาอะไร’ จำนวน 18,604 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.94

ตารางที่ 4. ความพึงพอใจในด้านขั้นตอนในการกรอกข้อมูลสมัครมีความยากง่ายอย่างไร

	จำนวนผู้ตอบ (N=41,403)	ร้อยละ
1. พึงพอใจน้อยหรือยาก ไม่ค่อยเข้าใจข้อมูลที่ต้องกรอกในการสมัคร	1,697	4.10
2. ความพึงพอใจปานกลาง หรือรับได้ ไม่ค่อยยุ่งยาก	26,425	63.82
3. ความพึงพอใจมากหรือทำตามขั้นตอนได้ง่ายมาก	13,281	32.08

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือก ‘ความพึงพอใจปานกลางหรือพอใจหรือรับได้ ไม่ค่อยยุ่งยาก’ จำนวน 26,425 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.82 รองลงมาคือ ‘ความพึงพอใจมากหรือทำตามขั้นตอนได้ง่ายมาก’ จำนวน 13,281 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.

ตารางที่ 5. ความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet

	จำนวนผู้ตอบ (N=41,403)	ร้อยละ
1. พึงพอใจน้อยหรือไม่ค่อยพอใจ	860	2.08
2. พึงพอใจปานกลางหรือพึงพอใจพอใช้	16,996	41.05
3. พึงพอใจมาก	16,981	41.01
4. พึงพอใจมากที่สุด	6,566	15.86

5.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยวิธีรับตรงปีการศึกษา 2556

ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรต้นคือ เพศ และ คะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน และตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยวิธีรับตรงปีการศึกษา 2556 โดยการวิเคราะห์ตัวแปรแบบ chi-square

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจตามที่แสดงในตารางที่ 6 พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการสมัครเรียนทาง Internet โดยพบว่าเพศชายมีความพึงพอใจในการสมัครเรียนทาง internet ในภาพรวมในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.5 ส่วนเพศหญิง จะมีความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet อยู่ในระดับ พึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 41.8 ผลการทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้การทดสอบ Chi-square พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้สมัครเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน ระดับตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป มีความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 42.2 ส่วนผู้สมัครที่มีคะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน ระดับน้อยกว่า 2.00 ลงมา มีความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet ในระดับปานกลางหรือพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 45.0 และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียนกับความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตารางที่ 6 เพศ และคะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้สมัครฯ หรือไม่

ตัวแปร		ความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet					Chi-square
		พึงพอใจน้อย/ไม่ค่อยพอใจ	พึงพอใจปานกลาง/พึงพอใจพอใช้	พึงพอใจมาก	พึงพอใจมากที่สุด	รวม	
เพศ	ชาย	326 (2.6%)	5,048 (40.6%)	4,877 (39.2%)	2,175 (17.5%)	12,426 (100.0%)	70.086*
	หญิง	534 (1.8%)	11,948 (41.2%)	12,104 (41.8%)	4,391 (15.2%)	28,977 (100.0%)	
	รวม	860 (2.1%)	16,996 (41.1%)	16,981 (41.0%)	6,566 (15.9%)	41,403 (100.0%)	
คะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน	≤2.0	37 (3.4%)	491 (45.0%)	398 (36.5%)	165 (15.1%)	1091 (100.0%)	74.602*
	2.00-2.99	360 (2.5%)	6,055 (42.2%)	5,612 (39.1%)	2,310 (16.1%)	14,337 (100.0%)	
	≥3.00	463 (1.8%)	10,435 (40.2%)	10,961 (42.2%)	4,086 (15.7%)	25,945 (100.0%)	
	รวม	860 (2.1%)	16,981 (41.0%)	16,971 (41.0%)	6,561 (15.9%)	41,373 (100.0%)	

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6. สรุปและการอภิปรายผล

ผู้สมัครส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70 และ มีคะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน ตั้งแต่ 3.00 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 62.7 และพบว่าผู้สมัครมีความสะดวกในระดับปานกลางถึงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.76 และขั้นตอนในการสมัครไม่ได้ยุ่งยากหรือทำตามขั้นตอนได้ง่ายมาก คิดเป็นร้อยละ 95.80 และ ในภาพรวมของการรับสมัคร ผู้สมัครจะมีความพึงพอใจในระดับปานกลางหรือพอใจและระดับมาก ร้อยละ 92.72 และ เพศ และ คะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet

การอภิปรายผล

จากศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556 คือ 1) ผู้สมัครมีความสะดวกในการสมัครผ่าน Internet ครั้งนี้ในระดับปานกลางถึง สะดวกมาก จะสอดคล้องกับการศึกษาของพรชัย ธรรมวิริยสดี และ สุรวีทย์ วสุนธรากุล (2547) ที่ได้ศึกษาการรับสมัครนักศึกษาภาคสมทบผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถใช้งานได้สะดวกต่อการลงทะเบียนสมัครสอบคัดเลือก เพราะการทำงานของโปรแกรมสามารถสมัครสอบคัดเลือกได้ในทุกที่ๆ มีอินเทอร์เน็ต 2) ขั้นตอนในการกรอกข้อมูลสมัครไม่ยุ่งยาก และทำตามขั้นตอนได้ง่ายมาก สอดคล้องกับการศึกษาของอำพล กองเขียว (2551) ได้ค้นคว้าแบบอิสระ เรื่อง การพัฒนาระบบงานสารสนเทศออนไลน์สำหรับการรับสมัครนักศึกษาโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่ ที่พบว่าผู้ใช้งานมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพการทำงานของอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจระดับมากและมากที่สุด และ 3) ภาพรวมของการรับสมัครผู้สมัครจะพอใจในระดับพอใจและพอใจมาก สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐหทัย สนใจยุทธ (2547) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศรับสมัครนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เข้าศึกษาระดับปริญญาตรีผ่านเว็บของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ที่สรุปผลการประเมินความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะต่อการนำไปใช้ประโยชน์

ควรขยายเวลาในการรับสมัคร และเปิดโอกาสให้มีการชำระเงินได้อีก 1 สัปดาห์หลังจากที่ปิดการรับสมัครทาง Internet ไปแล้ว เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สมัครสามารถชำระเงินได้ยาวนานยิ่งขึ้น รวมถึงการประชาสัมพันธ์การรับสมัครในรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้การแนะแนวเข้าถึงโรงเรียนต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยความคิดเห็นของครูผู้ประสานงานของโรงเรียนเพื่อให้ทราบถึงคำแนะนำที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของระบบสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนผู้สมัคร และมีประสบการณ์ในการดำเนินการรับสมัครของมหาวิทยาลัยอื่นๆ

8. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้ส่วนที่ส่วนที่สำคัญที่ช่วยให้งานวิจัยสำเร็จลงได้คือ ได้รับคำแนะนำจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สิริภัทร เชื้อชาญวัฒนา ที่ท่านได้สละเวลามาเป็นที่ปรึกษา งานวิจัย ช่วยให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบและแก้ไขรายงานการวิจัย ทำให้การศึกษางานวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จออกมาเป็นรูปเล่ม และการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยสถาบัน จากสำนักทะเบียนและประมวลผล (สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ) มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มีส่วนสำคัญในการทำให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี และขอขอบพระคุณทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของงานวิจัยในครั้งนี้

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] จิตราภรณ์ เฟื่องดี. (2541). ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อการบริการสืบค้นรายการบรรณานุกรมระบบออนไลน์ของห้องสมุดสถาบันราชภัฏสกลนคร. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [2] จิราพร แซ่หลี่. (2548). ระบบรับสมัครนักศึกษาเข้าศึกษาต่อผ่านเว็บ กรณีศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- [3] ณัฐหทัย สนใจยุทธ. (2547). การพัฒนาระบบสารสนเทศรับสมัครนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เข้าศึกษาระดับปริญญาตรีผ่านเว็บของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- [4] ธนาศรี ปั้นดี. (2548). การพัฒนาระบบการรับสมัครนักศึกษาเข้าศึกษาต่อผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- [5] พรชัย ธรรมวิริยสติและ สุรวีทย์ วสุนธรากุล. (2547). รายงานการวิจัยโปรแกรมรับสมัครนักศึกษาภาคสมทบผ่านทางอินเทอร์เน็ต. งานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- [6] วีระชัย บุญปก. (2548). การพัฒนาโปรแกรมระบบงานหนังสือราชการของฝ่ายธุรการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. งานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- [7] สงกรานต์ สุขเกษม. (2548). ระบบการรับสมัครนักศึกษาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- [8] สุกัญญา เจริญกิจชนลาภ. (2553). ระบบสารสนเทศเพื่อการรับสมัครนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- [9] สุภาพ หาญสิทธิชัย. (2546). การพัฒนาระบบการรับสมัครนักศึกษานานระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- [10] สุริยัน นุกุลกิจ. (2554). การพัฒนาระบบรับสมัครนักเรียนเข้าศึกษาต่อ กรณีศึกษาโรงเรียนศรียานุสรณ์. วิทยานิพนธ์.
- [11] อัมพล กองเขียว. (2551). การพัฒนาระบบงานสารสนเทศออนไลน์สำหรับการรับสมัครนักศึกษาโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [12] Financial Times Lexicon. Retrieved July 29, 2013, from <http://lexicon.ft.com/Term?term=customer-satisfaction>.
- [13] Scott Smith. How to Measure Customer Satisfaction: Do You Overlook these 4 Key Customer Satisfaction Measurements? 2012. Retrieved by 25 July 2013, from <http://www.qualtrics.com/blog/customer-satisfaction-measurement>

KKU isr.j.2014; 2(supplement) : 31-38

<http://irj.kku.ac.th>

การวิเคราะห์ปัจจัยจากประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขในการดำเนินการ จัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น

(Analysis of the issues and solutions in implementing of
Khon Kaen University exam center)

รศ.ดร.ภก.อรวรรณ บุราณรักษ์*

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
สาขาภาษาอังกฤษ คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*Correspondent author: orawan@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการศึกษาข้อมูลย้อนหลัง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจากประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ปี 2553 จนถึงปี 2556 และดำเนินวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข ในกลุ่มเป้าหมายได้แก่ หัวหน้าสนามสอบ กรรมการกลาง และกรรมการคุมสอบ จากวิธีการสนทนากลุ่ม (focus group) ตามกลุ่มสนามสอบที่จัดให้ ซึ่งกระจายไปตามจังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และให้แต่ละสนามสอบบันทึกการทำงาน และสรุปผลการดำเนินงาน ตามวัตถุประสงค์ตามสนามสอบ และนำเสนอรายงานความก้าวหน้าในประเด็นต่างๆ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการจัดสอบ 2 ลักษณะคือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน โดยปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยทางด้านการบริหารจัดการ (Management factors) รูปแบบการดำเนินการจัดสอบ หรือลักษณะการจัดสอบ อาทิ การจัดสอบรับตรง การทดสอบวิชาสามัญ 7 วิชา สอบ ONet หรือ GAT/PAT เป็นต้น ปัจจัยทางด้านเทคนิค (Technical factors) หรือกรรมการคุมสอบ และปัจจัยแวดล้อม (Co-factor) อาทิ ประเด็นด้านทรัพยากร ส่วนปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยของตัวผู้สอบเอง (Personal factors) และมีข้อเสนอแนะต่อการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์และขยายผลอย่างกว้างขวาง ควรมีนโยบายหรือแนวทางการจัดสอบเพื่อพัฒนาระเบียบข้อปฏิบัติของกรรมการคุมสอบโดยการจัดโครงการพัฒนาทักษะการสื่อสารของหัวหน้าสนามสอบต่อคณะกรรมการคุมสอบ ในการชี้แจงและทำความเข้าใจต่อกรรมการคุมสอบโดยเน้นความตระหนัก และเล็งเห็นความสำคัญในการรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีการยกประเด็นปัญหา หรือกรณีศึกษามานำเสนอให้เห็นภาพ การจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะกรรมการคุมสอบ และการนำผลการประเมินหัวหน้าสนามสอบที่มีแนวปฏิบัติที่ดี มาชื่นชมยกย่อง ให้กำลังใจ และเปิดโอกาสในการถ่ายทอดแก่หัวหน้าสนามสอบอื่นๆ ต่อไป

คำสำคัญ: ศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น, วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม, การจัดสอบ

Abstract

This study is a qualitative research by retrospective data. To collect information on issues and suggestions for conducting in implementing of Khon Kaen University exam center from the year 2553 until 2556. By collecting data and implements a participatory action research to analyze the factors that affect the issues, problems and solutions. Targets include Head of the Audit Committee and Member of examiners of the focus group provided by the field test, which spread to the provinces In the Northeast. And a summary of operating result, the objectives of the field test and report the progress on various issues. That found the factors affecting the implementation of the external factors and internal factors. The external factors include factors outside of management (Management factors) pattern of the exam or the nature of the exam such as the direct admission 7subjects test exam O Net or GAT / PAT etc. Addition to technical factors (Technical factors) or the examiners and Environmental (Co-factor) resources. The internal factors include the factors of personal factors. Furthermore, the suggestions for widely implementation to exploit and extend the results, conducted to develop guidelines, policies or regulations of directors controlled by the development of communication skills of the leader board exam. To clarify and understand the directors examiners emphasizing awareness and recognizes the importance of responsibility. That has raised issues or case studies in the presentation. The seminar discussions between the invigilator, head of the investigation and its evaluation is a best practice to admiration, encouragement and opportunity to convey to the heads of the other centers.

Key words: Khon Kaen University exam center, participatory action research, implementing exam

1. บทนำ

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ (สำนักทะเบียน และประมวลผล) มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีขอบเขตพันธกิจ ภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหลายประการ อาทิ งานทะเบียน ประวัตินักศึกษา งานพัฒนาหลักสูตร การลงทะเบียนเรียน การประมวลผลการศึกษา และการสำเร็จการศึกษาการให้ เอกสารหลักฐานสำคัญทางการศึกษา ระบบการให้บริการ ข้อมูลข่าวสารทางการศึกษา รวมถึงการรับเข้าศึกษา ซึ่งมีภารกิจหลักที่สำคัญคือการเป็นผู้ประสานงานในการจัด สอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น และจากที่ ข้าพเจ้าในฐานะรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของสำนักฯ ได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทของหัวหน้าสนามสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น อย่าง ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2553 ได้พบข้อสังเกตของปัญหาหลาย ประเด็น ที่พบบ่อยครั้งและพบอยู่เสมอ สอดคล้องกับข้อมูล จากกลุ่มภารกิจรับเข้า สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และประเด็นปัญหาที่รวบรวมโดย

ฝ่ายประสานงานการจัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัย ขอนแก่น [1] จากบทสรุปของหัวหน้าสนามสอบของศูนย์ สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่นในสนามอื่นๆที่ผ่านมาจนถึง การจัดสอบประจำปีการศึกษา 2556 นำมาสู่ประเด็นปัญหา ของงานวิจัยนี้ว่า “ทำไมปัญหาเหล่านั้นจึงยังคงมีอยู่ ทั้งที่ มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนแล้ว” จึงเป็นการตั้งข้อสังเกตเพื่อที่ จะวิเคราะห์หาปัจจัยอันก่อให้เกิดปัญหาเหล่านั้นโดย ศึกษาในกลุ่มสนามสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัย ขอนแก่น ทั้งนี้ยังเกิดแรงบรรดาใจเพิ่มเติมที่อยากจะค้น หาคำตอบว่า “ปัจจัยอะไรที่จะช่วยป้องกันหรือลดปัญหา เหล่านั้น” เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแนว ปฏิบัติของหัวหน้าสนามสอบเพิ่มเติมต่อไป ซึ่งจะนำไปสู่ การปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทของ หัวหน้าสนามสอบ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ โดยให้เกิด การพัฒนากระบวนการในการดำเนินการจัดสอบโดยสอดคล้องกับคุณธรรมและจริยธรรมที่เน้นความร่วมมือทั้งระหว่าง กรรมการคุมสอบ และกรรมการกลางเป็นสำคัญ และเพื่อ ปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการระหว่างหัวหน้าสนามสอบ

กรรมการกลาง และกรรมการคุมสอบที่ต้องดูแลกันเองห้องละ 2 คน ที่ต้องรับผิดชอบควบคู่กันไปให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง ตามที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้มีแนวปฏิบัติเพื่อให้ศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่นสามารถดำเนินการจัดสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งจะนำไปสู่มาตรฐานการจัดสอบอันพึงประสงค์ต่อไป [2]

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะ

2.2 เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจากประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข

3. วิธีการดำเนินงาน

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลย้อนหลัง และดำเนินวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) [3] กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ หัวหน้าสนามสอบ กรรมการกลาง และกรรมการคุมสอบ ดำเนินการเก็บข้อมูล ตัวแปรต้น จากการจัดกระบวนการจัดสอบ และรูปแบบการดำเนินการสอบคัดเลือกบุคคล

เข้าศึกษา และตัวแปรตาม ได้แก่ ความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ปี 2553 จนถึงปัจจุบัน จากวิธีการสนทนากลุ่ม (focus group) ตามกลุ่มสนามสอบที่จัดให้ ซึ่งกระจายไปตามจังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และให้แต่ละสนามสอบบันทึกผลการทำงาน และสรุปงาน ตามวัตถุประสงค์ ในแต่ละสนามสอบ และนำเสนอรายงานความก้าวหน้าในประเด็นต่างๆ พร้อมแนวทางการแก้ไขปัญหา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากการถอดบทเรียนกระบวนการเรียนรู้ของหัวหน้าสนามสอบแต่ละคน
2. วิเคราะห์ ประเมิน และสรุปผล โดยใช้แผนที่ความคิด (Mind mapping)
3. วิเคราะห์และประเมิน ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น

5. ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาในการจัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น และได้รับข้อเสนอแนะพร้อมแนวทางแก้ไขในประเด็นต่างๆ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ลำดับ	ประเด็นปัญหา	แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
1.	ผู้เข้าสอบไม่ได้นำบัตรประจำตัวสอบ และบัตรประจำตัวประชาชน / หรือบัตรประจำตัวนักเรียนมาแสดง	ไม่อนุญาตให้เข้าห้องสอบ และแจ้งให้ผู้เข้าสอบไปติดต่อกองอำนาจการสอบเพื่อขออนุญาต
2.	ผู้เข้าสอบแต่งกายไม่สุภาพ	แจ้งให้ปฏิบัติตามระเบียบการสอบ / ให้ติดต่อกองอำนาจการสอบ กรณีพระภิกษุ – สามเณร ให้สวมรองเท้าแตะได้
3.	ข้อมูลผู้เข้าสอบผิด เช่น ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน หรือเลขที่นั่งสอบไม่ถูกต้อง	แจ้งให้ติดต่อขอแก้ไขหรือตรวจสอบที่กองอำนาจการสอบ
4.	ผู้เข้าสอบไม่มีชื่อ แต่มีใบชำระเงินจากธนาคาร	แจ้งให้ไปตรวจสอบรายชื่อที่กองอำนาจการสอบ หากไม่มีชื่อให้สนามสอบติดต่อฝ่ายคอมพิวเตอร์หรือฝ่ายเลขานุการ
5.	ผู้เข้าสอบมาผิดสนามสอบ	ไม่ให้เข้าสอบและแจ้งให้ไปติดต่อกองอำนาจการสอบ
6.	ผู้เข้าสอบนั่งผิดที่ ห้องสอบ สนามสอบ	1. ถ้าทราบก่อนลงมือทำข้อสอบ ให้ผู้เข้าสอบไปนั่งในที่ที่ถูกต้อง หรือไปห้องสอบ สนามสอบ ที่ถูกต้อง 2. ถ้าทราบหลังจากทำข้อสอบแล้ว กรณีนั่งผิดที่นั่งในห้องสอบนั้น ให้ทำข้อสอบนั้นไปจนหมดเวลา ส่วนหากผิดห้องสอบ ให้แจ้งหัวหน้าอาคารและให้กรรมการคนหนึ่งนำข้อสอบกระดาษคำตอบ ของผู้เข้าสอบนั้น ไปที่กองอำนาจการสอบโดยด่วน
7.	ผู้เข้าสอบมาสายเกิน 15 นาที หลังเริ่มสอบ	แจ้งให้ทราบว่าสายเกินเวลาที่กรรมการคุมสอบจะอนุญาตให้เข้าสอบได้ แจ้งให้ไปติดต่อกองอำนาจการสอบ กรณีหัวหน้าสนามสอบอนุญาตให้เข้าสอบ กรรมการคุมสอบ หัวหน้าอาคาร จะต้องเซ็นชื่อในแบบฟอร์มผู้ปฏิบัติผิดระเบียบฯ ด้วย
8.	ผู้เข้าสอบเจ็บป่วย / ไม่สบาย / ได้รับอุบัติเหตุ	รีบแจ้งหัวหน้าอาคาร / กรรมการกลาง / พยาบาล หากรุนแรงต้องรีบนำส่งโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด
9.	กรรมการคุมสอบมาสาย หรือกรรมการคุมสอบไม่ลงเวลาปฏิบัติงาน	กรรมการคุมสอบ ต้องมาถึงสนามสอบอย่างน้อย 30 นาที ก่อนเวลาสอบ และต้องลงเวลาปฏิบัติงานทุกคาบเวลาก่อนรับข้อสอบ มิฉะนั้น หัวหน้าสนามอาจสั่งไม่ให้ปฏิบัติหน้าที่คุมสอบก็ได้ หรือจัดกรรมการสำรองคุมสอบแทน
10.	กรรมการคุมสอบแจกข้อสอบ – กระดาษคำตอบผิด / ไม่ตรงตามผังที่นั่งสอบ	ถ้าทราบก่อนลงมือสอบให้แก้ไขให้ถูกต้อง (ดูรายชื่อผู้มีสิทธิ์สอบจากใบเซ็นชื่อผู้เข้าสอบและแผนผังห้องสอบ)
11.	กระดาษคำตอบ / ข้อสอบไม่ครบหน้า หรือไม่ครบตามจำนวนที่ระบุหน้าของ หรือชำรุด	แจ้งหัวหน้าอาคาร เพื่อขอเปลี่ยนชุดข้อสอบ โดยขอข้อสอบชุดสำรองจากกองอำนาจการสอบ
12.	ข้อสอบผิดหรือพิมพ์ไม่ชัดเจน	1. ให้ตรวจสอบจากชุดอื่น ถ้ามีข้อความเหมือนกันจะไม่มีกรแก้ไขข้อสอบ 2. ให้แจ้งหัวหน้าอาคารและเอาชุดที่ชัดเจนมาเปลี่ยนให้ (เบิกข้อสอบสำรองจากกองอำนาจการสอบ)
13.	ผู้เข้าสอบเขียน หรือระบายหัวกระดาษคำตอบไม่ถูกต้อง	แจ้งให้แก้ไขให้ถูกต้อง เพราะมีผลกับผู้เข้าสอบเอง
14.	ผู้เข้าสอบ ลบ หรือแก้ไขกระดาษคำตอบ ด้วยน้ำยาลบคำผิด	ห้ามใช้น้ำยาลบคำผิด ลบกระดาษคำตอบ เพราะเครื่องตรวจจะไม่อ่านกระดาษคำตอบนั้น หากแก้ไขให้ใช้ยางลบ และหากผู้เข้าสอบใช้น้ำยาลบคำผิด ให้เปลี่ยนกระดาษคำตอบแผ่นใหม่ทันที

ตารางที่ 1 สรุปประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นปัญหา	แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
15	ถ้าผู้เข้าสอบนำเครื่องคำนวณ เครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์มือถือ เข้าห้องสอบ	1. ถ้าทราบก่อนเข้าห้องสอบ แจ้งให้ปิดเครื่อง และวางไว้ได้ที่นั่งสอบ ห้ามติดตัวไว้ 2. ถ้าทราบหลังจากได้ลงมือสอบไปแล้วให้แจ้งให้ทราบว่าทำผิดระเบียบการสอบฯ ให้แจ้งหัวหน้าอาคาร และหัวหน้าสนามสอบทราบ และให้กรรมการคุมสอบ เขียนรายงาน
16	ถ้ามีการทุจริตในการสอบ เช่น ส่งสัญญาณคำตอบด้วยเครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ การแอบดูคำตอบ คัดลอกข้อสอบ หรือนำข้อสอบออกนอกห้องสอบ ฯลฯ	1. ให้กรรมการคุมสอบและหัวหน้าอาคารแจ้งกองอำนาจการสอบทราบทันที 2. ให้ผู้เข้าสอบหยุดทำข้อสอบ และให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ / กรรมการกลางนำตัวไปที่กองอำนาจการ เพื่อสอบสวนและทำรายงานเสนอต่อประธานดำเนินการสอบฯ และให้อยู่ที่กองอำนาจการสอบจนกว่าจะหมดเวลาสอบวิชานั้น
17	ถ้าภายในห้องสอบได้ยินเสียงประชาสัมพันธ์ไม่ชัดเจน	แจ้งหัวหน้าอาคาร / กรรมการกลางแก้ไข
18	ภายในห้องสอบ แสงสว่าง ไม่เพียงพอ อากาศร้อน / หนาว มาก	แจ้งหัวหน้าอาคาร / กรรมการกลางแก้ไข
19	ผู้สอบประสงค์จะออกจากห้องสอบก่อนหมดเวลาสอบ	1. ไม่อนุญาตให้ออกจากห้องสอบโดยไม่มีเหตุอันควรจนกว่าจะสอบไปแล้ว 1 ชั่วโมง 30 นาที 2. กรณีผู้เข้าสอบจำเป็นต้องเข้าห้องน้ำ ให้กรรมการคุมสอบ 1 คน พาไปและอยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิด
20	เมื่อหมดเวลาสอบแล้วผู้สอบยังไม่หยุดทำข้อสอบ	1. ให้กรรมการคุมสอบเก็บข้อสอบและกระดาษคำตอบ ของผู้นั้นทันที อย่าให้แก้ไขหรือเพิ่มเติมในกระดาษคำตอบเป็นอันขาด 2. การแก้ไขหรือเพิ่มเติมในกระดาษคำตอบจะกระทำได้ภายในเวลาสอบ และขณะที่ผู้เข้าสอบยังอยู่ในห้องสอบเท่านั้น
21	กรรมการคุมสอบ ไม่ได้เซ็นชื่อในเอกสารการสอบ เช่น หัวกระดาษคำตอบ ใบเซ็นชื่อผู้เข้าสอบ หรือหน้าของข้อสอบ หรือหน้าของกระดาษคำตอบ	หากยังอยู่ที่ห้องสอบ ให้ดำเนินการให้เรียบร้อย เมื่อนำส่งที่กองอำนาจการแล้ว กรรมการกลางตรวจสอบพบภายหลัง กองอำนาจการสอบจะประกาศเสียงตามสาย ให้รีบมาดำเนินการด่วน
22	1. กรรมการส่งข้อสอบหรือกระดาษคำตอบไม่ครบตามจำนวน 2. กรรมการคุมสอบไม่เรียงกระดาษคำตอบ กรรมการคุมสอบไม่เซ็นส่งข้อสอบ และไม่กรอกจำนวน ในแบบรับ - ส่งข้อสอบ	เมื่อกรรมการกลาง ตรวจสอบพบ จะแจ้งให้กรรมการคุมสอบทราบทันที และให้อยู่รอจนกว่ากรรมการกลางจะตรวจนับเรียบร้อย

6. สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาเมื่อพิจารณาจากการศึกษาสถานการณ์ปัญหาในการดำเนินการจัดสอบ สามารถสรุปลักษณะของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการจัดสอบได้ 2 ลักษณะ คือ ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน [4] โดยปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยทางด้านการบริหารจัดการ (Management factors) รูปแบบการดำเนินการจัดสอบ หรือลักษณะการจัดสอบ อาทิ การจัดสอบรับตรง การทดสอบวิชาสามัญ 7 วิชา สอบ O Net หรือ GAT/PAT เป็นต้น ปัจจัยทางด้านเทคนิค (Technical factors) หรือกรรมการคุมสอบ และปัจจัยแวดล้อม (Co-factor) อาทิ ประเด็นด้านทรัพยากร พบปัญหาความยุ่งยากสับสนในการใช้คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ไอทีสนับสนุน และเครื่องเสียงในบางสนามสอบ ขาดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกเมื่อมีปัญหาในบางสนามสอบ ส่วนปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยของตัวผู้สอบเอง (Personal factors) [5] ซึ่งสาเหตุที่พบในตัวผู้สอบเอง ได้แก่ ไม่กระตือรือร้น ไม่เตรียมตัวให้พร้อม เครียด ประมาท ทำอะไรประมาท ไม่เล็งเห็นความสำคัญ นิสัยที่ไม่เคารพต่อระเบียบหรือไม่เกรงใจผู้อื่น ไม่สนใจว่าคนอื่นจะต้องมีผลกระทบอย่างไร ไม่การตรงต่อเวลา [6,7] อาทิ ยังมีเวลาเหลือก่อนถึงเวลาหมดสิทธิ์เข้าสอบก็ไม่รีบเข้าห้องสอบ มัวๆ เล่นมือถือ เป็นต้น นอกจากนี้ จากผลการศึกษาที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในกลุ่มกรรมการคุมสอบที่มีประวัติไม่เหมาะสม พบว่าปัจจัยหลักที่สำคัญเกิดจากปัจจัยภายในตัวกรรมการคุมสอบเอง ซึ่งกรรมการคุมสอบจะประกอบด้วยผู้ที่สมัครผ่านทางสำนักฯ และสมัครผ่านทางโรงเรียนที่เป็นสนามสอบ โดยกรรมการคุมสอบบางคนยังรับผิดชอบไม่เต็มที่ มาสาย ซึ่งมีผลต่อการจัดกรรมการสำรอง กรรมการคุมสอบบางคนไม่สามารถเข้าร่วมการจัดประชุมของสำนักฯ ในการประชุมเตรียมการจัดสอบ เป็นต้น

โดยภาพรวมผลประเมินความคิดเห็นต่อการจัดสอบ อยู่ในเกณฑ์ดีในทุกๆ ด้าน คณะกรรมการคุมสอบมีความเข้าใจและพึงพอใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดสอบ น่าจะเป็นผลจากการปรับปรุงจากข้อคิดเห็นที่ได้รับจากปีที่ผ่านมา รวมทั้งได้มีการเน้นย้ำเป็นระยะๆ โดยเฉพาะก่อนการจัดสอบ และส่งเสริมให้มีการแนะนำหรือชี้แจงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และระเบียบการสอบ แก่อาจารย์

แนะแนว นักเรียนของแต่ละโรงเรียน ซึ่งมีผลต่อการเข้าสอบ และมีการสะท้อนกรณีศึกษาที่ผ่านมาเพื่อให้นักเรียนได้มีการเตรียมตนเองให้พร้อมด้วย หรือระบบการให้บริการผ่านออนไลน์บนเว็บไซต์ที่รวดเร็ว การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การสืบค้นในการเข้าไปศึกษากฎระเบียบการสอบ การใช้ Facebook และเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย สามารถช่วยลดขั้นตอนของการดำเนินงาน และเพื่อลดอุปสรรคปัญหาในการจัดสอบได้

จากความคิดเห็นของหัวหน้าสนามสอบ และกรรมการคุมสอบ ต่อการดำเนินการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา โดยฝ่ายประสานงานการจัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่ามีความพึงพอใจต่อการดำเนินการโดยพิจารณาในภาพรวม ซึ่งจุดแข็งคือ มีคู่มือของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) [2,8] เป็นแนวปฏิบัติที่ดี หัวหน้าสนามสอบเป็นต้นแบบที่ดีแก่คณะกรรมการคุมสอบในด้านคุณธรรมจริยธรรม การแต่งกาย และบุคลิกภาพ อีกทั้งคอยดูแลกำกับควบคุมติดตามให้คณะกรรมการคุมสอบปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ประพฤติตนเป็นผู้มีวินัย [9] มีคุณธรรมจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอและยุติธรรม มีโอกาสเรียนรู้จากการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามการดำเนินโครงการยังมีข้อจำกัด และมีข้อเสนอแนะต่อการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์และขยายผลอย่างกว้างขวาง ควรมีนโยบายหรือแนวทางการจัดสอบเพื่อพัฒนาระเบียบข้อปฏิบัติของกรรมการคุมสอบโดยการ จัดโครงการพัฒนาทักษะการสื่อสารของหัวหน้าสนามสอบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และที่สามารถพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการลดปัญหาจากกรรมการคุมสอบได้ คือ รูปแบบและทักษะการสื่อสารของหัวหน้าสนามสอบต่อคณะกรรมการคุมสอบ ในการชี้แจงและทำความเข้าใจต่อกรรมการคุมสอบโดยเน้นความตระหนัก และเล็งเห็นความสำคัญในการรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีการยกประเด็นปัญหา หรือกรณีศึกษามานำเสนอให้เห็นภาพ การจัดเวทีเสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะกรรมการคุมสอบ และการนำผลการประเมินหัวหน้าสนามสอบที่มีแนวปฏิบัติที่ดี มาชื่นชม ยกย่อง ให้กำลังใจ และเปิดโอกาสในการถ่ายทอดแก่หัวหน้าสนามสอบอื่นๆ ต่อไป

7. ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการประชุมเตรียมแผนการจัดสอบ และการประเมินผลอย่างชัดเจนระหว่างกรรมการผู้คุมสอบ และควรร่วมกันกำหนดบทบาทและตกลงกันแบ่งหน้าที่กันให้ชัดเจน ตามระเบียบปฏิบัติให้สอดคล้องกับการจัดสอบต่อไป

2. ทางกรรมการประสานการจัดสอบควรมีการคัดเลือกและกลั่นกรองกรรมการผู้คุมสอบ และกรรมการผู้คุมสอบควรเข้ารับฟังคำชี้แจงก่อนการจัดสอบ ควรมีวิธีการติดตามกรรมการผู้คุมสอบที่ไม่สามารถเข้าร่วมการจัดประชุมชี้แจงของสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการประชุมเตรียมการจัดสอบ ซึ่งอาจมีผลต่อการจัดตารางเป็นกรรมการผู้คุมสอบด้วย ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้คุมสอบ

3. สนามสอบใดที่มีนักเรียนเข้าสอบมากเกินไป ควรจำกัดจำนวนนักศึกษาเพื่อให้ดูแลทั่วถึงและมีคุณภาพสอดคล้องกับจำนวนกรรมการกลางผู้รับผิดชอบ

4. ในช่วงแรกของการสอบ นักเรียนบางส่วนที่มาจากต่างถิ่นยังไม่ทราบห้องเรียน กรรมการผู้ประสานงานควรแจ้งและประสานงานโดยตรงไปยังงานประชาสัมพันธ์ของแต่ละสนามสอบ เพื่อประกาศแจ้งในภาคเช้าหรือแต่ละช่วงของวันก่อนเวลาเข้าห้องสอบ

การวิจัยได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาแนวทางเพื่อพัฒนาการจัดสอบ สำคัญ ที่มาของปัญหาวิธีการดำเนินงาน และผลการดำเนินงาน โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สามารถนำไปแก้ไขปัญหาการทำงาน ก่อให้เกิดแนวทางการจัดการบริหารองค์กร และได้รูปแบบการจัดการสอบอย่างเหมาะสม สามารถนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการสอบต่างๆ อาทิ สอบรับตรง สอบ ONet หรือ GAT/PAT เป็นต้น และยังได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นข้อเสนอต่อกรรมการประสานงานและผู้บริหาร เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงการบริหารงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป นอกจากนี้ยังจะเป็นฐานข้อมูลเพื่อประกอบในการเผยแพร่ผลงาน สามารถนำไปใช้ขยายผลในศูนย์สอบอื่นๆ ในอนาคตได้

8 กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสำหรับทุกกำลังใจ จากหัวหน้าสนามสอบ กรรมการกลาง และกรรมการคุมสอบทุกท่านซึ่งมีส่วนร่วมในการจัดสอบ และ รศ.ชนะพล ศรีฤชา ผู้อำนวยการสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นหัวหน้าศูนย์สอบของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินผล ผู้จัดทำขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] กลุ่มภารกิจรับเข้า. (2556). สรุปแนวปฏิบัติในการคุมสอบ. ขอนแก่น: สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [2] สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2556). คู่มือการจัดสอบทางการศึกษาระดับชาติพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.6) ปีการศึกษา 2556
- [3] Allan Feldman, Tarin Weiss. (1993). Suggestions for writing the action research report. University of Massachusetts Amherst: Posch & Somekh.
- [4] เมธี ธรรมวัฒนา. (2551). การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความรับผิดชอบและวินัยของนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรม. วารสารศึกษาศาสตร์, 19(1), 99-108.
- [5] สมิต อาชนิจกุล. (2527). พัฒนาความก้าวหน้า: แนวทางปรับปรุงตนเองสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ: เจริญการพิมพ์.
- [6] สุภาพ ณ นคร. (2547). สารจากประธานคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรม-จริยธรรมในรูปแบบการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเมธี ดร.ไพเราะ ทิพย์ทัศน์ และคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- [7] คณะอนุกรรมการด้านการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม. (2549). วิธีการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมมหาวิทยาลัยขอนแก่น. สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- [8] สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2555). การวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: พหุกรณีศึกษา โรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับดี
- [9] ทิศนา แหมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บริษัทเมธีทปส์.

KKU isr.j.2014; 2(supplement) : 39-51

<http://irj.kku.ac.th>

ความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษาต่อรายวิชาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Needs and expectations of students towards cooperative education courses. Khon kaen University

มลิวรรณ เป้าวัน^{1*} ณรงค์พล แจ่มสุวรรณ¹ วิญญู สาสุนันท์²

¹งานประสานงานสหกิจศึกษา สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ อาคารพิมลกลกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

²กลุ่มภารกิจประมวลผล สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ อาคารพิมลกลกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

* Correspondent author : E-mail : bmaliw@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาและเพื่อศึกษาแนวทาง การปรับปรุงเกี่ยวกับการให้บริการและการจัดการของงานประสานงานสหกิจศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ว่าความต้องการและความคาดหวังนั้นมี 6 ด้านด้วยกันได้แก่ ความต้องการด้านความรู้ ความต้องการด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ความต้องการด้านการยอมรับนับถือ ความคาดหวังด้านความรู้และประสบการณ์ ความคาดหวังด้านค่าตอบแทน และความคาดหวังด้านการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เจาะจงนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงเรียนรายวิชาสหกิจศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556 จำนวน 73 คน ใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มแบบการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ใช้มาตรวัดแบบประมาณค่า วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ และค่าร้อยละ สำหรับอธิบายข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับอธิบายโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์หรือโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) ซึ่งผลปรากฏออกมาดังนี้

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 60.3) ส่วนใหญ่มีอายุ 22 ปี (ร้อยละ 58.9) สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 47.9) และกลุ่มตัวอย่างส่วนมีเกรดเฉลี่ยปัจจุบัน 3.01-3.50 (ร้อยละ 45.2) เมื่อพิจารณาทางด้านส่วนใหญ่ความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะความต้องการด้านความสัมพันธ์ทางสังคม รองลงมาคือความต้องการด้านความรู้ และสุดท้ายความต้องการด้าน ได้รับความยอมรับนับถือ

คำสำคัญ: สหกิจศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานในสถานประกอบการอย่างมีระบบ โดยจัดให้มีการเรียนในสถานศึกษาร่วมกับการจัดให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือ

งานประสานงานสหกิจศึกษา หมายถึง งานประสานงานสหกิจศึกษา สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

Objectives of this research were to study needs and expectations of students from the Cooperative Education and the direction for improving services and management of the Cooperative Education course's coordinator of Khon Kaen University. The conceptual framework of this research was assumed that students had these 6 following needs and expectations: needs for knowledge, needs for social skills, needs for recognition, expectation in gaining knowledge and working experience, expectation in obtaining good salaries or wages, and expectation in obtaining good assistance from the involved organizations. The study was conducted, employing 73 undergrad students enrolling in the Cooperative Education course of the 2013 academic year, first semester, as a representative sample. The Purposive Sampling and Accidental Sampling were used as methods for investigation employing estimation as the measurement. The data were analyzed by the descriptive statistics as frequencies and percentages to explain the personal information and as arithmetic means and standard deviations to explain the knowledge management process, using the SPSS (Statistical Package for the Social Science) Program. From the study it was found that majority of the samples was female (60.3 %) of 22 years old (58.9%), belonging to the Faculty of Humanities and Social Sciences (47.9%), and having the present GPA of 3.01-3.50 (45.2%). In terms of need, most students expressed the highest level of all 3 demands in which the need for social skills ranked first, seconded by the need for knowledge, and the need for recognition ranked the last. In terms of expectations, most students had only high level of expectation from the course in which the expectation in gaining knowledge and working experience came first, seconded by the expectation in obtaining good assistance from the involved organizations, while the expectation in obtaining good salaries came last.

Keyword : “Co-operative Education Program” or Co-op is an academic program that combines classroom-based education with practical work experience. Co-op provides students an opportunity to utilize their education and apply it to the workplace. Combining these experiences helps students to make the school-to-work transition, service learning, an experiential learning initiatives.

The co-op coordination center, Office of academic administration and development, Khon kaen University, is responsible for cooperative education programs.

1. บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ การแข่งขันของตลาดแรงงานค่อนข้างสูง ลักษณะของบัณฑิตที่ตลาดแรงงานต้องการมีความเปลี่ยนแปลงตามสภาวะการณ์ ทักษะที่สถานประกอบการต้องการให้มีในตัวบัณฑิต นอกจากจะเป็นด้านความรู้ความสามารถและทักษะวิชาชีพแล้ว ยังมีด้านอื่นๆอีกมากมาย อาทิเช่น การวางแผนการทำงานอย่างมีระบบ ความรู้ความสามารถในการรับรู้ การตัดสินใจและแก้ปัญหา มนุษยสัมพันธ์ ความคิดริเริ่ม ระเบียบวินัย

ศีลธรรม จริยธรรม การสื่อสาร การนำเสนอและการเป็นผู้นำ เป็นต้น ทักษะเหล่านี้จะเรียนรู้และพัฒนาได้ดีก็ต่อเมื่อนักศึกษาได้มีโอกาสไปปฏิบัติงานจริงในองค์กร การเรียนการสอนเฉพาะในห้องเรียนหรือในห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอ นักศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะของงานอาชีพและทักษะด้านพัฒนาตนเองถือเป็นความจำเป็นของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มหาวิทยาลัยขอนแก่นตระหนักถึงความสำคัญของการเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์แก่ผู้เรียนสามารถผลิตบัณฑิตตามความต้องการของตลาดแรงงานจึงจัดให้มีรายวิชา สหกิจศึกษา (Cooperative Education) ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย

การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยจัดตั้ง งานประสานงานสหกิจศึกษา สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่นขึ้น เพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการรายวิชาสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัย ประสานงานที่เกี่ยวข้องกับสหกิจศึกษากับคณะ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานสหกิจศึกษาในแต่ละหลักสูตร จัดทำรายงานสรุปและเสนอต่อมหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยขอนแก่น คราวประชุมครั้งที่ 6/2545 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2545 ได้รับทราบนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และได้มอบหมายให้ฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ดำเนินการให้มีสหกิจศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ ภายใต้อำนวยการและวิเทศสัมพันธ์ได้ทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น สหกิจศึกษา (Cooperative Education) เป็นระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติการทำงานในสถานประกอบการอย่างมีระบบ โดยจัดให้มีการเรียนในสถานศึกษา ร่วมกับการจัดให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานจริงเสมือนเป็นพนักงานชั่วคราวเต็มเวลา ณ สถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือ นักศึกษาสหกิจศึกษา สามารถเรียนรู้ประสบการณ์จริงจากการไปปฏิบัติงาน นักศึกษาได้รับทราบด้วยตนเองว่า ขาดความรู้ในเรื่องใดที่จำเป็นต้องการประกอบการวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาตนในการอยู่ร่วมกับสังคม การปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับเพื่อนร่วมงานและผู้บริหาร การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความคิดริเริ่ม การสื่อสารและการเป็นผู้นำ รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าในเทคโนโลยีสมัยใหม่ และที่สำคัญคือได้ทำให้ได้มีโอกาสสร้างความเข้าใจและคุ้นเคยกับโลกแห่งความเป็นจริงของการทำงานและการเรียนรู้เพื่อให้ได้มาซึ่งทักษะของงานอาชีพและทักษะด้านการพัฒนาตนเองนอกเหนือไปจากทักษะด้านวิชาการ (มลิวรรณ เบ้าวัน) [1]

ความต้องการของนักศึกษาที่ออกปฏิบัติสหกิจศึกษา คือ ความปรารถนาของนักศึกษาที่ออกปฏิบัติสหกิจศึกษา ส่วนความคาดหวังนั้น คือ ความรู้สึกริเริ่มหรือความคิดเห็นด้วยวิจารณ์เกี่ยวกับความคาดคะเน หรือการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าควรจะมี ควรจะเป็น ควรจะเกิดขึ้น หรือว่าควรจะเปลี่ยนแปลงตามความจำเป็น ซึ่ง

ความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษาที่ออกปฏิบัติสหกิจศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้งานประสานงานสหกิจศึกษาได้ทราบถึงความต้องการของนักศึกษาและความคาดหวังของนักศึกษาที่อยากจะได้จากการออกปฏิบัติสหกิจศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเกี่ยวกับสหกิจศึกษาให้ตรงกับความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษา และที่สำคัญยังเป็นการพัฒนาระบบการศึกษารายวิชาสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัย

ดังนั้น เพื่อให้งานประสานงานสหกิจศึกษา สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด จึงได้จัดทำวิจัยเรื่องนี้ขึ้นเพื่อ ศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารและการบริหารจัดการต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา

3. ทฤษฎี กรอบแนวคิดการวิจัยและผลงานที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Maslow's Hierarchical Theory of Motivation)

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการนั้น (Maslow's Hierarchical Theory of Motivation) Maslow เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นจำนวนมากสามารถอธิบายโดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขาได้รับความต้องการ ความปรารถนา และได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง เป็นความจริงที่จะกล่าวว่ากระบวนการของแรงจูงใจเป็นหัวใจของทฤษฎีบุคลิกภาพของ Maslow โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์เป็น "สัตว์ที่มีความต้องการ" (wanting animal) และเป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow เมื่อบุคคลปรารถนาที่จะได้รับความพึงพอใจและเมื่อบุคคลได้รับความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งแล้ว

ก็จะยังคงเรียกร้องความพึงพอใจสิ่งอื่นๆ ต่อไป ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการจะได้รับสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ

Maslow กล่าวว่าความปรารถนาของมนุษย์นั้นคิดตัวมาแต่กำเนิดและความปรารถนาเหล่านี้จะเรียงลำดับขั้นของความปรารถนา ตั้งแต่ขั้นแรกไปสู่ความปรารถนาขั้นสูงขึ้นไปเป็นลำดับ

ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need –Hierarchy Conception of Human Motivation) Maslow เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการขั้นต่อไปไว้เป็นลำดับดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs)
4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem needs)
5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-actualization needs)

4. วิธีดำเนินการ

4.1 หน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้ปัจเจกบุคคล เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสหกิจศึกษา ภาคต้น ปีการศึกษา 2556

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสหกิจศึกษา ภาคต้น ปีการศึกษา 2556 คือ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์, คณะสัตวแพทยศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์, และคณะเกษตรศาสตร์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 266 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เจาะจงนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนวิชาสหกิจศึกษาในภาคการ

ศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556 โดยผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทน ของประชากรโดยใช้สูตร ของทาโร ยามาเน่ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 73 คน ดังนี้

$$n = \frac{266}{1+266(0.1)} \approx 2$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร เท่ากับ...คน

e = ค่าสัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ใน

ที่นี้กำหนดไม่เกิน 10 % (0.1)

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของ นักศึกษาที่ปฏิบัติสหกิจศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยแบ่งหัวข้อออกเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

หัวข้อที่ 1 ความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา

หัวข้อที่ 2 ความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา

ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด ให้เลือก 4 คำตอบ ตามเกณฑ์มาตราวัดแบบ Rating Scale และกำหนดค่าคะแนนในแบบสอบถามแต่ละข้อแบ่งออกเป็น 4 ระดับ โดยให้ค่าคะแนนเป็น 4, 3, 2, 1 ซึ่งหมายถึงระดับความต้องการและความคาดหวังในการปฏิบัติงาน ดังนี้

ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับ มากที่สุด ให้ค่าคะแนนเป็น 4

ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับ มาก ให้ค่าคะแนนเป็น 3

ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับ น้อย ให้ค่าคะแนนเป็น 2

ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับ น้อยที่สุด ให้ค่าคะแนนเป็น 1

ซึ่งแบ่งคำถามเกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวังทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการด้านความรู้
2. ความต้องการทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคม
3. ความต้องการด้านได้รับความยอมรับนับถือ
4. ความคาดหวังด้านความรู้และประสบการณ์
5. ความคาดหวังด้านค่าตอบแทน
6. ความคาดหวังด้านการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ ในแต่ละด้าน จะกำหนดข้อความหรือสถานการณ์ให้และให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาข้อความหรือสถานการณ์ที่ให้นั้นว่าท่านมีความคิดเห็นหรือรู้สึกต่อข้อความนั้นเพียงใด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ในส่วนของตอนที่ 3 จะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้แสดงความข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานของงานประสานงานสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4.4 การรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.4.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล

4.4.2 แจกหนังสือแนะนำ เพื่อขอความร่วมมือจาก บุคลากรภายในคณะต่างๆที่เป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับสหกิจศึกษา

4.4.3 การเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กลุ่มเป้าหมายที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ในการศึกษาดด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่ปฏิบัติงานอยู่นอกพื้นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมสอดซองเปล่าติดแสตมป์เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายส่งกลับตามที่อยู่ระบุไว้หน้าซอง หรือนำแบบสอบถามไปสำรวจด้วยตนเอง

4.4.4 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว นำแบบสอบถามที่เก็บได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล

4.4.5 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบประมาณค่าทั้งหมด วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ และค่าร้อยละ สำหรับอธิบายข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับอธิบายกระบวนการจัดการความรู้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์หรือ โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) สำหรับเกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยนั้น จำแนกออกเป็น 4 ช่วง โดยแบ่งช่วงค่าคะแนนจากการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงห่างของค่าเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนช่วง}}$$

$$= \frac{4 - 1}{4} = \frac{3}{4} = 0.75$$

ซึ่งแปลความในแต่ละช่วงค่าคะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.27–4.00 แปลความว่า ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.52–3.26 แปลความว่า ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.76–2.51 แปลความว่า ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.75 แปลความว่า ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. ผลการศึกษา/การทดลอง

ข้อมูลทั่วไป

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3 และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่อายุ 22 ปี มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 58.9 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 21 ปี มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 23 ปี มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 23 ปี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 19

คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 และกลุ่มตัวอย่างที่สังกัดคณะเกษตรศาสตร์ มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมา

คือกลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 กลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 และกลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดง จำนวน (คน) และค่าร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามต่อเรื่องความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	29	39.7
หญิง	44	60.3
รวม	73	100.0
2. อายุ		
21 ปี	21	28.8
22 ปี	43	58.9
23 ปี	8	11.0
มากกว่า 23 ปี	1	1.4
รวม	73	100.0
3. คณะ		
เกษตรศาสตร์	2	2.7
วิศวกรรมศาสตร์	17	23.3
วิทยาศาสตร์	19	26.0
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	35	47.9
รวม	73	100.0
4. เกรดเฉลี่ยปัจจุบัน		
2.00-2.50	9	12.3
2.51-3.00	27	37.0
3.01-3.50	33	45.2
3.51-4.00	4	5.5
รวม	73	100.0

ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความต้องการ

ตารางที่ 2 แสดง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ด้านความต้องการด้านความรู้

ความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาด้านความรู้		$\bar{x}$	SD	แปลความ (ระดับ)
1	ได้รับความรู้จากการปฏิบัติงานในสายอาชีพที่เรียนมา	3.45	0.58	มากที่สุด
2	ความเข้าใจในสายอาชีพที่ตนเองสนใจ	3.51	0.63	มากที่สุด
3	ให้ผลการเรียนดีขึ้น หลังการปฏิบัติสหกิจ	3.36	0.61	มากที่สุด
4	เกิดความรู้ ความเข้าใจในระบบ การทำงานจริงจากสถาน ประกอบการ / หน่วยงานที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา	3.51	0.53	มากที่สุด
รวม		3.46	0.59	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา มีความคิดเห็นต่อความต้องการด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ =3.46, SD=0.59)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ความเข้าใจในสายอาชีพที่ตนเองสนใจ ($\bar{x}$ =3.51, SD=0.63) และเกิด

ความรู้ ความเข้าใจในระบบ การทำงานจริงจากสถานประกอบการ / หน่วยงานที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาอยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{x}$ =3.51, SD=0.53) รองลงมาคือ ได้รับความรู้จากการปฏิบัติงานในสายอาชีพที่เรียนมา ($\bar{x}$ =3.45, SD=0.58) และให้ผลการเรียนดีขึ้น หลังการปฏิบัติสหกิจ ($\bar{x}$ =3.36, SD=0.61) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ด้านความต้องการทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาด้านความสัมพันธ์ทางสังคม		$\bar{x}$	SD	แปลความ (ระดับ)
1	การได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน	3.53	0.56	มากที่สุด
2	การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน	3.55	0.55	มากที่สุด
3	การเป็นที่รู้จักของเพื่อนร่วมงาน	3.49	0.58	มากที่สุด
4	การให้เพื่อนร่วมงานให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อ สงสัยต่างๆ	3.51	0.58	มากที่สุด
รวม		3.52	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา มีความคิดเห็นต่อความต้องการทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ =3.52, SD=0.57)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ความต้องการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับสูงสุด

($\bar{x}$ =3.55, SD=0.55) รองลงมาคือ ต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x}$ =3.53, SD=0.56) ต้องการให้เพื่อนร่วมงานให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยต่างๆ ($\bar{x}$ =3.51, SD=0.58) และต้องการเป็นที่รู้จักของเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x}$ =3.49, SD=0.58) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ด้านความต้องการด้าน ได้รับความยอมรับนับถือ

ความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาด้าน ได้รับความยอมรับนับถือ		$\bar{x}$	SD	แปลความ (ระดับ)
1	ต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมาย / ผลงาน ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน	3.37	0.57	มากที่สุด
2	ต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมาย / ผลงาน ได้รับการชื่นชมจากพี่เลี้ยง	3.42	0.50	มากที่สุด
3	ต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมาย / ผลงาน ได้รับการชื่นชมจากเพื่อนร่วมงาน	3.33	0.60	มากที่สุด
4	ต้องการให้ผลงานของท่านเป็นที่สนใจของผู้พบเห็น	3.14	0.69	มาก
5	ต้องการได้รับการยกย่องจากเพื่อนร่วมงาน	3.22	0.75	มาก
6	ต้องการให้ผลงานได้รับการรับรองมาตรฐานจากสถานประกอบการ / หน่วยงานที่ปฏิบัติสหกิจ	3.30	0.68	มากที่สุด
รวม		3.30	0.63	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา มีความคิดเห็นต่อความต้องการด้าน ได้รับความยอมรับนับถือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=3.30$, $SD=0.63$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมาย / ผลงาน ได้รับการชื่นชมจากพี่เลี้ยงอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x}=3.42$, $SD=0.50$) รองลงมาคือ ต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมาย / ผลงาน ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x}=3.37$, $SD=0.57$) ต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมาย / ผลงาน ได้รับการชื่นชมจากเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x}=3.33$, $SD=0.60$) ต้องการให้ผลงานได้รับการรับรองมาตรฐานจากสถานประกอบการ / หน่วยงานที่ปฏิบัติสหกิจ ($\bar{x}=3.30$, $SD=0.68$) ต้องการได้รับการยกย่องจากเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x}=3.22$, $SD=0.75$) และต้องการให้ผลงานของท่านเป็นที่สนใจของผู้พบเห็น ($\bar{x}=3.14$, $SD=0.69$) ตามลำดับ

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังด้านความรู้และประสบการณ์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=3.60$, $SD=0.55$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ความคาดหวังว่าจะเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ให้เกิดการพัฒนามาตรฐานการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x}=3.66$, $SD=0.53$) รองลงมาคือ เกิดการพัฒนาตนเองให้เกิดความรับผิดชอบในงานมากขึ้น ($\bar{x}=3.64$, $SD=0.54$) ได้รับแนวทางในการเลือกสายอาชีพที่ตรงกับความสามารถของตนเอง ($\bar{x}=3.60$, $SD=0.55$) การปฏิบัติสหกิจสามารถทำให้ได้ความรู้ประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียน ($\bar{x}=3.59$, $SD=0.55$) และเกิดความเข้าใจในระบบการทำงานในสถานประกอบการ / หน่วยงาน ($\bar{x}=3.53$, $SD=0.58$) ตามลำดับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความคาดหวัง

ตารางที่ 5 แสดง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ด้านความรู้และประสบการณ์

ความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาด้านความรู้และประสบการณ์		$\bar{x}$	SD	แปลความ (ระดับ)
1	การปฏิบัติสหกิจสามารถทำให้ได้ความรู้ประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียน	3.59	0.55	มากที่สุด
2	เกิดความเข้าใจในระบบการทำงานในสถานประกอบการ / หน่วยงาน	3.53	0.58	มากที่สุด
3	เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ให้เกิดการพัฒนาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	3.66	0.53	มากที่สุด
4	เกิดการพัฒนาตนเองให้เกิดความรับผิดชอบในงานมากขึ้น	3.64	0.54	มากที่สุด
5	ได้รับแนวทางในการเลือกสายอาชีพที่ตรงกับความสามารถของตนเอง	3.60	0.57	มากที่สุด
รวม		3.60	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 6 แสดง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ด้านความคาดหวังด้านค่าตอบแทน

ความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาด้านค่าตอบแทน		$\bar{x}$	SD	แปลความ (ระดับ)
1	ได้รับเงินเดือนในการปฏิบัติสหกิจศึกษา	1.75	1.05	น้อยที่สุด
2	มีโอกาได้ทำงานในสถานประกอบการ / หน่วยงาน ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา	2.00	1.14	น้อย
3	ได้รับค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาที่ได้รับมีความเหมาะสมกับช่วงระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน	1.88	1.10	น้อย
4	ได้รับสวัสดิการต่างๆเช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าอาหารกลางวัน รถรับส่งในการปฏิบัติงาน เป็นต้น	1.95	1.08	น้อย
รวม		1.90	1.09	น้อย

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังด้านค่าตอบแทน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.90$, $SD = 1.09$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ความคาดหวังว่าจะมีโอกาได้ทำงานในสถานประกอบการ / หน่วยงานที่ปฏิบัติสหกิจ อยู่ในระดับสูงมีสุด ($\bar{x} = 2.00$, $SD = 1.14$)

รองลงมาคือความคาดหวังว่าจะได้รับสวัสดิการต่างๆเช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าอาหารกลางวัน รถรับส่งในการปฏิบัติงาน เป็นต้น ($\bar{x} = 1.95$, $SD = 1.08$) ความคาดหวังว่าจะได้รับค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาที่ได้รับมีความเหมาะสมกับช่วงระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.88$, $SD = 1.10$) และคาดหวังว่าจะได้รับเงินเดือนในการปฏิบัติสหกิจศึกษา ($\bar{x} = 1.75$, $SD = 1.05$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ด้านความคาดหวังด้านการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาด้านการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		$\bar{x}$	SD	แปลความ (ระดับ)
1	ได้รับความช่วยเหลือจากงานประสานงานสหกิจศึกษาในการ ประสานงานสหกิจ	3.12	0.83	มาก
2	ได้รับความช่วยเหลือจากคณะ / สาขาวิชาในการประสานงาน เกี่ยวกับสหกิจศึกษา	3.16	0.78	มาก
3	ได้รับความช่วยเหลือจากสถานประกอบการ / หน่วยงาน ที่ ปฏิบัติสหกิจศึกษา	3.23	0.75	มาก
รวม		3.17	0.79	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังด้านการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.17$, $SD = 0.79$)

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ความคาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากสถานประกอบการ / หน่วยงานที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ($\bar{x} = 3.23$, $SD = 0.75$) รองลงมาคือ ได้รับความช่วยเหลือจากคณะ / สาขาวิชาในการประสานงานเกี่ยวกับสหกิจศึกษา ($\bar{x} = 3.16$, $SD = 0.78$) และ ได้รับความช่วยเหลือจากงานประสานงานสหกิจศึกษาในการประสานงานสหกิจ ($\bar{x} = 3.12$, $SD = 0.83$) ตามลำดับ

6. สรุปและการอภิปรายผล

6.1 สรุปผลการศึกษา

6.1.1 ข้อมูลทั่วไป ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 60.3) ส่วนใหญ่มีอายุ 22 ปี (ร้อยละ 58.9) สังกัดคณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 47.9) และกลุ่มตัวอย่างส่วนมีเกรดเฉลี่ยปัจจุบัน 3.01-3.50 (ร้อยละ 45.2)

6.1.2 ระดับความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ในภาพรวมด้านต่างๆ ดังนี้

(ก) ความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ประเด็นที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความต้องการการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน รองลงมาคือ ความต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน และความต้องการความเข้าใจในสายอาชีพที่ตนเองสนใจ และความต้องการให้เพื่อนร่วมงานให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยต่างๆ

(ข) ความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความคาดหวังด้านความรู้และประสบการณ์ ประเด็นที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความคาดหวังว่าจะเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ให้เกิดการพัฒนาสามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รองลงมาคือ ความคาดหวังด้านเกิดการพัฒนาดตนเองให้เกิดความรับผิดชอบในงานมากขึ้น และความคาดหวังด้านการได้รับแนวทางในการเลือกสายอาชีพที่ตรงกับความสามารถของตนเอง

6.1.3 ความข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการของงานประสานงานสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. การเลือกสถานประกอบการ / หน่วยงานที่ปฏิบัติสหกิจ

1.1 ควรให้รุ่นพี่มาแนะนำเกี่ยวกับสถานประกอบการแต่ละแห่งที่เคยไปปฏิบัติสหกิจศึกษาว่าเป็นอย่างไร

2. การประเมินผลการปฏิบัติสหกิจ

2.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานควรมีการประเมินอย่างอื่น เพราะจะทำให้ นักศึกษาได้รู้ ว่า นักศึกษาปฏิบัติงานเป็นอย่างไรบ้าง

3. ค่าตอบแทนหรือสวัสดิการ

3.1 หากสถานประกอบการไม่มีค่าตอบแทน ควรจะจัดสวัสดิการให้บ้าง เช่น อาหารกลางวัน รถรับส่ง เป็นต้น

3.2 ค่าตอบแทนในสายงานที่เป็นสายสังคม ศาสตร์ และการจัดการ ควรมีค่าตอบแทนอย่างน้อยเท่ากับค่าแรงขั้นต่ำ

4. ด้านการประสานงาน

4.1 คณะครูประสานงาน หรือเจ้าหน้าที่รองกับ สถานประกอบการในเรื่องของสวัสดิการ ให้แก่นักศึกษา สหกิจศึกษา

6.2 อภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า ความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้านส่วนใหญ่ความต้องการใน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านความคาดหวังด้านความรู้และประสบการณ์ รองลงมาคือความต้องการทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (ฮ้างโนนวลละออ สุภาพผล)[2] อธิบายว่า ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการนั้น Maslow เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นจำนวนมากสามารถอธิบายโดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขาได้รับความต้องการ ความปรารถนา และได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเองเป็นความจริงที่จะกล่าวว่าการะบวนการของแรงจูงใจเป็นหัวใจของทฤษฎีบุคลิกภาพของ Maslow โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์เป็น “สัตว์ที่มีความต้องการ” (wanting animal) และเป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow เมื่อบุคคลปรารถนาที่จะได้รับความพึงพอใจและเมื่อบุคคลได้รับความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งแล้ว ก็จะยังคงเรียกร้องความพึงพอใจสิ่งอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการจะได้รับสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ

Maslow กล่าวว่าความปรารถนาของมนุษย์นั้นคิดตัวมาแต่กำเนิดและความปรารถนาเหล่านี้จะเรียงลำดับขึ้น

ของความปรารถนา ตั้งแต่ขั้นแรกไปสู่ความปรารถนาขั้นสูงขึ้น ไปเป็นลำดับ

ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need – Hierarchy Conception of Human Motivation)

Maslow เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการขั้นต่อไปไว้เป็นลำดับดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs)
4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem needs)
5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-actualization needs)

ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ มีการเรียงลำดับขั้นความต้องการที่อยู่ในขั้นต่ำสุดจะต้องได้รับความพึงพอใจเสียก่อนบุคคลจึงจะสามารถผ่านขั้นไปสู่ความต้องการที่อยู่ในขั้นสูงขึ้นตามลำดับ และสอดคล้องกับ บรรจง ชูสกุลชาติ [3] ให้ความเห็นว่าทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศชาติก็คือทรัพยากรมนุษย์ ในการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในชาติ มี 3 อย่างคือ ให้ความรู้ให้ เจตคติที่ดีและให้ทำงานจนเกิดความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ นั้นๆ ความสำคัญในการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพประการหนึ่งคือการฝึกฝนเพื่อให้มีความพร้อมทั้งงานอย่างเต็มที่ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการประกอบการทำงานเป็นอย่างดี โดยคำนึงถึงปัญหาที่ว่าการผลิตบัณฑิตของไทยยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควรและไม่สามารถสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการปรับยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา โดยการพัฒนากระบวนการศึกษาที่มี ใช้นั้นหลักเฉพาะทางวิชาการแต่มีการเพิ่มความพร้อมให้นักศึกษาในการประกอบอาชีพและเมื่อสำเร็จการศึกษา บัณฑิตเหล่านี้จะเป็นกลไกหนึ่งของสังคมในการพัฒนา สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศชาติ และช่วยให้ประเทศสามารถเข้าสู่การแข่งขันกับประชาคมโลกได้ “โครงการสหกิจศึกษา” และ “โครงการเพาะต้นกล้า” เป็น โครงการที่สถาบัน อุดมศึกษาจัดขึ้นเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ในการทำงานให้กับนักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมที่นักศึกษาจะเข้าสู่ตลาดแรงงานและสามารถเรียนรู้

ประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ทำให้ได้รับทราบด้วยตนเองว่าขาดความรู้ในเรื่องใดที่เป็นต่อการประกอบวิชาชีพรวมทั้งการพัฒนาตนในการอยู่กับสังคม การปฏิบัติงานที่เหมาะสมต่อผู้ร่วมงานและผู้บริหารรวมทั้งความเจริญก้าวหน้าในเทคโนโลยีสมัยใหม่ ความรู้เหล่านี้สามารถนำมาพัฒนาตนของนักศึกษาให้กับบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามที่สถานประกอบการต้องการและสามารถมองเห็นแนวทางการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

ความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความคาดหวังด้านความรู้และประสบการณ์ รองลงมาคือ ความคาดหวังด้านการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่และความคาดหวังด้านค่าตอบแทน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เดเซกโก (De Cecco) (อ้างใน บุญฤทธิ์ ฉิมพิล)[4] กล่าวถึง การกำหนดความคาดหวังตามความคิดของ เดเซกโก (De Cecco) ที่ว่า...การกำหนดความคาดหวังของบุคคล นอกจากขึ้นอยู่กับระดับความยากง่ายของงานแล้วยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมา กล่าวคือ ถ้าบุคคลเคยประสบความสำเร็จในการทำงานนั้นมาก่อน ก็จะทำการกำหนดความคาดหวังในการทำงานในคราวต่อไปสูงขึ้น และใกล้เคียงกับความสามารถจริงมากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามระดับความคาดหวังต่ำลงมาเพื่อป้องกันมิให้ตนเกิดความรู้สึกล้มเหลว จากการที่วางระดับความหวังให้สูงกว่าความสามารถจริง... การที่บุคคลจะกำหนดความคาดหวังของคนนั้นจะต้องประเมินความเป็นไปได้ด้วย ทั้งนี้เพราะความคาดหวังเป็นความรู้สึกรู้สึกคิดและการคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาจจะเป็นรูปธรรม หรือนามธรรม ก็ได้ความรู้สึกรู้สึกคิดหรือการคาดการณ์นั้นๆ จะมีลักษณะเป็นการประเมินค่าโดยมาตรฐานของตนเอง เป็นเครื่องมือวัดการคาดการณ์ของแต่ละบุคคลแม้จะเป็นการให้ต่อสิ่งที่เป็นรูปธรรม หรือนามธรรมชนิดเดียวกัน การคาดการณ์ก็อาจจะแตกต่างกันออกไปได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ประสบการณ์ ความสนใจ และการเห็นคุณค่าความสำเร็จของสิ่งนั้นๆ ของบุคคลแต่ละคนและสอดคล้องกับงานวิจัยของคุชฌี อยุวัฒน์ และคณะ[5] ได้ศึกษาศึกษาสภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษาของสถาบันการศึกษา (หลักสูตร/ สาขาวิชา) ในปีการศึกษา 2551 (ระหว่าง มิถุนายน 2552 – มีนาคม 2552) พบว่า กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หลักสูตร โยธา สามารถผลิต

นักศึกษาสหกิจมากที่สุด เฉลี่ย 46 คนต่อปีการศึกษา รองลงมาคือ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สาขาเครื่องกล เฉลี่ย 30 คน ส่วนในกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพพบว่า มีการผลิตนักศึกษาสหกิจเพียงสาขาสัตวแพทยศาสตร์เท่านั้น สำหรับกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หลักสูตรที่มีการผลิตนักศึกษาสหกิจมากที่สุดคือ การบัญชี รองลงมาคือ การตลาด **อนึ่งในการเตรียมความพร้อมและความคาดหวังของนักศึกษาสหกิจศึกษา** นักศึกษาส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมสหกิจศึกษา ในปีการศึกษา 2551 ได้เข้ารับการปฐมนิเทศตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการการอุดมศึกษา และมีการลงทะเบียนรายวิชาเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติสหกิจศึกษา นักศึกษาที่เข้าร่วมปฏิบัติสหกิจศึกษาคาดว่า จะได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้แสดงความสามารถ และศักยภาพในการปฏิบัติงานจริง

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

7.1.1 ผลการวิจัยที่ได้จะนำไปเสนอแนะต่อคณะกรรมการส่งเสริมสหกิจศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับงานสหกิจศึกษามากขึ้นว่ามีลักษณะการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร มีประโยชน์อย่างไร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของนักศึกษาที่จะออกปฏิบัติสหกิจศึกษา

7.1.2 ผลการวิจัยที่ได้จะนำไปปรับปรุงการดำเนินงานของงานประสานงานสหกิจศึกษา เช่น จัดสัมมนาเพื่อให้ผู้บริหารเล็งเห็น และเข้าใจถึงความสำคัญของการปฏิบัติสหกิจศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

7.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาถึงความต้องการและความคาดหวังของทั้งตัวนักศึกษา และสถานประกอบการ ว่ามีความต้องการและความคาดหวังเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของนักศึกษาอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะได้หาแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานสหกิจศึกษาได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

7.2.2 การเก็บข้อมูลยังมีจำนวนประชากรน้อยเกินไป เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้ มีระยะเวลาในการเก็บข้อมูลน้อยเกินไป

8. กิตติกรรมประกาศ

วิจัยสถาบันฉบับนี้สามารถดำเนินการและสำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาของสำนักบริหารและ พัฒนาศึกษาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะกรรมการ วิจัยสถาบันสำนักบริหารและพัฒนาศึกษาการ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนทุนวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ ทำให้การทำวิจัยนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะที่ ปรึกษาโครงการวิจัย

1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศักดิ์ ฉวีราช
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

2 รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ นุราชรักษ์
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและ
คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ตลอดการดำเนินงานวิจัยใน
ครั้งนี้ ตลอดจนทีมงานนักวิจัย และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
ทุกท่าน

สุดท้ายนี้ต้องขอขอบคุณ นักศึกษาสหกิจศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อมูลในการทำวิจัย
ครั้งนี้จนสามารถจัดทำเป็นเล่มฉบับสมบูรณ์ได้ด้วยดี

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] มลิวรรณ เป้าวัน (2552). คู่มือแนวปฏิบัติสหกิจศึกษา .ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [2] นวลละออ สุภาพล. (2550) .ทฤษฎีบุคลิกภาพ ของAbraham Maslow . สืบค้นเมื่อวันที่ 13 ก.ค 2554 . เข้าถึงได้จาก <http://socialscience.igetweb.com/index.php?mo=3&art=11934>
- [3] บรรจง ชูสกุลชาติ.(2527). บทความทางวิชาการ พ.ศ. 2530-2533. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์มหา วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- [4] บุญฤทธิ์ จิมพิมล.(2548). การเปรียบเทียบความคาด หวังและสภาพความเป็นจริงในการเข้ารับการศึกษา ฝึก อบรมวิชาชีพ ในศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จังหวัดพระ นครศรีอยุธยา . หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อ เนื่องภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [5] คุณฤทัย อาวุธวัฒน์ . (2553). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สหกิจศึกษาของเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน .สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา (สกอ.) ขอนแก่น : คลังนาวิทยา

KKU isr.j.2014; 2(supplement) : 52-58

<http://irj.kku.ac.th>

การพัฒนาระบบเชื่อมต่อฐานข้อมูลระบบทะเบียน ในรูปแบบ API กรณีศึกษาสำนักทะเบียนและประมวลผล

อดิศานต์ ศรีรัตนประพันธ์^{1*}

¹ สำนักทะเบียนและประมวลผล (สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ) มหาวิทยาลัยขอนแก่น

* Correspondent author: mednoon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอ การพัฒนาระบบเชื่อมต่อฐานข้อมูลระบบทะเบียนของสำนักทะเบียนและประมวลผล กับหน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น (Registrar-Application Programming Interface : REG-API) โดยเน้นพัฒนาในรูปแบบ API (Application Programming Interface) ซึ่งใช้พื้นฐานเทคโนโลยี Web service วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างสำนักทะเบียนกับหน่วยงานต่างๆ ให้สามารถรองรับความต้องการของคณะ/หน่วยงานต่างๆ ที่ต้องการขอรับบริการการถ่ายโอนข้อมูลทะเบียนจากสำนักทะเบียน ข้อดีของระบบใหม่ นอกเหนือจากความสามารถในการเชื่อมต่อข้อมูลที่สามารถเชื่อมข้อมูลได้แม้ว่าจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันก็ตาม ระบบใหม่ยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการข้อมูลที่สะดวก และมีความยืดหยุ่นต่อการทำงานมากขึ้นด้วย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขอข้อมูลและการเชื่อมต่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบทะเบียนนักศึกษา จากนั้นจึงวิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาระบบใหม่ ให้ครอบคลุมการทำงานในส่วนของการเชื่อมต่อข้อมูลกับหน่วยงานต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมทั้งออกแบบระบบรักษาความปลอดภัยในการรับส่งข้อมูลระหว่างหน่วยงานด้วยการกำหนดค่าคีย์ให้แต่ละหน่วยงานสำหรับใช้เข้าถึงข้อมูลในระดับที่แตกต่างกัน ภาษาที่ใช้พัฒนาคือ ภาษา PHP และ ภาษา JavaScript สำหรับการจัดเก็บข้อมูลการบริหารจัดการนั้น ได้จัดเก็บในรูปแบบข้อมูลเชิงสัมพันธ์โดยใช้ MySQL โดยระบบ REG-API จะทำงานในลักษณะเป็นเว็บกระจายข้อมูลซึ่งมี client เรียกใช้ข้อมูลและจัดส่งข้อมูลไปในรูปแบบของภาษา XML จากนั้น client จะทำการแปลงข้อมูลให้เป็นรูปแบบที่ใช้งานได้ทันทีอีกทอดหนึ่ง งานวิจัยครั้งนี้ นับเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสำนักทะเบียนและประมวลผล(สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ) ทำให้มีระบบการเชื่อมต่อข้อมูลแบบ API สำหรับฐานข้อมูลทะเบียนศึกษา เกิดการบริหารจัดการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สามารถช่วยลดขั้นตอนการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และเพื่อสนับสนุนนโยบายการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรอีกด้วย

คำสำคัญ Web service, Service Oriented Architecture, SOA, Application Programming Interface, API, Data connection, เว็บกระจายข้อมูล, ระบบการเชื่อมต่อ

Abstract

This research aimed to develop the solution of data connection service between the registrar database system and the other applications in Khon Kaen university, namely Registrar-Application Programming Interface (REG-API) system. The proposed solution is focused on API (Application Programming Interface) based on Web service technology. The purpose of this solution is to provide faculties and various agencies with those support services required in the transferring of academic information. The advantage of the proposed system is not just exchange data between the different applications, but also data management is more efficient and flexible. The various requirements related to the request for information and data connection have been studied and analyzed. Then a REG-API system which covers the work of the various agencies connected with the university has been designed and developed, including a security system designed for accessing information in different levels. PHP and JAVA language are used to develop. MYSQL is used for Database management. The proposed REG-API system uses web sites providing distributed services to clients for transforming the Extensible Markup Language (XML) documents. This research has very useful and significant impact on various agencies in Khon Kaen university. The new proposed REG-API produces the solution of data connection via API and Web service approach between the various agencies and the office of the registrar. The solution yields more efficient registrar database management. Moreover, the step of work can be reduced and this study support for promoting good governance policy.

1. บทนำ

สำนักทะเบียนและประมวลผล (สำนักบริหารและพัฒนาระบบ) มีพันธกิจที่สำคัญคือ การเป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศทางด้านทะเบียนนักศึกษา สำหรับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ดังนั้นจึงมีภาระหน้าที่หลักในการรับผิดชอบการบริหารจัดการฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ภารกิจหนึ่งที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีตลอดภาคการศึกษาคือบริการการถ่ายโอนข้อมูลทางการศึกษาให้แก่คณะ/หน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งความต้องการขอใช้ข้อมูลจากหน่วยงานแต่ละแห่งนั้นมีรายละเอียดที่หลากหลายแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับเป้าประสงค์ของแต่ละหน่วยงานว่าต้องการข้อมูลที่มุ่งเน้นไปใช้ประโยชน์ในด้านใด รวมถึงการที่คณะ/หน่วยงานต่างๆขอความอนุเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลกับระบบฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษาอยู่เป็นประจำ จึงทำให้เกิดวิธีการและความต้องการที่หลากหลาย เช่น แต่เดิมในการถ่ายโอนข้อมูลสำหรับแต่ละหน่วยงานนั้น จำเป็นจะต้องทำการสร้างมุมมองของข้อมูลก่อน เพื่อคัดกรองข้อมูลเฉพาะที่หน่วยงานต่างๆ ต้องการนั้นแล้วทำการ

แปลงข้อมูลจากรูปแบบฐานข้อมูลเดิม ให้อยู่ในรูปแบบอื่นๆที่หลากหลายเช่น spreadsheet text หรือรูปแบบอื่นๆ จึงทำให้เกิดความยุ่งยาก และปัญหามีความซับซ้อนมากในการที่จะต้องดูแลและการให้บริการถ่ายโอนข้อมูลทะเบียนนักศึกษาแก่หน่วยงานต่างๆ ถัดมาจึงมีแนวคิดในการที่จะพัฒนาจุดเชื่อมโยงข้อมูลโดยตรง และสร้างตัวกลางระหว่าง สำนักทะเบียนและคณะหรือหน่วยงาน โดยการถ่ายโอนผ่านการเชื่อมต่อหรือตัวกลางดังกล่าว

ในปัจจุบันเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างโปรโตคอล หรือตัวกลางในการสร้างจุดเชื่อมต่อระหว่าง ผู้ให้บริการ และผู้ร้องขอบริการ นั้น มีหลายวิธี [2] [3] เช่น CORBA (Common Object Request Broker Architecture), DCOM (Distributed Component Object Model) และ RMI (Remote Method Invocation) และถัดมาได้มีการนำเสนอเทคโนโลยี Web service ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของ แนวคิดสถาปัตยกรรมการบริการ (Service Oriented Architecture : SOA) และเป็นวิธีการที่ถือว่าสามารถแก้ไขข้อจำกัดของวิธีการดั้งเดิมได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้วิจัย หรือกลุ่มภารกิจประมวลผลจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาระบบการเชื่อมต่อเพื่อให้สามารถให้

บริการการถ่ายโอนข้อมูลได้ในรูปแบบ Web service ที่เป็น API (Application Programming Interface) ซึ่งวิธีการที่พัฒนาหรือนำเสนอนั้น สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษาให้สามารถรองรับความต้องการของคณะ/หน่วยงานต่างๆ ได้และให้บริการข้อมูลนักศึกษาในส่วนที่สามารถเปิดเผยแก่คณะ/หน่วยงานต่างๆ ได้อย่างปลอดภัย ในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานสากล สามารถเชื่อมโยงได้ทุกระบบ โดยการพัฒนาอยู่ในรูปแบบภาษา JavaScript สำหรับการใช้งานแบบทั่วไป และพัฒนาภาษา PHP สำหรับการทำงานบนเครื่องให้บริการและบนเครื่องแม่ข่าย อนึ่งเพื่อความปลอดภัยจะมีการออกแบบให้มีรหัสกุญแจเพื่อเข้าถึงข้อมูลระดับต่างๆ ที่กลุ่มประมวลผลสามารถบริหารจัดการได้

เนื้อหาของบทความที่จะนำเสนอต่อไปมีดังต่อไปนี้ ส่วนที่ 2 กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ 3 กล่าวถึง วิธีการดำเนินงาน และส่วนที่ 4 และ 5 ได้กล่าวถึงผลการวิจัย การสรุปและอภิปรายผล

2. ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในหัวข้อนี้จะได้กล่าวถึง ทฤษฎี หรือหลักการต่างๆ ที่ผู้วิจัยใช้เป็นพื้นฐานหลักสำหรับการศึกษา วิจัยและพัฒนา โดยได้กล่าวถึงหลักการของ Service หรือ การให้บริการข้อมูลของผู้ให้บริการต่อผู้ร้องขอบริการสถาปัตยกรรมเชิงบริการ (Service-oriented architecture : SOA) หลักการออกแบบ Web service และและ Application programming interface (API) โดยมีรายละเอียดพอสังเขปดังต่อไปนี้

2.1.เซอร์วิส (Service)

เซอร์วิส หรือในเชิงเทคนิคเรียกกันว่า Service นั้น หมายถึง โปรแกรมส่วนย่อย [2] ที่ให้บริการฟังก์ชันการทำงานเฉพาะเรื่อง เช่นฟังก์ชันงานตามเงื่อนไขธุรกิจสำหรับแต่ละหน่วยงานในองค์กรนั้นๆ ซึ่งระดับของการให้บริการนั้นก็มิตั้งแต่ การให้บริการที่เป็นลักษณะของการทำการดึงข้อมูล การ look up ข้อมูล และระดับการให้บริการที่เป็นฟังก์ชันตามเงื่อนไขเชิงธุรกิจ เช่น การจองที่พัก การลงทะเบียน การสั่งซื้อ เป็นต้น สำหรับในงานวิจัยนี้ ได้เน้นการพัฒนา Service สำหรับให้บริการข้อมูลทะเบียนนัก

ศึกษา แก่คณะ/หน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งในแต่ละหน่วยงานนั้นก็มีความแตกต่างของ ขอบเขตของข้อมูลที่ต้องการใช้งาน อีกทั้งเมื่อนำข้อมูลไปใช้งานต่อในหน่วยงานแล้ว ก็ยังมีความหลากหลายของแพลตฟอร์มต่างๆ ที่ใช้งานอีกด้วย

2.2.สถาปัตยกรรมเชิงบริการ (Service-oriented architecture : SOA)

สถาปัตยกรรมเชิงบริการ (Service-oriented architecture : SOA) [2] เป็นรูปแบบของสถาปัตยกรรม ที่เน้นการพัฒนาโปรแกรมที่สามารถให้บริการ (Service) ได้ โดยไม่มีข้อกำหนดของแพลตฟอร์มที่ใช้ ของผู้ร้องขอบริการ โดยเป้าหมายของ SOA นั้น เน้นหลักการออกแบบโปรแกรมประยุกต์ (application) ที่ลดการขึ้นต่อกันระหว่างองค์ประกอบ มีการปรับเข้ากับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้โดยง่าย มีอิสระในการพัฒนา Service ด้วยเทคโนโลยีใดก็ได้ เนื่องจากคุณสมบัติดังกล่าวจึงทำให้ SOA นั้นมีประโยชน์อยู่หลายประการเช่น การพัฒนา application นั้นสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว มีความยืดหยุ่นสูง สามารถประกอบ หรือปรับเปลี่ยน Service ได้ง่ายขึ้น สามารถนำ service เดิมที่พัฒนาแล้ว กลับมาใช้ใหม่ (re-use) ได้ โดยไม่จำเป็นต้องพัฒนาใหม่ทั้งหมด ซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงแนวทางการพัฒนา service ให้แก่หน่วยงานต่างๆ โดยอาจมีการร้องขอบริการข้อมูลที่เป็นโครงสร้างเหมือนกัน หรือ อาจแตกต่างกันไปตามเงื่อนไข และความต้องการต่างๆ ของหน่วยงาน ตัวอย่างเช่น กรณีที่ถ้าเป็นความต้องการข้อมูลที่มีโครงสร้างคล้ายกัน ก็สามารถ ให้ service ใหม่แก่หน่วยงานนั้น โดยอาจมีการ re-use จาก service เดิมที่มีหน่วยงานอื่นเคยใช้งานแล้ว หรือ อาจมีการรวม หรือ ประกอบ service ใหม่ จากหลายๆ service ได้

2.3.Web service and API

สำหรับ Web service [1], [2] นั้นเป็นเทคโนโลยีที่ใช้ในการเชื่อมต่อสื่อสารกันระหว่างระบบที่แยกกัน นั้นเป็นซอฟต์แวร์ที่พัฒนาโดยใช้ข้อกำหนดและรูปแบบของ SOA เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกันผ่านอินเทอร์เน็ต ระหว่างผู้ร้องขอบริการ และผู้ให้บริการ การสื่อสารจะสื่อสารกันด้วยภาษา XML ซึ่งเป็นภาษามาตรฐานที่ใช้ในการส่งผ่าน และแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ในปัจจุบันมีการพัฒนา Web service เป็นที่แพร่หลาย โดย

ใช้หลักการของ service ที่ให้บริการผ่าน interface

สำหรับ API (Application Programming Interface) เป็นโปรแกรมประยุกต์ อาจเป็น library , module หรือ ฟังก์ชันงานเฉพาะอย่างที่ถูกนักพัฒนาสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นตัวกลางหรือเป็นช่องทางในการที่ให้ระบบอื่นเข้ามาเรียกใช้เพื่อเชื่อมต่อข้อมูลได้ โดยที่ผู้พัฒนาระบบอื่นที่มาเรียกใช้ ไม่จำเป็นต้องพัฒนาซ้ำอีก เป็นการลดความยุ่งยากซับซ้อนในการพัฒนา ซึ่งในการทำงานวิจัยนี้ผู้วิจัย ได้เน้นสร้าง API เพื่อให้หน่วยงานที่ร้องขอบริการข้อมูล สามารถเข้ามาเรียกใช้ได้ตาม service ที่หน่วยงานได้ร้องขอ ทำให้หน่วยงานต่างๆลดความยุ่งยากในการขอบริการข้อมูลได้ และผู้บริการข้อมูลเองก็สามารถบูรณาการความต้องการ สร้างมาตรฐาน ลดขั้นตอนในการทำงานเพื่อดึงข้อมูล และถ่ายโอนข้อมูลในรูปแบบที่หลากหลายต่างๆได้

3. วิธีการดำเนินงาน

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงพัฒนา ในลักษณะการพัฒนาโปรแกรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษา ดังนั้นจึงมีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1.กลุ่มเป้าหมาย คือ คณะ/หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ต้องการเชื่อมต่อข้อมูลสารสนเทศนักศึกษา ภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น

3.2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ใช้หลักการของเว็บเซอร์วิสเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ผ่านระบบเครือข่าย และใช้ภาษาโปรแกรม XML PHP และ Java Script เพื่อสร้างมาตรฐานในการทำงานของระบบ และเป็นภาษาที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาโปรแกรมในลักษณะ โปรแกรมบนเว็บ (Web Application) ความปลอดภัยอยู่ในระดับดีถึงสูง สามารถใช้ร่วมกับ Web Server และระบบปฏิบัติการต่างๆได้หลากหลาย และสิ่งสำคัญคือเป็นภาษาที่เปิดเผย (Open Source) สามารถนำมาพัฒนาได้โดยไม่มีค่าใช้จ่ายและลิขสิทธิ์ใดๆ ดังนั้นจึงได้รับความนิยมและภาษาเหล่านี้มีการใช้งานอย่างกว้างขวาง

3.3.การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการรวบรวมเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการขอข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษา ร่วมกับการสังเกตพฤติกรรมการใช้งานและการใช้ข้อมูล รวมถึงสอบถามเจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง จำนวน 6 คน

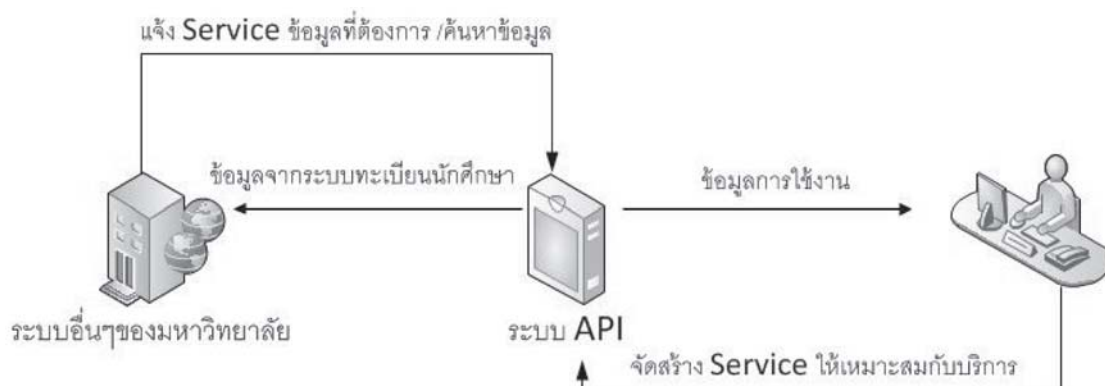
3.4.วิเคราะห์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาวิเคราะห์เพื่อออกแบบกระบวนการทำงานของระบบ API ผู้วิจัยได้ใช้หลักการออกแบบโดยคำนึงถึงการใช้งานที่เรียบง่าย ลดความซับซ้อนในการเชื่อมต่อข้อมูล มีแหล่งข้อมูลและขั้นตอนที่ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานที่ต้องการเชื่อมต่อข้อมูลสามารถศึกษาด้วยตนเองได้และทราบถึงการเรียกใช้งาน service ในแบบต่างๆ

3.5.การออกแบบและพัฒนา ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบระบบงานและโมเดลข้อมูลโดยใช้ระบบจัดการฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ และได้จัดทำระบบต้นแบบโดยใช้ซอฟต์แวร์ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL ใช้ภาษา PHP เวอร์ชัน 5.3 และภาษา JavaScript เป็นเครื่องมือพัฒนาหลัก

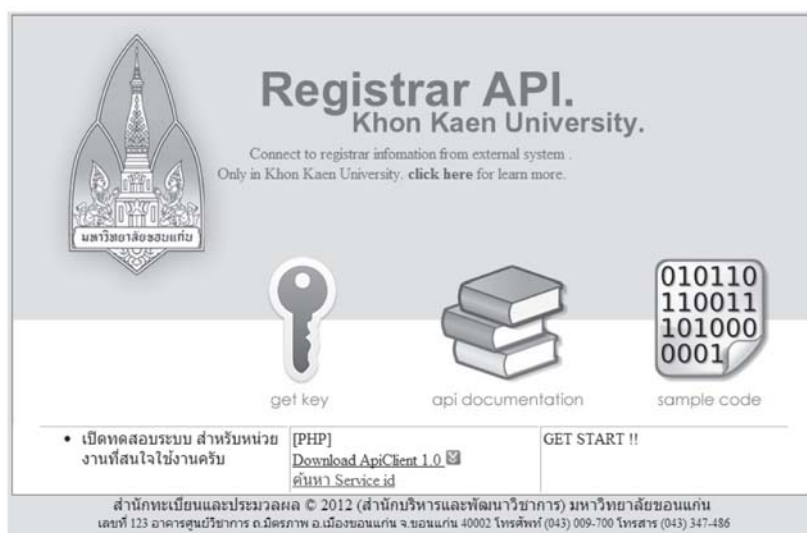
3.6.ทดสอบระบบโดยใช้งานกับคณะ/หน่วยงานที่ต้องการเชื่อมต่อข้อมูลสารสนเทศ จนกระทั่งโปรแกรมสามารถทำงานได้โดยไม่พบปัญหาจึงเปิดใช้งานระบบจริง ทดสอบการทำงานของระบบ API เทียบกับกระบวนการทำงาน

4. ผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ได้ระบบ API สำหรับฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษาที่เป็นมาตรฐาน โดยมี service เพื่อให้บริการหน่วยงานต่างๆในมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวน 19 service รวมทั้งได้ออกแบบระบบความปลอดภัยในการเข้ารหัสข้อมูล และผู้ที่ใช้ service ต่างๆ ได้จะต้องมีรหัสกุญแจ ซึ่งสำนักทะเบียนและประมวลผลเป็นผู้ออกให้สามารถอธิบายภาพรวมการทำงานของระบบได้ดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพรวมระบบ API

ภาพที่ 2 หน้าจอระบบ API

จากภาพที่ 1 ผลการออกแบบกระบวนการทำงานของระบบจะมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียกใช้ระบบ API อยู่ 2 กลุ่ม คือ ผู้ดูแลระบบอื่นๆของมหาวิทยาลัยและผู้ดูแลระบบทะเบียน โดยกลุ่มผู้ดูแลระบบอื่นๆของมหาวิทยาลัยจะต้องแจ้ง service ของข้อมูลที่ต้องการและทำการค้นหา service ของระบบ REG-API และเมื่อการเชื่อมต่อ service สำเร็จระบบ API จะส่งข้อมูลของระบบทะเบียนนักศึกษาไปให้ระบบอื่นตามความต้องการผ่านผู้ดูแลระบบทะเบียน ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลการใช้งานของระบบ REG-API และทำการสร้าง service ที่เหมาะสมแก่ความต้องการและการให้บริการในรูปแบบต่างๆ

จากภาพที่ 2 ระบบ REG-API สามารถเข้าไปใช้งานได้ที่เว็บไซต์ <http://reg6.kku.ac.th/api> ผู้ใช้งานสามารถศึกษาการใช้งานด้วยตนเองได้จาก Click here จะมีคำแนะนำและตัวอย่างการใช้งาน จากนั้นเริ่มต้นการใช้งานด้วยการตรวจสอบความพร้อมของคุณสมบัติของเครื่องและซอฟต์แวร์ของผู้ใช้ตามรายละเอียดของการใช้งาน จากนั้นจึงสามารถติดตั้งระบบ REG-API เพื่อเรียกใช้บริการฐานข้อมูลระบบทะเบียนนักศึกษาได้ด้วยตนเอง

จากภาพที่ 3 แสดงรายการ service ต่างๆที่ให้บริการเชื่อมต่อข้อมูลกับระบบทะเบียนนักศึกษา โดยก่อนใช้ service ได้จะต้องมีรหัสกุญแจ (Key) ซึ่งออกให้โดยสำนัก

ผลการใช้งานพบว่า เมื่อเปิดใช้ครั้งแรกยังพบปัญหาการเชื่อมต่อ ผู้ใช้งานบางหน่วยงานประสบปัญหาทางเทคนิคในการติดตั้ง ผู้พัฒนาจึงต้องเข้าไปช่วยเหลือทางเทคนิคเกี่ยวกับการเชื่อมต่อแบบ API ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากเทคโนโลยีระบบ API เป็นเรื่องใหม่และต้องใช้ความรู้ทางเทคนิคสูง และจากประวัติการใช้งานที่บันทึกไว้ตั้งแต่วันที่ 24 พฤษภาคม 2555 ถึงวันที่ 20 สิงหาคม 2555 พบจำนวนการใช้งาน 59,953 ครั้ง ได้แก่คณะวิศวกรรมศาสตร์ ENMIS จำนวน 59,526 ครั้ง สำนักวิทยบริการ จำนวน 54 ครั้ง เชื่อมต่อ Google app1 จำนวน 350 ครั้ง และคณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 23 ครั้ง จากสถิติพบว่าการใช้งานของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีปริมาณมากที่สุดเนื่องจากระบบจำเป็นต้องอ่านข้อมูลทุกสัปดาห์ ส่วนการใช้งานจากหน่วยงานอื่นมีปริมาณที่น้อยลงลดลงไปตามลำดับเพราะบางหน่วยงานอาจมีความจำเป็นต้องอ่านข้อมูลเพียงเดือนละ 1 ครั้ง หรือ ภาคการศึกษาละ 1 ครั้งเท่านั้น

จากผลการวิจัยพบว่า การเชื่อมต่อแบบใหม่ในรูปแบบ API ลดภาระการทำงานของฐานข้อมูลตัวหลักได้เป็นอย่างดี และในส่วนของความซับซ้อน ขั้นตอนในการเชื่อมต่อฐานข้อมูลแบบใหม่สามารถลดขั้นตอนการเชื่อมต่อให้ทำงานได้เร็วขึ้นและลดระยะเวลาในการเชื่อมต่อ การประสานงานทำได้รวดเร็วขึ้น และช่วยให้ผู้ใช้บริการได้เรียนรู้ทางเทคนิคแบบใหม่ สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนางานต่อ ยอดได้ เกิดการลดความซับซ้อนในการเรียนรู้ (Learning Curve)

5. สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ระบบ REG-API สำหรับฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษา โดยได้ศึกษาถึงความต้องการของหน่วยงานอื่นๆ ที่ประสงค์จะเชื่อมโยงข้อมูลจากระบบทะเบียนนักศึกษาและศึกษาขั้นตอนการทำงานของหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในระดับปฏิบัติการและระดับบริหาร ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบระบบงานและโมเดลข้อมูลโดยใช้ระบบจัดการฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ และได้จัดทำระบบต้นแบบโดยใช้ซอฟต์แวร์ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL ใช้ภาษา PHP เวอร์ชัน 5.3 และภาษา JavaScript

เป็นเครื่องมือพัฒนางานหลัก ได้ service เพื่อให้บริการหน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวน 19 service และในอนาคตจะมีการปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติม service ให้มากขึ้นและตรงตามความต้องการของผู้ร้องขอ

ดังนั้น ระบบ REG-API สามารถนำไปให้บริการข้อมูลฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยงานอื่นๆ ภายในมหาวิทยาลัย และช่วยลดภาระงานการให้บริการเชื่อมต่อฐานข้อมูลจากผู้ดูแลระบบทะเบียนนักศึกษา ทำให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกันและทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพรวดเร็วขึ้นลดขั้นตอนการติดตั้งซอฟต์แวร์และความยุ่งยากในการติดตั้งลงไปได้มาก

6. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของที่ปรึกษาโครงการวิจัย ผศ.บุญฤทธิ์ ไวลำ รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนและสารสนเทศ สำนักทะเบียนและประมวลผล (สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ) และ นางสาวณัฐดี ปทุมบาล หัวหน้ากลุ่มภารกิจประมวลสำนักทะเบียนและประมวลผล (สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ) ได้แนะนำขั้นตอนการทำงานในด้านการวิจัย ขอขอบคุณ รศ.ดร.สุจินต์ สิมารักษ์ ที่แนะนำกรอบการทำงานวิจัยเชิงประจักษ์ รวมถึงช่วยตรวจสอบหลักการและวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ รศ.ดร.เด่นพงษ์ สุดภักดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและสารสนเทศ ที่ได้วางแนวความคิดถึงความจำเป็นที่สำนักทะเบียนจำเป็นต้องมีระบบ API เพื่อใช้ส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานอื่น เพื่อประสานความเชื่อมโยงข้อมูลระบบอื่นๆ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียว

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่คณะและหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ให้ความร่วมมือในการทดสอบเชื่อมต่อและทดลองใช้งาน แลสมาชิกกลุ่ม KKKU ICT ที่ได้แนะนำติชม การใช้งานระบบ API ซึ่งช่วยทำให้ผู้วิจัยมองเห็นปัญหาและความไม่สมบูรณ์ที่เกิดจากการใช้งานจริงๆ เพื่อนำมาปรับปรุงงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] นัตรชัย สุขสอาด และ นุชนาฏ อารยะกิตติพงศ์. (2546). ความรู้เกี่ยวกับ Web Services. การประชุมวิชาการแห่งชาติทางวิทยาการและวิศวกรรมเชิงคอมพิวเตอร์ประจำปี โครงการงานวิชา คพ.492 ปัญหาพิเศษ2 ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2546.
- [2] เชษฐ พัฒโนทัย, Introduction to SOA, เอกสารประกอบการสอนวิชา สถาปัตยกรรมเชิงบริการ ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. Retrieved May 15,, 2014. From <http://www.cp.eng.chula.ac.th/~chate/2110634/8-SOA-v2.pdf>
- [3] Aaron Skonnard, The XML Files: The Birth of Web Services, msdn Magazine, October 2002. Retrieved May 20,, 2014., From <http://msdn.microsoft.com/en-us/magazine/cc188933.aspx>

รายละเอียดประกอบการจัดส่งบทความวิจัยสถาบัน

สถานที่ส่งบทความ

กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักงานอธิการบดี อาคาร 2 ชั้น 2 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
123 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002

หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร (043) - 203177

หรือส่งไฟล์ต้นฉบับ พร้อมทั้งกรอกข้อมูลลงในแบบนำส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ลงวารสารวิจัยสถาบัน มข. แนบบทคัดย่อและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ สมัครได้ที่ www.irj.kku.ac.th

สอบถามเพิ่มเติมที่ : รัชณี รุ่งวงษ์ โทร.089-7131387, คุณสุณิษา แสงเหลา โทร. 084-6426702

สามารถดาวน์โหลดแบบนำส่งบทความได้ที่ <http://irj.kku.ac.th> (หมวดวารสารวิจัยสถาบัน มข.)

หากบทความของท่านผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) และได้รับการตีพิมพ์ลงวารสารแล้ว ผู้ส่งบทความจะได้รับเล่มวารสารที่บทความนั้นลงตีพิมพ์ จำนวน 2 เล่ม

ประเภทของบทความที่รับพิจารณาตีพิมพ์

1. บทความวิจัย ประกอบด้วย บทคัดย่อ บทนำ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปและอภิปรายผล กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) และเอกสารอ้างอิง
2. บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทคัดย่อ บทนำ เนื้อหา บทสรุป และเอกสารอ้างอิง

การเตรียมบทความตีพิมพ์วารสารวิจัยสถาบัน มข

1. การจัดพิมพ์ในหน้ากระดาษขนาดเอ 4 หน้าเดียว 1 คอลัมน์ และใส่หมายเลขบรรทัดโดยให้เริ่มต้นใหม่ในแต่ละหน้า ความยาวของบทความไม่เกิน 15 หน้า
2. ระยะขอบของหน้ากระดาษเว้นระยะ หน้า - หลัง 2 ซม.
3. ตัวอักษรใช้ Angsana New 15 สำหรับภาษาไทย และ Times New Roman 10 สำหรับภาษาอังกฤษ
4. ชื่อเรื่องภาษาไทย ให้พิมพ์ชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษด้วยอักษรตัวหนาขนาด 17 พอยต์ ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษให้พิมพ์ชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษด้วยอักษรตัวหนาขนาด 12 พอยต์
5. ชื่อผู้พิมพ์ทุกคน และหน่วยงานที่สังกัด (ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) และอีเมลของผู้พิมพ์ที่นำส่งบทความ
6. บทคัดย่อภาษาไทย และบทคัดย่อภาษาอังกฤษ บรรทัดแรกจัดย่อหน้า และมีความยาวไม่เกิน 18 บรรทัด
7. คำสำคัญ เป็นคำสำคัญในบทความ ไม่เกิน 5 คำ
8. การเขียนคำศัพท์ ใช้ศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน
9. กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เป็นกิตติกรรมประกาศทุนสนับสนุนการวิจัย
10. ภาพและตาราง พิมพ์ชิดซ้ายหน้ากระดาษ สำหรับตาราง ใช้คำว่าตารางที่ ต่อด้วยหมายเลขตาราง ตามด้วยคำอธิบายตาราง จัดวางอยู่ด้านบนเหนือตาราง ในกรณีที่เป็นการทบทวนวรรณกรรม หรือ บทความวิชาการ ให้บอกแหล่งที่มาของตาราง โดยพิมพ์บอกไว้ใต้ตาราง เช่นเดียวกันกับการอธิบายด้วยที่ใช้ในตาราง ส่วนภาพ ให้ใช้คำว่าภาพที่ ต่อด้วยหมายเลขภาพ ตามด้วยคำอธิบายภาพ จัดวางอยู่ด้านล่างใต้ภาพ

11. การอ้างอิงแทรกในเนื้อหาของบทความ ใช้แบบตัวเลข เช่น ญาติ และคณะ (9) ได้เสนอรูปแบบ..... หรือระบบในการจัดเก็บเอกสาร.....(1-3, 7, 15) เป็นต้น
12. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ เอกสารอ้างอิงท้ายบทความต้องเป็นเอกสารที่มีการอ้างอิงในเนื้อหาของบทความ โดยจัดพิมพ์จัดขอบซ้ายของหน้ากระดาษเรียงลำดับตามลำดับหมายเลขเอกสารอ้างอิงที่ได้อ้างอิงในเนื้อหาของบทความ และใช้รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงเช่นเดียวกันกับ วารสารวิจัย มข.
<http://resjournal.kku.ac.th>

#####

พิมพ์ที่: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น 123 ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002
โทรศัพท์ 0-4334-2789 โทรสาร 0-4320-2211 ภายใน 11340, 12193
E-mail: kkuprinting@hotmail.com Website: <http://home.kku.ac.th/printingkku/>

บรรณาธิการแถลง

วารสารวิจัยสถาบัน มข. ฉบับนี้เป็นวารสารฉบับพิเศษสำหรับการสัมมนาวิชาการเครือข่ายระบบงานทะเบียนนักศึกษาและประมวลผลการศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 9 โดยเน้นประเด็นของเรื่อง "นวัตกรรมและเทคโนโลยีระบบทะเบียนและประมวลผลเพื่อก้าวสู่อาเซียน" ระหว่างวันที่ 23-27 มิถุนายน 2567 โรงแรมเจริญธานี ปรีณิเชส จ.ขอนแก่น และมีสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นเจ้าภาพ และเป็นการเฉลิมฉลองในโอกาสครบรอบ 50 ปี มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการประชุมมีเวทีเผยแพร่ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพ วารสารวิจัยสถาบัน มข. จึงได้ออกวารสารวิจัยสถาบัน มข. ฉบับพิเศษนี้ขึ้นสำหรับการสัมมนาวิชาการเครือข่ายระบบงานทะเบียนนักศึกษาและประมวลผลการศึกษาทั่วประเทศ ในครั้งนี้ โดยมีขอบเขตของบทความวิจัยสถาบันในฉบับนี้ที่ครอบคลุมไปถึง การวิจัยด้านระบบทะเบียนเรียนและประมวลผล การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) การรับเข้าศึกษาและการดูแลนักศึกษา นานาชาติ การจัดการหลักสูตร หรือ TQF และสหกิจศึกษา

วารสารวิจัยสถาบัน มข. ฉบับพิเศษนี้ คาดหวังว่าจะมีนวัตกรรมใหม่ เกิดขึ้นในเวทีการให้บริการทางการศึกษา และเป็นเวทีของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่จะช่วยให้องค์กร หรือสถาบันต่างๆ มีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด และการต่อยอดขยายผลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยสถาบัน ที่นำไปสู่การยกระดับผลงานวิจัยของไทย รวมถึงการเป็นฐานข้อมูลความรู้ด้านการวิจัยสถาบันของประเทศ และใช้ในการขอผลงานเพื่อขอระดับบุคลากรได้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการอย่างกว้างขวาง

เจียมจิต แสงสุวรรณ

ISSN 2350-9163

วารสารวิจัยสถาบัน มข.

ปีที่ 2 ฉบับพิเศษ มิถุนายน 2557

สารบัญ

การประเมินผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2555 อรรถธร บวรณรักษ์ จิรภา ไกยสวน สมโภชน์ ถิ่นปฐ เนตรนภา เจนเจริญ ยุภาภรณ์ สุปิจา หทัยรัตน์ บุญยรัตพันธุ์.....	1
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นිරุช ภาษะทิพย์ และปฐมวดี กุลวัฒน์ไพศาล.....	17
ปัญหาและสถานภาพทางการเรียนของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา ฐานิตา ลอยวิรัตน์ และจุรีพร กาหยี.....	27
ความพึงพอใจของผู้สมัครต่อการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556 สุภาพ ไชยยา, ธัญวลัย กฤษณกมล และ สุวรรณภา แสงค้อม.....	36
การวิเคราะห์ปัจจัยจากประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขในการดำเนินการจัดสอบของศูนย์สอบ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อรรถธร บวรณรักษ์.....	46
ความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษาต่อรายวิชาสหกิจศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น มลิวรรณ เป้าวัน ณรงค์พล แจ่มสุวรรณ วิญญู สาสุนันท์.....	55
การพัฒนาระบบเชื่อมต่อฐานข้อมูลระบบทะเบียน ในรูปแบบ API กรณีศึกษาสำนักทะเบียนและประมวลผล อดิศักดิ์ ศรีรัตนประพันธ์	65

รายละเอียดประกอบการจัดส่งบทความวิจัยสถาบัน

สถานที่ส่งบทความ

กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักงานอธิการบดี อาคาร 2 ชั้น 2 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
123 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002
หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร (043) - 203177

หรือส่งไฟล์ต้นฉบับ พร้อมทั้งกรอกข้อมูลลงในแบบนำส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ลงวารสารวิจัยสถาบัน
มข. แนบมากับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ สมัครได้ที่ www.irj.kku.ac.th

สอบถามเพิ่มเติมที่ : รัชณี รุ่งวงษ์ โทร.089-7131387, คุณสุณิษา แสงเหลา โทร. 084-6426702

สามารถดาวน์โหลดแบบนำส่งบทความได้ที่ <http://irj.kku.ac.th> (หมวดวารสารวิจัยสถาบัน มข.)

หากบทความของท่านผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) และได้รับการตีพิมพ์ลงวารสารแล้ว
ผู้ส่งบทความจะได้รับเล่มวารสารที่บทความนั้นลงตีพิมพ์ จำนวน 2 เล่ม

ประเภทของบทความที่รับพิจารณาตีพิมพ์

1. บทความวิจัย ประกอบด้วย บทคัดย่อ บทนำ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย
สรุปและอภิปรายผล กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) และเอกสารอ้างอิง
2. บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทคัดย่อ บทนำ เนื้อหา บทสรุป และเอกสารอ้างอิง

การเตรียมบทความตีพิมพ์วารสารวิจัยสถาบัน มข

1. การจัดพิมพ์ในหน้ากระดาษขนาดเอ 4 หน้าเดียว 1 คอลัมน์ และใส่หมายเลขบรรทัดโดยให้เริ่มต้นใหม่ในแต่ละหน้า ความยาวของบทความไม่เกิน 15 หน้า
2. ระยะขอบของหน้ากระดาษเว้นระยะ หน้า - หลัง 2 ซม.
3. ตัวอักษรใช้ Angsana New 15 สำหรับภาษาไทย และ Times New Roman 10 สำหรับภาษาอังกฤษ
4. ชื่อเรื่องภาษาไทย ให้พิมพ์ชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษด้วยอักษรตัวหนาขนาด 17 พอยต์ ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษให้พิมพ์ชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษด้วยอักษรตัวหนาขนาด 12 พอยต์
5. ชื่อผู้พิมพ์ทุกคน และหน่วยงานที่สังกัด (ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) และอีเมลของผู้พิมพ์ที่นำส่งบทความ
6. บทคัดย่อภาษาไทย และบทคัดย่อภาษาอังกฤษ บรรทัดแรกจัดย่อหน้า และมีความยาวไม่เกิน 18 บรรทัด
7. คำสำคัญ เป็นคำสำคัญในบทความ ไม่เกิน 5 คำ
8. การเขียนคำศัพท์ ใช้ศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน
9. กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เป็นกิตติกรรมประกาศทุนสนับสนุนการวิจัย
10. ภาพและตาราง พิมพ์ชิดซ้ายหน้ากระดาษ สำหรับตาราง ใช้คำว่าตารางที่ ต่อด้วยหมายเลขตาราง ตามด้วยคำอธิบายตาราง จัดวางอยู่ด้านบนเหนือตาราง ในกรณีที่เป็นการทบทวนวรรณกรรม หรือ บทความวิชาการ ให้บอกแหล่งที่มาของตาราง โดยพิมพ์บอกไว้ใต้ตาราง เช่น เดียวกันกับการอธิบายตัวอย่างที่ใช้ในตาราง ส่วนภาพ ให้ใช้คำว่าภาพที่ ต่อด้วยหมายเลขภาพ ตามด้วยคำอธิบายภาพ จัดวางอยู่ด้านล่างใต้ภาพ

11. การอ้างอิงแทรกในเนื้อหาของบทความ ใช้แบบตัวเลข เช่น ญาติ และคณะ (9) ได้เสนอรูปแบบ..... หรือระบบในการจัดเก็บเอกสาร.....(1-3, 7, 15) เป็นต้น
12. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ เอกสารอ้างอิงท้ายบทความต้องเป็นเอกสารที่มีการอ้างอิงในเนื้อหาของบทความ โดยจัดพิมพ์ชื่อบุคคลของหน้ากระดาษเรียงลำดับตามลำดับหมายเลขเอกสารอ้างอิงที่ได้อ้างอิงในเนื้อหาของบทความ และใช้รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงเช่นเดียวกันกับ วารสารวิจัย มข.
<http://resjournal.kku.ac.th>

#####

KKU isr.j.2014; 2(supplement) : 1-5

<http://irj.kku.ac.th>

การประเมินผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2555 Analysis results for the Graduation Ceremony of Khon Kaen University, in Academic year 2012

อรวรรณ บุราณรักษ์¹, จิรภา ไกลสวน², สมโภชน์ ถิ่นปฐ³, เนตรนภา เจนเจริญ³,
ยุภาภรณ์ สุปิจา², หทัยรัตน์ บุญยรัตพันธุ์³

¹ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น/ รองศาสตราจารย์ ดร.

² กลุ่มภารกิจบริการ สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ กลุ่มภารกิจทะเบียนเรียน สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*Correspondent author: orawan@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การดำเนินการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร เป็นส่วนหนึ่งในภารกิจของกลุ่มภารกิจบริการ สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป จึงได้ทำการศึกษาวเคราะห์ผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2555 และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากการประเมินผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2555 และสรุปข้อเสนอแนะของกรรมการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากคณะดำเนินงานฝ่ายเลขานุการ งานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร โดยมีกลุ่มภารกิจบริการ สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการดำเนินการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิเคราะห์ คำนวณค่าต่างๆ สถิติที่ใช้ร้อยละ ทำให้ทราบปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานั้นจะเป็นแนวทางในการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยขอนแก่นให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

คำสำคัญ: การวิเคราะห์, การดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร, มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

The implementation of the Graduation Ceremony is as part of the service mission office for Bureau of Administration and Development of Khon Kaen University. Therefore, the objective of this study was to analyze the performance Graduation Ceremony how to benefit and most efficient for the sake of management Graduation Ceremony in the future. Data was conducted from collection operations and evaluation of the Graduation Ceremony in the year 2012. In addition to summarizes the recommendations of the board by the secretariat the Graduation Ceremony of Khon Kaen

University. The cluster service office for Bureau of Administration and Development is assistant secretary committee held a Graduation Ceremony University. They made using Microsoft Excel to collect data and analysis calculated values the statistics for the percentage keeping in mind the problems and suggestions on how to fix the problem. This will guide the committee held to improve the next Graduation Ceremony.

Key words: Analysis, issues and solutions in implementation, Khon Kaen University

1. บทนำ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้จัดให้มีงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรครั้งแรกเมื่อวันจันทร์ที่ 16 ธันวาคม 2511 มีคณะที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ครั้งแรก จำนวน 2 คณะ คือ คณะเกษตรศาสตร์ มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 35 คน และคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 24 คน รวมจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร รุ่นแรก จำนวน 59 คน จนถึงปัจจุบัน ปีพุทธศักราช 2556 มีผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวนรวมทั้งสิ้น 122,967 คน ซึ่งฝ่ายดำเนินการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรในระยะแรก จากปี พ.ศ.2507 ได้อาศัยสถานที่ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยมหิดลในปัจจุบัน) จนจัดตั้งกองบริการการศึกษา สังกัดสำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปี พ.ศ.2511 และเมื่อจัดตั้งโครงการสำนักทะเบียนและประมวลผลในปี พ.ศ.2533 ฝ่ายทะเบียนการศึกษา จะเป็นฝ่ายดำเนินการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร กระทั่งปรับโครงสร้างองค์กรโดยรวมระหว่างสำนักทะเบียนและประมวลผลและกองบริการการศึกษาเข้าเป็นหน่วยงานเดียวกัน ในปี พ.ศ.2547 แบ่งส่วนราชการเป็น 6 กลุ่มภารกิจ 1 งาน คือ 1) กลุ่มภารกิจบริหารทั่วไป 2) กลุ่มภารกิจพัฒนาวิชาการ 3) กลุ่มภารกิจรับเข้าศึกษา 4) กลุ่มภารกิจทะเบียนเรียน 5) กลุ่มภารกิจประมวลผล 6) กลุ่มภารกิจบริการ 7) งานประสานงานสหกิจศึกษา สภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้มีมติเห็นชอบออกประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฉบับที่ 3/2548 วันที่ 28 มีนาคม 2548 และเปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ” ในปัจจุบัน ดังนั้นการดำเนินการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร จึงเป็นส่วนหนึ่งในภารกิจของกลุ่มภารกิจบริการ สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ และในปัจจุบันสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ

ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ เป็น 2 ชุด คือ 1. คณะกรรมการอำนวยการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ควบคุม ดูแล และติดต่อประสานงานกับกรรมการฝ่ายต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย 2. คณะกรรมการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการฝ่ายต่างๆ ในคณะกรรมการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร จะมี 24 ฝ่าย คือ 1) ฝ่ายจัดรายชื่อบัณฑิตและจัดเตรียมปริญญาบัตร 2) ฝ่ายเอกสาร 3) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ 4) ฝ่ายพิธีการ 5) ฝ่ายสถานที่ แสง ถนน และจัดบริเวณทั่วไป 6) ฝ่ายระบบเครื่องเสียง 7) ฝ่ายยานพาหนะ 8) ฝ่ายตกแต่งสถานที่ 9) ฝ่ายต้อนรับและจัดที่พัก 10) ฝ่ายการเงิน 11) ฝ่ายถ่ายทอดพิธีพระราชทานปริญญาบัตร 12) ฝ่ายถ่ายภาพบัณฑิต 13) ฝ่ายจัดบัณฑิตเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร 14) ฝ่ายจัดปริญญาบัตร 15) ฝ่ายประสานงานรักษาความปลอดภัยและการจราจร 16) ฝ่ายจัดการร้านค้าและสิทธิประโยชน์ 17) ฝ่ายพิธีสงฆ์ 18) ฝ่ายปฐมพยาบาล 19) ฝ่ายจัดการรับและส่งเสด็จ ฯ 20) ฝ่ายจัดงานสืบทอดปณิธานอุดมการณ์มอดินแดง 21) ฝ่ายจัดงานแสดงความยินดี 22) ฝ่ายอำนวยการประสานงานสำนักพระราชวัง และศรภ. 23) ฝ่ายอำนวยความสะดวกบัณฑิตบัณฑิต 24) ฝ่ายเลขานุการ และประกอบด้วยคณะต่างๆ ที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร จำนวน 23 คณะ [1,2,3]

จากการดำเนินการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรที่ผ่านมา เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงได้มีการศึกษาประเมินผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยขอนแก่น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ประจำปีการศึกษา 2555

3. วิธีการดำเนินงาน

ได้ดำเนินการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2555 ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยขอนแก่น จากการประเมินผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2555 และสรุปข้อเสนอแนะของกรรมการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากคณะดำเนินงานฝ่ายเลขานุการ งานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการสรุปผลการดำเนินงานรวบรวมข้อมูลที่ประเมินผลการดำเนินงานมาโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2555

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel ในการวิเคราะห์คำนวณค่าต่างๆ สถิติที่ใช้ร้อยละ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในประเด็นต่างๆ โดยฝ่ายประเมินผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปี

การศึกษา 2555 นำเสนอต่อที่ประชุมฯ เพื่อทราบปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อันจะเป็นแนวทางในการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

7. ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในประเด็นต่างๆ โดยฝ่ายประเมินผลการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2555 นำเสนอต่อที่ประชุมฯ เพื่อทราบปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อันจะเป็นแนวทางในการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรให้มีความสมบูรณ์ต่อไป ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผู้สำเร็จการศึกษา และการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา/ผู้เข้ารับ มีผู้สำเร็จการศึกษา รวมจำนวน 9,301 คน [4] เข้ารับจริง จำนวน 8,537 คน คิดเป็นร้อยละ 91.8 ใช้เวลาในการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร จำนวน 277 นาที (4 ชั่วโมง 37 นาที) เฉลี่ยเวลาที่ใช้ในการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร จำนวน 30.81 คน/นาที

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาจำแนกตามระดับ ระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 2.1 ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง คิดเป็นร้อยละ 1.0 ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 27.8 ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต คิดเป็นร้อยละ 0.4 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.6 คิดจำนวนผู้เข้ารับ พระราชทานปริญญาบัตรเฉลี่ยต่อนาที ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปจำนวนผู้เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรเฉลี่ยต่อนาที ในคณะต่างๆ ที่มีจำนวนผู้เข้ารับฯ มาก 5 อันดับแรก และมีจำนวนผู้เข้ารับฯ น้อย 5 อันดับสุดท้าย

จำนวนผู้เข้ารับฯ เฉลี่ยต่อนาที (มาก 5 อันดับแรก)		จำนวนผู้เข้ารับฯ เฉลี่ยต่อนาที (น้อย 5 อันดับสุดท้าย)	
คณะ	เวลาเฉลี่ย (คน/นาที)	คณะ	เวลาเฉลี่ย (คน/นาที)
1. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น (ป.ตรี)	46.15	1. เกษตรศาสตร์	28.51
2. เทคโนโลยี	36.79	2. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น (ป.โท)	28.75
3. เทคนิคการแพทย์	35.76	3. บัณฑิตวิทยาลัย	29.04
4. เกษตรศาสตร์	33.78	4. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ	30.25
5. ศึกษาศาสตร์	33.01	5. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	30.42

ประเด็นที่ 2 การจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร คิดตามกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการจัดส่งแบบประเมิน

กลุ่มตัวอย่าง	ส่งแบบประเมิน	รับคืน	ร้อยละ
กรรมการ	200	196	98.0
บัณฑิต	200	192	96.0
ญาติบัณฑิต	200	200	100.0

ลักษณะข้อมูลของญาติบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม

ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 57.5 ญาติบัณฑิตส่วนใหญ่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 84.5 รองลงมาเป็นภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 5.5 การเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 84.5 ในกลุ่มญาติที่มาร่วมแสดงความยินดีโดยเฉลี่ยประมาณ 7-8 คน คิดเป็นร้อยละ 83.2 และพักค้างคืนที่จังหวัดขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 35.5 เฉลี่ย 2 คืน และเข้าพักที่โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 49.4

8. สรุปและอภิปรายผล

สรุประดับผลสำเร็จของการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรในปี

กลุ่มคณะกรรมการ อยู่ในระดับมาก คิดเป็น 53.1%
กลุ่มบัณฑิต อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น 53.1%
กลุ่มญาติบัณฑิต อยู่ในระดับมาก คิดเป็น 50.5%

จุดเด่นของการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

1. จัดสถานที่และบริเวณสวยงาม
2. พิธีการมีความเป็นระเบียบ กระชับและรวดเร็ว
3. การตรงต่อเวลาตามกำหนดการ
4. ระบบการรักษาความปลอดภัย
5. การจัดบริเวณถ่ายภาพสำหรับบัณฑิตสวยงาม
6. การจัดรถรับ-ส่ง

ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการจัดการปัญหา

1. จำนวนญาติบัณฑิต 56,759-68,296 คน โดยประมาณการจากจำนวนบัณฑิตที่เข้ารับ 8,537 คน เฉลี่ย 7-8 คนต่อบัณฑิต 1 คน
2. ปริมาณรถ 17,074-25,611 คันโดยประมาณจากค่าเฉลี่ย 2-3 คันต่อบัณฑิต 1 คน
3. การพักค้างคืนของญาติบัณฑิต 35.5% เฉลี่ย 2 คืน

แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

โดยภาพรวมของแนวทางการแก้ไขปัญหา ได้แก่

การเพิ่มจำนวนผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายประสานงานรักษาความปลอดภัยและการจราจร ฝ่ายอำนวยความสะดวกบัณฑิต และการเพิ่มจำนวนนักศึกษาช่วยงานของฝ่ายจัดปริญญบัตร เป็นต้น

9. ข้อเสนอแนะ

1. เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ควรเข้มงวดในการรักษาความปลอดภัย
2. ควรมีการจัดรถรับ-ส่งบัณฑิตทั้งก่อนรับและหลังเสร็จพิธีฯ ให้ชัดเจน
3. ควรจัดระบบจราจรให้ดีขึ้น และมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน ตั้งแต่ก่อนช่วงการฝึกซ้อมจนถึงวันจริง
4. ควรมีห้องน้ำให้มากขึ้น เพียงพอและมีแม่บ้านทำความสะอาด
5. ควรเพิ่มสถานที่ถ่ายภาพให้มากกว่านี้
 1. ควรมีสถานที่มีจุดให้บริการโทรศัพท์ฟรีที่สามารถติดต่อญาติบัณฑิตได้
 2. ควรกระจายการถ่ายทอดสดพิธีฯ ไปตามจุดต่างๆ และใกล้แหล่งอาหาร เครื่องดื่ม และห้องน้ำ
 3. ควรมีชุดครุยสำรองไว้สำหรับบัณฑิต
 4. ควรนำเสนอแผนระบบจราจร ในวันที่ฝึกซ้อมใหญ่ประมาณ 5-10 นาที เพื่อแจ้งบัณฑิตให้ทราบเส้นทางเพื่ออำนวยความสะดวกแก่บัณฑิตและญาติบัณฑิต

10. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญบัตร คณะกรรมการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญบัตร ประธานกรรมการฝ่ายต่างๆ ทุกท่านซึ่งมีส่วนร่วมในการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญบัตร รวมถึงบัณฑิต และญาติบัณฑิต ซึ่งยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน และ รศ.ชนะพล ศรีฤๅชา ผู้อำนวยการสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินผล ผู้จัดทำขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

11. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2545) คู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญบัตร
- [2] สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2555) คู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญบัตร
- [3] สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2555) คำกราบบังคมทูลรายงานของนายกสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่นกราบบังคมทูล
- [4] หนังสือสูจิบัตรงานพิธีพระราชทานปริญญบัตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2556) หมายกำหนดการทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์พระราชทานปริญญบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2555 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น วันจันทร์ที่ 16 ธันวาคม พุทธศักราช 2556

KKU isr.j.2014; 2(supplement) : 6-14

<http://irj.kku.ac.th>

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

The Opinion of the Policy for Kasetsart University English Skill Development

นิรุทธ ภาชนะทิพย์^{1*} และปฐมวดี กุลวัฒน์ไพศาล¹

¹มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

* Correspondent author : fengnnp@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการในวิทยาเขตบางเขนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำนวน 246 คน ระเบียบวิธีวิจัยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละและค่าความถี่ โดยมีคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการใช้วิธีแจกแจงความถี่โดยเรียงลำดับค่าคะแนนจากคะแนนมากไปน้อย ซึ่งผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า อาจารย์และบุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดโครงการอบรม/สัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษให้แก่นิสิต อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.5 รองลงมาคือ การกำหนดให้ 1 หลักสูตรมีการเปิด 1 รายวิชาที่มีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในรายวิชาเฉพาะเลือกในชั้นปีที่ 3-4 คิดเป็นร้อยละ 88.2 การจัดสอบวัดระดับมาตรฐานความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้แก่นิสิตก่อนจบการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 85 ตามลำดับ โดยคณาจารย์และบุคลากรมีความต้องการพัฒนาศักยภาพภาษาอังกฤษในด้านการพูดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72 รองลงมาคือ การเขียนและการพูดเพื่อการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 67.4 และด้านการพูดในที่ประชุม คิดเป็นร้อยละ 61.8) ตามลำดับ ซึ่งจากผลดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

Abstract

The purpose of the study titled The Opinion of the Policy for Kasetsart University English Skill Development was to examine the opinion of the policy related to English skill development. The population used in this study was 246 Kasetsart University's lecturers and academic officers. The methodology used in this study was questionnaires. The data was analyzed using percentile and open ended questions regarding the requirement for lecturers and academic officers' English skill development by means of sequencing the scores from the most. The overall results found that most of the lecturers and academic officers agreed with three policies that there is a program or training held for students lecturers and and academic officers' English skill development the most with percentile 95.5%, the second policy was to assign one English course in every curriculum as selective course restricted for third and fourth year

students with percentile 88.2% and the third policy was that English proficiency test is employed as one of the exit tests to measure students' English skill development with percentile 85% respectively. The lectures and academic officers had the requirement to develop the skill in giving presentation the most (72%), Speaking and writing for communication (67.4%) and How to speak in the assembly (61.8) respectively. The findings from this study will be the effective guidance in developing the performance of Kasetsart University's lecturers and academic officers.

Keyword: English Skill Development

1. บทนำ

การผลิตบัณฑิตเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและเพื่อการแข่งขันในเวทีโลกนับได้ว่าสถาบันการศึกษามีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญยิ่งโดยจำเป็นต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์บุคลากรสายสนับสนุนทางการศึกษาและนิสิตมีความพร้อมและมีศักยภาพในการทำงานเพื่อการแข่งขัน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดให้การเปิดเสรีการค้าด้านการอุดมศึกษาและการบูรณาการศาสตร์ความรู้ต่างๆ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเสริมหลักสูตรในทุกคณะและภาควิชา รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจให้อาจารย์และนิสิตตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมกำลังคนด้านภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การส่งเสริมความร่วมมือและความเข้มแข็งทางวิชาการ ตลอดจนงานวิจัยและการพัฒนาศักยภาพอาจารย์และนิสิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในระดับภูมิภาคและนานาชาติ [1] ดังนั้น อาจารย์นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการผลิตบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อสร้างความแข็งแกร่งด้านการอุดมศึกษาได้อย่างยั่งยืนและมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนให้

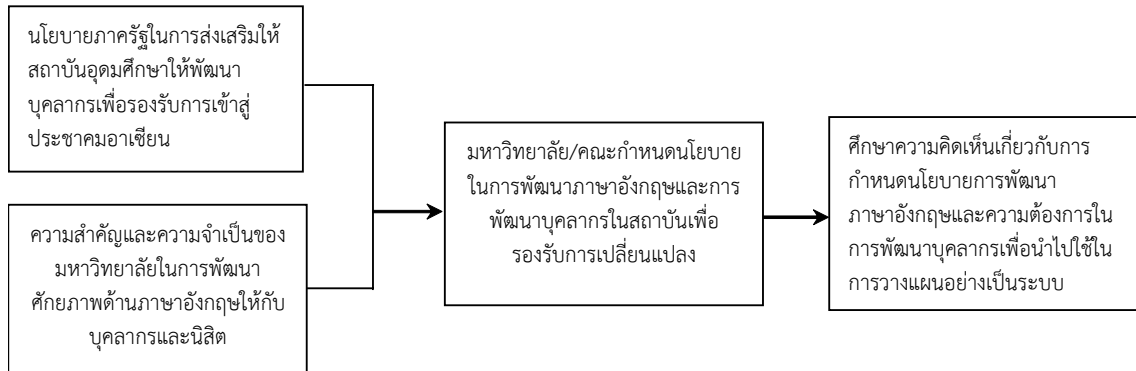
มหาวิทยาลัยก้าวสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ การพัฒนาอาจารย์จึงเป็นหัวใจสำคัญที่สถาบันการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยสอดคล้องกับความต้องการของอาจารย์และสอดคล้องตามนโยบายการพัฒนามหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัย

จากความสำคัญของปัญหาเหล่านี้ จึงได้ดำเนินการความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษในด้านต่างๆ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางและประโยชน์ในการวางแผนเพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านการใช้ภาษาอังกฤษของอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกไปรับใช้สังคมและประเทศชาติตามเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ทฤษฎี กรอบแนวคิดการวิจัยและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปรับจากโมเดลและแนวคิดเรื่อง การวางแผนพัฒนาพนักงาน (Career Development Plan = CDP) [2]

4. วิธีดำเนินการ

การวิจัยได้ดำเนินการ โดยทำการสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการ ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน 2556 ซึ่งมีอาจารย์และบุคลากรส่งแบบสอบถามคืนจำนวน 246 คน ซึ่งมีประเด็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของอาจารย์ บุคลากร และนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมทั้งความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาภาษาอังกฤษ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการพัฒนาศักยภาพอาจารย์อาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการด้านภาษาอังกฤษ โดยส่งแบบสอบถามให้กับอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทุกคนในวิทยาเขตบางเขนทั้งสิ้นจำนวน 493 คนได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าความถี่ และคำถามปลายเปิดโดยเรียงลำดับค่าคะแนนจากคะแนนมากไปน้อย

5. ผลการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษ จำแนกออกเป็น 3 ส่วนตามแบบสอบถามดังนี้

1. ส่วนข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.4 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 60.2 ซึ่งส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งอาจารย์และนักวิชาการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 51.2 ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 24

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศของอาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จากผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการส่วนใหญ่เห็นด้วยในการกำหนดนโยบายที่จะพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศให้กับอาจารย์ บุคลากร และนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยนโยบายนโยบายที่มหาวิทยาลัยฯ จะจัดโครงการอบรม/สัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านภาษา

อังกฤษให้แก่บัณฑิต (คิดเป็นร้อยละ 95.5) รองลงมาคือ กำหนดให้ 1 หลักสูตรมีการเปิด 1 รายวิชาที่มีการสอนเป็น ภาษาอังกฤษในรายวิชาเฉพาะเลือก ชั้นปีที่ 3-4 มากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 88.2) และการกำหนดให้มหาวิทยาลัยฯ มีการจัดสอบวัดระดับมาตรฐานความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้แก่บัณฑิตก่อนจบการศึกษา (คิดเป็นร้อยละ 75) ทั้งนี้มีอาจารย์ และสายสนับสนุนทางวิชาการบางส่วนที่ไม่เห็นด้วยใน ส่วนนโยบายการกำหนดให้ 1 หลักสูตรมีการเปิด 1 รายวิชา ที่มีการสอนเป็นภาษาอังกฤษในรายวิชาเฉพาะเลือก ชั้นปีที่ 3-4 โดยมีเหตุผลดังนี้

- ควรมีการเปิดการสอนเป็นภาษาอังกฤษมากกว่า 1 รายวิชาใน 1 หลักสูตร
- บางสาขาไม่มีความพร้อมด้านบุคลากร
- ไม่มีอาจารย์ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษได้
- เป็นการสิ้นเปลือง เพราะนิสิตสามารถเลือก เรียนในรายวิชาและหลักสูตรภาษาอังกฤษเรียนได้
- ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นวิชาบังคับยังไม่สามารถ พัฒนานิสิตได้ รายวิชาของภาควิชาเกี่ยวข้องโดยตรงกับ เทคโนโลยีเท่านั้นก็สื่อความหมายได้แล้ว
- ถ้ากำหนดเป็นรายวิชาเฉพาะเลือก นิสิตอาจไม่ เลือกลงก็ได้

- เป็นการผลักภาระให้กับนิสิตมหาวิทยาลัยควร มีการ Facilitate นิสิตก่อน หากจะเริ่มบังคับใช้จริง

โดยอาจารย์มีข้อคิดเห็นในกรณีมหาวิทยาลัยฯ มีการจัดสอบวัดระดับมาตรฐานความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้แก่บัณฑิตก่อนจบการศึกษา ดังนี้

- ควรสอบวัดความรู้ตั้งแต่รับเข้ามาและบังคับ เรียนเพิ่มเติม
- สอบได้แต่ไม่ใช่เป็นเกณฑ์ว่าผ่านแล้วจะ จบโดยถ้าไม่ผ่านจะมีมาตรการอย่างไร
- อาจทำให้นิสิตมีปัญหาการจบหลักสูตรเพียง เพราะติดรายวิชานี้วิชาเดียว
- ตามหลักสูตรมีรายวิชาภาษาอังกฤษที่นิสิตลง เรียนอยู่แล้ว และนิสิตบัณฑิตศึกษาต้องเรียน-สอบ ภาษาอังกฤษอยู่แล้ว
- การออกข้อปฏิบัติของมหาวิทยาลัยอื่นใน ปัจจุบันไม่มีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง

และมีข้อคิดเห็นของอาจารย์กรณีนมหาวิทยาลัยฯ จะจัดโครงการอบรม/สัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพด้าน ภาษาอังกฤษให้แก่บัณฑิต ดังนี้

- การจัดอบรม/สัมมนาไม่สามารถ “พัฒนา” นิสิตได้ทราบเท่าที่นิสิตไม่คิดจะ “เก่ง” ภาษาอังกฤษ
- ควรมุ่งเน้นให้นิสิตลงทะเบียนเรียนในราย วิชาภาษาอังกฤษ
- ควรส่งเสริมให้นิสิตตระหนักถึงความสำคัญ ของภาษาอังกฤษและเข้าร่วมโครงการ/หรือกิจกรรมที่เสริม ทักษะอื่นๆ

ซึ่งอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการมี ความต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ จัดกิจกรรมเสริมทักษะให้ นิสิตในด้านต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- การสนทนา/การสัมภาษณ์งานเป็นภาษา อังกฤษ (คิดเป็นร้อยละ 93.9)
- การเขียนเพื่อนำเสนอ (คิดเป็นร้อยละ 76)
- การเขียนสื่อสารเพื่อการสมัครงาน (คิดเป็น ร้อยละ 74.8)
- ด้านอื่นๆ (คิดเป็นร้อยละ 8.1) ประกอบด้วย การ ฟัง-การอ่าน ควรมีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ เพื่อให้เกิดการ เขียนที่ดี การสื่อสารในชีวิตประจำวัน ภาษาอังกฤษมือ อาชีพ การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและใน บรรยากาศของการทำงาน

โดยอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการ ส่วนใหญ่มีความต้องการในการพัฒนาศักยภาพภาษา อังกฤษในด้านการพูด (คิดเป็นร้อยละ 69.5) รองลงมาคือ การเขียน (คิดเป็นร้อยละ 61.0) การฟัง (คิดเป็นร้อยละ 51.6) และการอ่าน (คิดเป็นร้อยละ 31.7) ตามลำดับ รวมทั้ง ต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดอบรมเสริมทักษะทางด้านต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- ด้านการพูดแบบนำเสนอ (คิดเป็นร้อยละ 72.0)
- ด้านการเขียนและการพูดเพื่อการสื่อสาร (คิด เป็นร้อยละ 67.5)
- ด้านการพูดในที่ประชุม (คิดเป็นร้อยละ 61.8)
- ด้านการฟังและออกเสียง (คิดเป็นร้อยละ 61.4)
- ด้านการเขียน Proposal (คิดเป็นร้อยละ 53.7)
- ด้านการเขียน Report (คิดเป็นร้อยละ 45.9)
- ด้านเขียนจดหมาย (คิดเป็นร้อยละ 36.6)

นอกจากนี้มีอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการที่มีความต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ จัดอบรมเสริมทักษะทางด้านอื่นๆ เช่น การเขียนเข้าใจความหมายตัวย่อของคำในการเขียน Email เพื่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศ การเขียน editor ที่เป็น native speaker เพื่อการตีพิมพ์ระดับนานาชาติ เทคนิคการสอนด้วยภาษาอังกฤษ

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการพัฒนาศักยภาพอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการด้านภาษาอังกฤษ จำแนกประเด็นความคิดเห็นตามสาระสำคัญได้ดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

(1) ควรมีการพัฒนา การฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง เพราะที่เคยมีสื่อให้ไปเรียนและขาดความต่อเนื่อง เมื่อไม่ได้ใช้ก็ลืม

(2) การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลามหาวิทยาลัยฯ ควรจัดโครงการ

(3) พัฒนาศักยภาพอาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการและนิสิตด้านภาษาอังกฤษ ในทุกๆ ด้านไม่เพียงเฉพาะการจัดการอบรมเพียงอย่างเดียว มหาวิทยาลัยฯ ควรปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้นิสิตได้ใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งในการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนานิสิต เช่น นโยบายขอความร่วมมืออาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษอย่างน้อย 1 หลักสูตร โดยอาจทำลักษณะเดียวกันในกิจกรรมพัฒนานิสิต

(4) ควรจัดสอบภาษาอังกฤษตั้งแต่สอบคัดเลือกอาจารย์และบุคลากร สายสนับสนุนทางวิชาการ หรือมี

(5) การกำหนดให้ผู้จะสอบคัดเลือกมีคะแนนจากการสอบ IELTS หรือ TOEFL มาขึ้นตามที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนด

(6) ควรให้ทุกภาควิชา มีการจัด Mentor ด้านภาษาอังกฤษให้ผู้จบการศึกษาจากประเทศไทยเพื่อการพัฒนา ด้านภาษาอังกฤษมากขึ้น

(7) การสร้างบรรยากาศให้มีการสื่อสารภาษาอังกฤษ เช่น เพิ่มรับนิสิตต่างชาติ ส่งเสริมทุน, กำหนดให้มีนิสิตต่างชาติในแต่ละ Lab ทั้งนิสิตแลกเปลี่ยน อาจารย์พิเศษ และนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย การเสริมทางด้านสื่อ

ประชาสัมพันธ์ สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษ รวมทั้งเสริมบรรยากาศภายในคณะและในมหาวิทยาลัยให้สามารถพัฒนาการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษด้วย เช่น ป้ายต่างๆ เป็น 2 ภาษาในการโฆษณา

(8) กำหนดให้มีการสัมมนา ระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ

(9) ควรเปิดหลักสูตรนานาชาติเพิ่มขึ้น

(10) ควรยกเลิกนโยบายให้อาจารย์ทำเอกสารประกอบการสอนภาษาไทยแต่ควรใช้ Text Recommendation ที่ใช้ในห้องเรียน

(11) ควรมีการพัฒนา ศักยภาพภาษาอังกฤษ สำหรับนิสิตอย่างจริงจังควรเปิดโอกาสให้แต่ละคณะเปิดสอนวิชา English for xxx เฉพาะในแต่ละสาขา

(12) ควรจัดอบรมให้อาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการและนิสิตให้มีการพัฒนาภาษาอย่างต่อเนื่อง

(13) การเรียน/อบรม ในชั้นเรียนเท่านั้นจะเห็นผลได้ช้า การใช้ภาษาต่างๆ (ทั้งไทย อังกฤษ และอื่นๆ) ต้องฝึกฝนตลอดเวลา ดังนั้น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต้องมีกิจกรรมที่เป็นภาษาอังกฤษตลอดเวลา

(14) การสอนเป็นภาษาอังกฤษ ควรทำเป็นบางรายวิชาเนื่องจากบางรายวิชา มีเนื้อหาคำนวณ วิเคราะห์ ซึ่งต้องการคำอธิบายที่ต้องมีความเข้าใจค่อนข้างมาก

(15) ควรนำร่องให้มีการสอนในรูปแบบภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มทักษะของอาจารย์และนิสิต

(16) ควรมีนโยบายให้อาจารย์สอดแทรกภาษาอังกฤษในทุกรายวิชา เช่น การทักทายสั้นๆ การตอบคำถามในชั้นเรียน

(17) ควรมีสถานที่พบปะสังสรรค์ของนิสิต-อาจารย์ชาวต่างประเทศเพื่อที่นิสิต-อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนที่ต้องการฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษ สามารถพบปะพูดคุยสื่อสารสัมพันธ์กับเพื่อนชาวต่างประเทศได้

3.2 ด้านการพัฒนาอาจารย์

(1) การพัฒนาศักยภาพอาจารย์ควรใช้แนวคิดให้อาจารย์มีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนมากที่สุดโดยให้อาจารย์ในสาขาต่างๆ คณะต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสาขาของตนให้แต่ละ

คณะสามารถเปิดสอนวิชาภาษาในสาขาของตนให้แก่คณะสามารถเปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อสาขาของตนเองแบบกระจายอำนาจไม่รวมศูนย์ที่คณะหรือสาขาเดียวซึ่งจะทำให้ภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่ใกล้กับชีวิตประจำวันของอาจารย์มากขึ้นและเป็นการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(2) ควรพัฒนาอาจารย์บุคลากรสายสนับสนุนและนิสิตโดยจัดสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศแบบ campus ที่ใช้ภาษาอังกฤษเพราะนิสิตจะซึมซับมากกว่า นำนิสิตแลกเปลี่ยนกับสังคม มีกิจกรรมร่วมกับนิสิตไทย เพื่อให้เด็กไทยเกิดความต้องการเรียนรู้อยากไปต่างประเทศ

(3) ควรลดภาระงานเอกสาร เพื่อให้คณาจารย์ทุ่มเทกับงานสอน วิจัย และบุคลากรสายสนับสนุนมีการพัฒนาศักยภาพตนเอง

(4) ควรจัดหาทุนให้อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อพัฒนาภาษาต่างประเทศ เช่น การอบรม การเสนอบทความในต่างประเทศ การให้อาจารย์ที่จบในประเทศไปทำ postdoc ในต่างประเทศ

(5) สร้างแรงจูงใจ เช่น ค่าตอบแทน เหรียญเชิดชูเกียรติ ให้แก่อาจารย์ที่สอนเป็นภาษาต่างประเทศอย่างเหมาะสม

(6) ควรมีการสำรวจภาระงานสอนของอาจารย์และกำหนดเป็นตารางแผนและประเมินผลให้อาจารย์ต้องพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษทุกคน (ยกเว้นอาจารย์ที่ยืนยันว่าใช้ภาษาอังกฤษได้ดีอยู่แล้ว)

(7) ขอให้ศูนย์ภาษาสอบเทียบความรู้ภาษาอังกฤษของอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุง ส่งเสริมให้อาจารย์และบุคลากรใช้ภาษาอังกฤษให้ถูกต้องมากขึ้น

(8) ควรส่งเสริมอาจารย์ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท – ปริญญาเอก ในประเทศไทยก่อนและ ควรมีการส่งเสริมให้อาจารย์มีโอกาสแลกเปลี่ยน การสอนการทำวิจัยกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยต่างประเทศจะเป็นประโยชน์กว่าการพัฒนาโดยการเรียนรู้ในห้องเรียน

(9) ควรมีวิธีการพัฒนานอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียนอย่างเดียวนอกจากการเรียนในห้องเรียนอาจารย์ส่วนใหญ่ได้เรียนมาแล้ว แต่ขาดโอกาสและประสบการณ์ในการพัฒนาด้านภาษาอังกฤษมากกว่า

(10) อาจารย์ในหลักสูตรนานาชาติ ภาษาอังกฤษต้องได้รับการพัฒนาภาษาอย่างจริงจัง การเรียนจบต่างประเทศไม่เป็นหลักประกันการใช้ภาษาอังกฤษได้ดีเพราะอาจารย์ไม่ได้สอนแต่วิชาการเท่านั้น ในส่วนสนทนาให้คำปรึกษาต่างๆ คือ ภาษาในชีวิตประจำวัน อาจารย์ต้องสอนแนะนำเป็นภาษาอังกฤษได้

(11) ควรมีการจัดกิจกรรมอบรมการใช้ภาษาโดยเน้นสนทนา ให้อาจารย์และบุคลากรต้องผ่านอย่างน้อย 1-2 คอร์ส เลือกได้ตามความสนใจและต้องต่อเนื่องทุกปี

(12) อาจารย์จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนและบุคลากรต้องได้รับการพัฒนาด้านการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

(13) ควรเปิดโอกาสให้อาจารย์ไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ ในด้านการเรียนการสอนในสาขาที่ตรงกัน และเปิดโอกาสให้อาจารย์ใช้เวลาในช่วงภาคฤดูร้อนไปเพิ่มพูนฟื้นฟูความรู้ในต่างประเทศ

(14) ควรส่งอาจารย์และบุคลากรไปอบรมภาษาอังกฤษระยะสั้นๆ เช่น 1 เดือนที่สถาบันสอนภาษาที่ต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ ออสเตรเลีย

3.3 ด้านการจัดหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษ

(1) ควรมีการจัดอบรมภาษาอังกฤษให้กับคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หากอาจารย์ผู้สอนยังขาดทักษะก็ไม่สามารถสอนนิสิตให้มีประสิทธิภาพได้

(2) จัดโครงการอบรมภาษาอังกฤษให้กับบุคลากรทุกระดับและพัฒนาระบบออนไลน์ เช่น e-Learning

(3) ควรพัฒนาเร่งด่วนตามความต้องการของอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน โครงการจัด

(4) ควรจัดอบรมพิเศษ ช่วงเวลาเย็นหรือวันหยุดเสาร์ อาทิตย์

(5) ควรแยกการอบรมสำหรับพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนในหัวข้อต่างๆ ที่มีระดับพื้นฐานแตกต่างกันและควรเปิดอบรมภาษาอื่นๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ให้อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนได้รับการฝึกอบรม โดยเฉพาะภาษาจีน สเปน

- (6) ควรอบรมด้านภาษาอังกฤษเพื่อเขียนบทความวิชาการ ควรพัฒนาอย่างมากหากจะเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย
- (7) ควรจัดทำworkshopแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน
- (8) ควรจัดอบรมเป็นชุดๆ ตามความเหมาะสมโดยพิจารณาจากอายุและความรับผิดชอบในการสอนและตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายของบุคลากร
- (9) ให้อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนมีสิทธิอบรมภาษาอังกฤษที่ศูนย์ภาษา โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
- (10) ควรมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มทักษะด้านภาษาอังกฤษให้บุคลากรในแต่ละคณะด้านการพูดและเขียนในช่วง ค.ศ./เม.ย. รุ่นละประมาณ 50 คน
- (11) ควรจัดให้อาจารย์และบุคลากรมีโอกาสได้พูดคุยภาษาอังกฤษ โดยอยู่ในรูปแบบการจัดกลุ่มให้เรียนหรือพบปะพูดคุยกับอาจารย์ต่างประเทศเป็นระยะอย่างต่อเนื่องอาจจะเป็นทุกสัปดาห์หรือมากกว่า

3.4 ด้านอื่นๆ

- (1) มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงเว็บไซต์ให้เป็นภาษาอังกฤษที่ใช้งานได้ครบถ้วนสมบูรณ์จริงๆ ควรมีแต่ภาษาอังกฤษล้วน และการนำเสนอข่าวสาร ความก้าวหน้าทางด้านงานวิจัย และความก้าวหน้าของหลักสูตรต่างๆ แนวคิดหลักการในงานวิจัยเพื่อชี้นำด้านการวิจัยทางด้านเกษตรของโลก
- (2) ควรจัดตั้งหน่วยที่ช่วยเหลือด้านการแปลและตรวจความถูกต้องการใช้ภาษาอังกฤษของผลงานอาจารย์และบุคลากรด้านวิจัย
- (3) ควรนำดัชนีคะแนนภาษาอังกฤษของบุคลากรมาผูกพันกับการพิจารณาเงินเดือนและแนะนำเว็บไซต์ออนไลน์เพื่อบุคลากรมาศึกษาด้วยตัวเอง
- (4) ถึงแม้ว่าระเบียบจะยังไม่มียกนโยบายด้านการศึกษาเพื่อรองรับกับอาเซียนและการก้าวไปสู่ระดับโลกที่ชัดเจนแต่ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์และบุคลากรจะต้องมีแผนการรองรับที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม
- (5) สำหรับนิสิต จัดอบรมโดยให้มีการสอบที่ชัดเจน ถ้าสอบไม่ผ่านต้องลงใหม่จนกว่าจะผ่าน โดยเน้นการพูดคุยสนทนา

- (6) กำหนดเกณฑ์ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ ก่อนเข้ามาเป็นอาจารย์ต้องมีการสอบคัดเลือกภาษาอังกฤษ โดยอาจจะเทียบกับ TOEFL หรือข้อสอบของคณะมนุษยศาสตร์ แต่เกณฑ์จะต้องสูงกว่านิสิตปริญญาโท
- (7) กำหนดตัวชี้วัดทางด้านความสามารถทางภาษาต่างประเทศในการประเมินผลงานประจำปี
- (8) ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารทั้งบุคลากรสายสนับสนุนและสายวิชาการ
- (9) ควรส่งเสริมทักษะด้านภาษาจีนและภาษาอังกฤษสำหรับนิสิต
- (10) ควรมีเงื่อนไขบังคับให้เป็นรูปธรรมในการพัฒนาอาจารย์ บุคลากรและนิสิต ให้มีการอบรมหรือการเรียนรู้ที่เป็นภาษาอังกฤษ

6. สรุปและการอภิปรายผล

การกำหนดนโยบายการพัฒนาภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และกระบวนการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีเป้าหมายในการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อรองรับการแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ [3] ตลอดจนเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าและการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านการศึกษาด้านเกษตรอย่างยั่งยืนการพัฒนาอาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนและนิสิตให้มีศักยภาพและคุณภาพด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่นอกเหนือจากการติดต่อสื่อสารเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำงานและการพัฒนาสภาพทางวิชาการให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถาบันการศึกษา ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการที่จะพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนคือมหาวิทยาลัยควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนและนิสิตมีโอกาสได้พัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษที่เอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานหรือสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก [4] เพื่อส่งผลให้การผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บรรลุตามเป้าหมายและสอดคล้องตามยุทธศาสตร์การสร้างบุคลากรของประเทศที่ได้มีการกำหนดแผนการพัฒนากำลังคนที่มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะการทำงานที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน ดังนั้นการพัฒนาอาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและนิสิตที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบหรือการจัดโครงการอบรม การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษย่อมเป็นหลักประกันต่อการพัฒนาบุคลากรและคุณภาพทางการศึกษาในภาพรวมของมหาวิทยาลัย และเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานของอาจารย์ในการพัฒนาการเรียนการสอน [5] ซึ่งผลจากการวิจัยในภาพรวมสะท้อนให้เห็นว่าอาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบายการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ บุคลากรและนิสิตมากที่สุด รองลงมาได้แก่นโยบายการกำหนดให้หลักสูตรมีการเปิดรายวิชาที่มีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในรายวิชาเฉพาะเลือกของนิสิตชั้นปีที่ 4 การจัดสอบวัดระดับมาตรฐานความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้แก่นิสิตก่อนสำเร็จการศึกษา สำหรับความต้องการในการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาศักยภาพและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ การเขียน การติดต่อสื่อสารและการพูดในที่ประชุม ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในประเด็นสำคัญได้แก่การปรับปรุงเว็บไซต์การปรับปรุงและเสริมสร้างบรรยากาศความเป็นนานาชาติในมหาวิทยาลัย การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษด้านต่างๆ ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน รวมทั้งโอกาสในการเปิดโลกทัศน์การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะต่อการนำประโยชน์ไปใช้

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่าอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนเห็นด้วยกับการกำหนดนโยบายในการพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาศักยภาพบุคลากร

และนิสิตในด้านภาษาอังกฤษ ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของอาจารย์ บุคลากรและนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ภาครัฐและสถาบันอุดมศึกษาควรมีการจัดสรรเงินในการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพให้เพียงพอซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลในการติดต่อสื่อสารอย่างเต็มที่และเพื่อเป็นการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และควรจัดสรรอัตราค่าจ้างและทุนสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนและนิสิตให้เพียงพอและควรมีหน่วยงานกลาง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดูแลรับผิดชอบในการติดต่อประสานงานความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานในต่างประเทศในการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนิสิตซึ่งจะช่วยให้การกำหนดนโยบายของสถาบันอุดมศึกษาเป็นผลเชิงรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- (1) ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการสื่อสาร
- (2) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศให้กับบุคลากรทางการศึกษาและนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย
- (3) ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของอาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนและนิสิตจำแนกตามคณะหรือกลุ่มสาขาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายการพัฒนาได้อย่างเหมาะสมต่อไป

- (4) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของอาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนและนิสิตในสถาบันอุดมศึกษา

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. จดหมายข่าวสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(HEC Newsletter) ปีที่ 2 ฉบับที่ 52. ประจำวันที่ 7 มีนาคม 2554 http://www.mua.go.th/pr_web/ohcnewsletter/.
- [2] ดนัย เทียนพุฒิ. การออกแบบและพัฒนาความรู้ในองค์กร : โดยมีอาชีพเพื่อมีอาชีพ. กรุงเทพมหานคร: โครงการ HUMAN CAPITAL : ชุดกลยุทธ์การพัฒนาคน บริษัท ดีเอ็น ที คอนซัลแตนท์ จำกัด, 2545.
- [3] ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. รายงานการวิจัย เรื่อง การวิจัย : เพื่อการพัฒนาศักยภาพสูงสุดของคนไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2552.
- [4] ภูวเรศ อับดุลสตา. การพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิทยาลัยดุสิตธานี. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยดุสิตธานี, 2556
- [5] Alan Afuah and Christopher L. Tucci. Internet Business Model and Strategic: Text and Cases. Singapore: MC-Grow-Hill, 2001.

KKU isr.j.2014; 2(supplement) : 15-22

<http://irj.kku.ac.th>

ปัญหาและสถานภาพทางการเรียนของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา Problems and Study Status of Students Who Took a Leave of Absence.

จันทิมา ลอยวิรัตน์^{1*} และจรีพร กาหยี¹¹ หน่วยทะเบียนและพัฒนาวิชาการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*Correspondent author :: jthanita@eng.psu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษาและเปรียบเทียบสถานภาพทางการเรียนของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 จนถึงปีการศึกษา 2554 ผลการศึกษาพบว่า ในปีการศึกษา 2551 มีนักศึกษาลาพักการศึกษามากที่สุด จำนวน 68 คน (ร้อยละ 22.59) จากนักศึกษาที่ลาพักการศึกษาทั้งหมด จำนวน 301 คน เป็นนักศึกษาสังกัดภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์มากที่สุด จำนวน 127 คน (ร้อยละ 42.19) รองลงมาเป็นนักศึกษาสังกัดภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล จำนวน 40 คน (ร้อยละ 13.29) เมื่อจำแนกตามชั้นปี พบว่าเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มากที่สุด จำนวน 197 คน (ร้อยละ 65.45) สาเหตุที่นักศึกษาลาพักการศึกษามากที่สุด คือ ปัญหาด้านการเรียน เช่น ผลการเรียนต่ำ เวลาเรียนไม่เพียงพอ และไม่ได้ลงทะเบียนเรียน คิดเป็นร้อยละ 29.90 นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่นๆ ได้แก่ ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านจิตใจ (เช่น ความเครียด ซึมเศร้า) ปัญหาด้านร่างกายเป็นโรคต่างๆ ประสบอุบัติเหตุ ลาอุปสมบท ดูแลกิจการทางบ้าน เกณฑ์ทหาร และรอการย้ายสาขาวิชา ส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ปีตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยใช้เวลาการศึกษาเฉลี่ย 6.02 ปี และมีนักศึกษาที่สามารถสำเร็จการศึกษาเพียงร้อยละ 41.15 เท่านั้น นอกจากนี้ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ควรกำหนดแนวทางในการดูแลให้คำปรึกษาและช่วยเหลือให้นักศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการเรียนโดยร่วมมือกับภาควิชาผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งมีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกัน และป้องกันหรือแก้ไขปัญหานักศึกษา

คำสำคัญ : สถานภาพนักศึกษา, ลาพักการศึกษา, คณะวิศวกรรมศาสตร์

Abstract

The objectives of this study are the investigation into the details of students who took a leave of absence as well as comparison their academic standings for the academic years between 2004-2011. The study results showed that maximum number of students who took leave of absence occurred in 2008 with 68 students (22.59%). In the total 301 leave of absence students, the highest number of 127 students (42.19%) were from the Department of Computer Engineering, 40 students (13.29%) were from the Department of Mechanical Engineering and ranked the second. In term of study duration, it is evident that the 4th year students constituted the largest number, i.e. 197 students (65.45%). The major reasons for leave of absence was academic related, e.g. poor academic standing, inadequate study time, failed to register, etc. Other non academic reasons includes financial problems, family related problems, psychological

problems (stressed, depressed), health related problems, accidents, ordination leave, taking care of family business, military service, and pending for major reallocation, etc. These caused the students unable to finished their studies within 4 years as specified in the curriculum. The average duration taken was 6.02 years. Only 41.15% of the students were able to graduated. The Faculty of Engineering, PSU. Should set a guideline for supervising and assist those student to complete their study. The should be done with closed cooperation with the department, teaching staff and advisor. In additions, meeting and exchange ideas with the guardians will also promote mutual understandings and avoid or resolve student problems.

Keywords : student status, leave of absence, Faculty of Engineering

1. บทนำ

คณะวิศวกรรมศาสตร์มีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี 12 สาขาวิชา มีนักศึกษาระดับปริญญาตรีในปีการศึกษา 2555 รวมทั้งสิ้น 2,725 คน และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนมากขึ้นในทุก ๆ ปี จากการศึกษาข้อมูลสถานภาพนักศึกษาจากข้อมูลของกองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รวมทั้งเอกสารการยื่นขอลาออกของนักศึกษา พบว่า ในแต่ละภาคการศึกษา มีนักศึกษาที่ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับที่เรียกว่าภาวะรอพินิจ และต้องออกกลางคัน พบว่า สถานภาพการเป็นนักศึกษา เนื่องจากได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยมาจากหลายสาเหตุ และสาเหตุหนึ่งอาจมาจากความเครียด ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นทั้งทางด้านจิตใจ และร่างกาย สำหรับนักศึกษามีปัจจัยหลายประการที่อาจจะทำให้เกิดความเครียด เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาการเรียน และปัจจัยที่มาจากตัวนักศึกษาเอง ก็คือสถานะบางอย่างของร่างกายและจิตใจ เช่น การได้รับการพักผ่อนไม่เพียงพอ การเจ็บป่วย การติดเชื้อและยาเสพติด สาเหตุเหล่านี้จะส่งผลต่อสภาพจิตใจ ทำให้เกิดความกดดัน ความวิตกกังวล ความสับสนและความเครียด ทำให้ขาดสมาธิ ขาดความอดทน ทำให้ผลการเรียนต่ำลงจนต้องพักการเรียน หรือพ้นสภาพนักศึกษา หรือเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน รวมทั้งการทำลายชีวิตตนเองด้วย

จากข้อมูลสถิติจำนวนการลาพักของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2552 มีจำนวน 66 คน ปีการศึกษา 2553 จำนวน 50 คน และปีการศึกษา 2554

จำนวน 41 คน สถานการณ์เช่นนี้อาจทำให้นักศึกษากลุ่มนี้ไม่สามารถสำเร็จการศึกษา หรืออาจจะสำเร็จการศึกษา แต่ไม่ได้เป็นไปตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาและสถานภาพทางการเรียนของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษาเพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการดูแลให้คำปรึกษา และช่วยเหลือนักศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา
- 2.2 เพื่อศึกษาสถานภาพทางการเรียนของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา

3. วิธีดำเนินงาน

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่ลาพักการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547-2554 จำนวน 301 คน เนื่องจากนักศึกษบางคนได้ลาพักการศึกษามากกว่า 1 ภาคการศึกษา ดังนั้นจึงนับประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ลาพักการศึกษาตามภาคการศึกษา

ปีการศึกษา 2547 จำนวน 8 คน

ปีการศึกษา 2548 จำนวน 13 คน

ปีการศึกษา 2549 จำนวน 3 คน

ปีการศึกษา 2550 จำนวน 52 คน

ปีการศึกษา 2551 จำนวน 68 คน

ปีการศึกษา 2552 จำนวน 66 คน

ปีการศึกษา 2553 จำนวน 50 คน

ปีการศึกษา 2554 จำนวน 41 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสำเนาข้อมูลในฐานข้อมูล (Database) จากกองทะเบียนและประมวลผลมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ นำมาแปลงรูปจากฐานข้อมูลเป็นแฟ้มข้อมูลในโปรแกรมประยุกต์ทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 รวบรวมข้อมูลจากคำร้องการขอลาพักการศึกษาและเอกสารการสรุปผลที่นำเข้าคณะกรรมการประจำคณะฯ 3.3.2 นำข้อมูลจากระบบสารสนเทศนักศึกษาหรือ SIS (Student Information System) ซึ่งมหาวิทยาลัยได้จัดทำขึ้นเพื่อการสืบค้นสารสนเทศนักศึกษา ได้แก่ การสืบค้นรายวิชาต่างๆ รายวิชาที่เปิดสอน ข้อมูลนักศึกษา การลงทะเบียน ผลการเรียน รายวิชาที่อาจารย์สอน รายชื่อนักศึกษาในที่ปรึกษา และการอนุมัติการลงทะเบียนเป็นต้น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 นำข้อมูลจากคำร้องการขอลาพักการศึกษาและเอกสารการสรุปผลที่นำเข้าคณะกรรมการประจำคณะฯ มาจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลในรูปแบบ Microsoft Excel

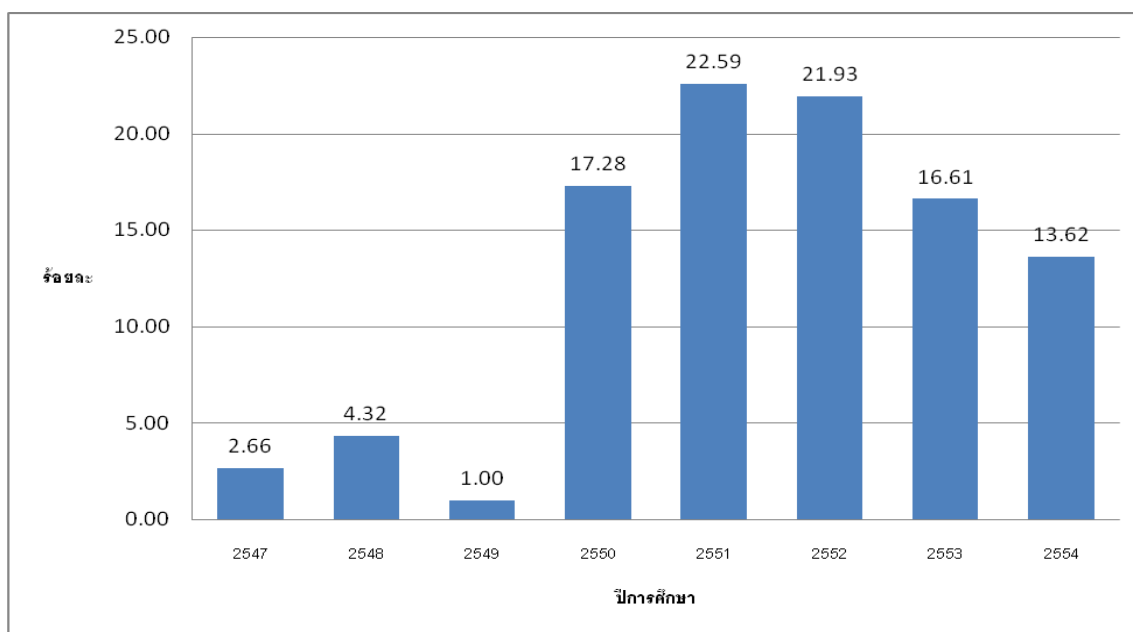
3.4.2 ถ่ายโอนข้อมูลจาก SIS (Student Information System) ของมหาวิทยาลัย ให้เป็นฐานข้อมูลในรูปแบบ Microsoft Excel

3.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์เป็นจำนวนร้อยละ

4. ผลการศึกษา

4.1 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 - ปีการศึกษา 2554

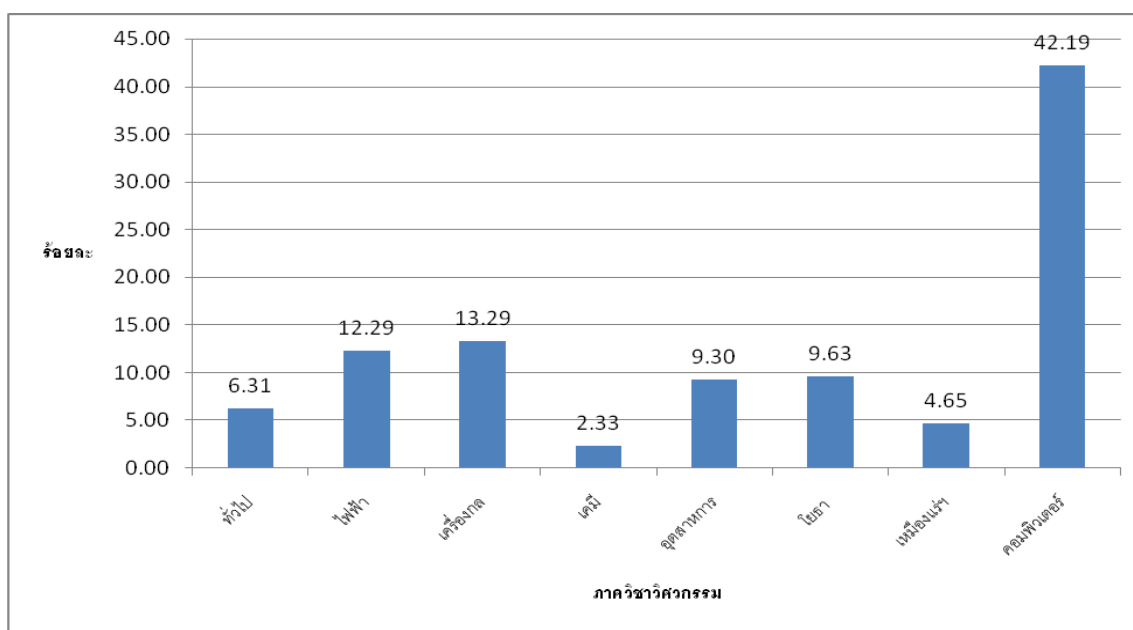
จากการศึกษาข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 - 2554 นักศึกษาที่ลาพักการศึกษาทั้งหมด จำนวน 301 คน พบว่า ในปีการศึกษา 2551 นักศึกษาลาพักการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.59 รองลงมา คือ ปีการศึกษา 2552 คิดเป็นร้อยละ 21.93 ดังภาพที่ 1

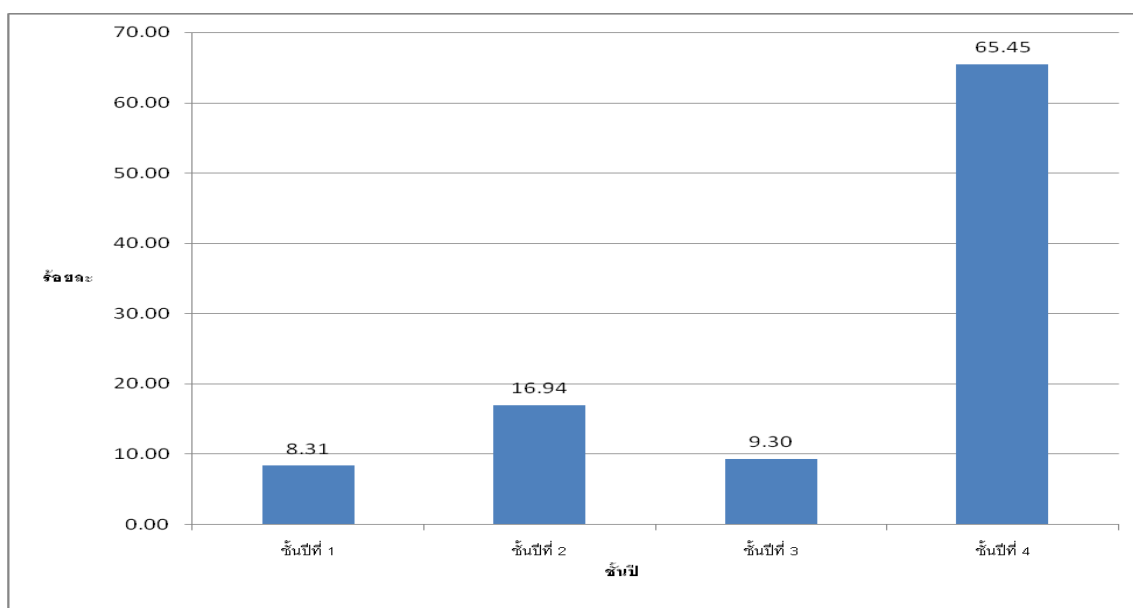
ภาพที่ 1 เปรียบเทียบร้อยละของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา จำแนกตามปีการศึกษา

ในส่วนของภาควิชา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 - 2554 พบว่า นักศึกษาของภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ลาพักการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.19 รองลงมา คือ นักศึกษาของภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คิดเป็นร้อยละ 13.29 ดังภาพที่ 2 หากจำแนกตามชั้นปี จากนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา ทั้งหมด จำนวน 301 คน ในภาพรวมตั้งแต่ปีการศึกษา 2547

- 2554 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ลาพักการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.45 รองลงมา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 16.94 หากแยกเป็นปีการศึกษา พบว่า มีแนวโน้มเป็นไปในทิศทางเดียวกันในภาพรวม คือ ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ดังภาพที่ 3 และตารางที่ 1

ภาพที่ 2 เปรียบเทียบร้อยละของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา จำแนกตามภาควิชา

ภาพที่ 3 เปรียบเทียบร้อยละของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา ปีการศึกษา 2547-2554 จำแนกตามชั้นปี

ภาค การศึกษา	ชั้นปี								รวม	ร้อยละ
	ชั้นปีที่ 1	ร้อยละ	ชั้นปีที่ 2	ร้อยละ	ชั้นปีที่ 3	ร้อยละ	ชั้นปีที่ 4	ร้อยละ		
1/2547	0	0.00	0	0.00	1	16.67	5	83.33	6	1.99
2/2547	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	100.00	2	0.66
รวม	0	0.00	0	0.00	1	12.50	7	87.50	8	2.66
1/2548	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	100.00	2	0.66
2/2548	3	27.27	4	36.36	1	9.09	3	27.27	11	3.65
รวม	3	23.08	4	30.77	1	7.69	5	38.46	13	4.32
1/2549	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
2/2549	0	0.00	1	33.33	2	66.67	0	0.00	3	1.00
รวม	0	0.00	1	33.33	2	66.67	0	0.00	3	1.00
1/2550	1	2.94	5	14.71	4	11.76	24	70.59	34	11.30
2/2550	4	22.22	1	5.56	1	5.56	12	66.67	18	5.98
รวม	5	9.62	6	11.54	5	9.62	36	69.23	52	17.28
1/2551	2	5.00	10	25.00	5	12.50	23	57.50	40	13.29
2/2551	3	10.71	4	14.29	4	14.29	17	60.71	28	9.30
รวม	5	7.35	14	20.59	9	13.24	40	58.82	68	22.59
1/2552	3	9.68	4	12.90	2	6.45	22	70.97	31	10.30
2/2552	5	14.29	4	11.43	2	5.71	24	68.57	35	11.63
รวม	8	12.12	8	12.12	4	6.06	46	69.70	66	21.93
1/2553	0	0.00	6	19.35	0	0.00	25	80.65	31	10.30
2/2553	2	10.53	3	15.79	2	10.53	12	63.16	19	6.31
รวม	2	4.00	9	18.00	2	4.00	37	74.00	50	16.61
1/2554	1	5.26	3	15.79	2	10.53	13	68.42	19	6.31
2/2554	1	4.55	6	27.27	2	9.09	13	59.09	22	7.31
รวม	2	4.88	9	21.95	4	9.76	26	63.41	41	13.62
รวมทั้งหมด	25	8.31	51	16.94	28	9.30	197	65.45	301	100.00

4.2 เปรียบเทียบสาเหตุ/ปัญหาการลาพักการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 – ปีการศึกษา 2554

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547-2554 จากนักศึกษาทั้งหมดที่ลาพักการศึกษาจำนวน 301 คน พบว่าสาเหตุ/ปัญหาของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษามากที่สุดคือ ปัญหาด้านการเรียน

เช่น ผลการเรียนต่ำ, เวลาเรียนไม่เพียงพอ และไม่ได้ลงทะเบียนเรียน จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 29.90 รองลงมา คือ นักศึกษาไม่มีรายวิชาลงทะเบียนเรียน จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 24.25 ปัญหาด้านการเงิน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 18.94 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สาเหตุ/ปัญหาของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา

สาเหตุ/ปัญหาของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาการเรียน เช่น ผลการเรียนต่ำ, เวลาเรียนไม่เพียงพอ, ไม่ได้ลงทะเบียนเรียน	90	29.90
2. ไม่มีรายวิชาลงทะเบียนเรียน	73	24.25
3. ปัญหาการเงิน	57	18.94
4. ปัญหาด้านครอบครัว	25	8.31
5. ปัญหาด้านจิตใจ เช่น ความเครียด, ซึมเศร้า	21	6.98
6. ปัญหาด้านร่างกาย เป็นโรคต่างๆ	18	5.98
7. ปัญหาด้านประสพอุบัติเหตุ	9	2.99
8. ลาอุปสมบท	2	0.66
9. คูแฉกิจการทางบ้าน	2	0.66
10. เกณฑ์ทหาร	2	0.66
11. รอคอยย้ายสาขาวิชา	2	0.66
รวม	301	100.00

4.3 เปรียบเทียบสถานภาพทางการเรียนของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 - 2554 มีนักศึกษาที่ลาพักการศึกษาทั้งหมดนับตามรหัสนักศึกษาจำนวน 226 คน พบว่า นักศึกษาที่ลาพักการศึกษา สามารถสำเร็จการศึกษา จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 41.15 โดยใช้เวลาการศึกษาเฉลี่ย 6.02 ปี นักศึกษาที่พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 34.51 นักศึกษาลาออก จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 11.95 นักศึกษาที่กำลังศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.06 และนักศึกษาเสียชีวิต จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.33 หากจำแนกตามวิทยาเขต ได้ผลการศึกษา ดังนี้

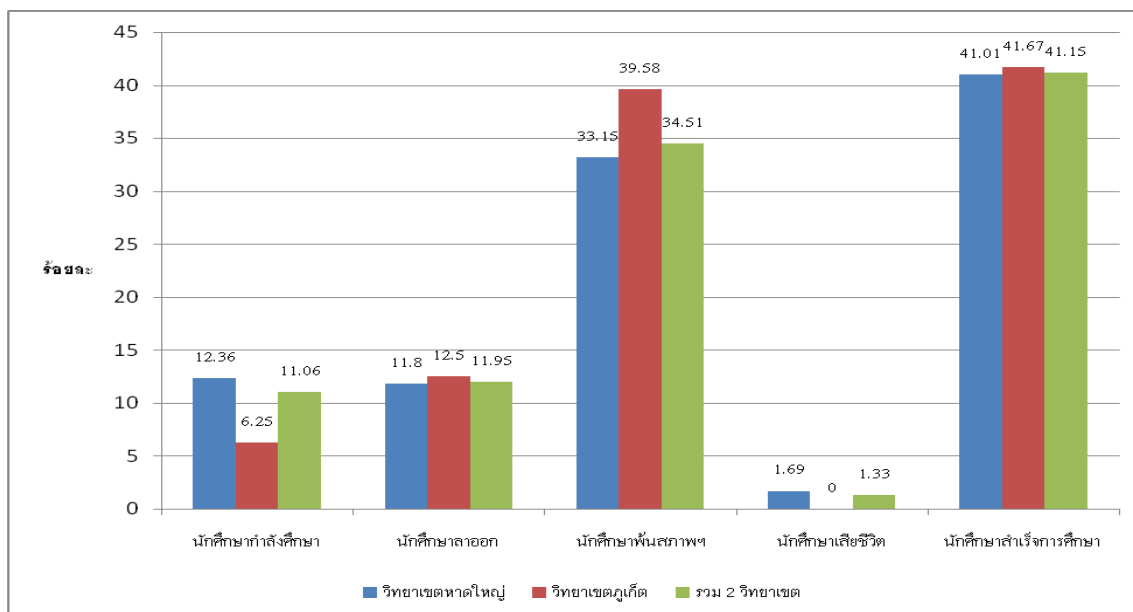
4.3.1 วิทยาเขตหาดใหญ่ มีนักศึกษาลาพักการศึกษาทั้งหมด จำนวน 178 คน พบว่า นักศึกษาที่ลาพักการศึกษา สามารถสำเร็จการศึกษา จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 41.01 โดยใช้เวลาการศึกษาเฉลี่ย 5.95 ปี นักศึกษาที่พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 33.15 นักศึกษาที่กำลังศึกษา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.36 นักศึกษาลาออก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 11.80 และนักศึกษาเสียชีวิต จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.69

4.3.2 วิทยาเขตภูเก็ต มีนักศึกษาลาพักการศึกษาทั้งหมด จำนวน 48 คน พบว่า นักศึกษาที่ลาพักการศึกษา

สามารถสำเร็จการศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 โดยใช้เวลาการศึกษาเฉลี่ย 6.30 ปี นักศึกษาที่พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 39.58 นักศึกษาลาออก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 นักศึกษาที่กำลังศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 และไม่มีนักศึกษาเสียชีวิต ดังภาพที่ 4

5. สรุปและการอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “การศึกษาปัญหาและสถานภาพทางการเรียนของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” พบว่า สาเหตุ/ปัญหาของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษามากที่สุด คือ ปัญหาการเรียน เช่น ผลการเรียนต่ำ เวลาเรียนไม่เพียงพอ และไม่ได้ลงทะเบียนเรียน ส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตร 4 ปี จากนักศึกษาที่ลาพักทั้งหมด ซึ่งนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาเพียงร้อยละ 41.15 เท่านั้น โดยใช้เวลาการศึกษาเฉลี่ย 6.02 ปี และนักศึกษาต้องพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา ร้อยละ 34.51 นอกจากปัญหาด้านการเรียนแล้วที่นักศึกษาต้องลาพักการศึกษา ยังมีสาเหตุอื่น ๆ คือ ปัญหาการเงิน ปัญหาครอบครัว ปัญหาด้านจิตใจ เช่น ความเครียด, ซึมเศร้า ปัญหาด้านร่าง

ภาพที่ 4 เปรียบเทียบร้อยละสถานภาพของนักศึกษาที่ลาพักการศึกษา จำแนกตามวิทยาเขต

กายเป็นโรคต่างๆ ประสบอุบัติเหตุ ลาอุปสมบท ดูแลกิจการทางบ้าน เกณฑ์ทหาร และรอกการย้ายสาขาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนิรุฒ ชูดิโนเวศ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางการเรียนของนักศึกษา โปรแกรมวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี” พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวและส่วนตัว มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับนักศึกษาทัศนคติในการเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และนิสัยในการเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก [1]

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นกลไกสำคัญ ในการช่วยให้คณะวิศวกรรมศาสตร์ได้ดูแลและพัฒนา นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การพัฒนาระบบ อีกทั้งเป็นการลดหรือบรรเทา ปัญหาของนักศึกษาได้ทันทั่วทั้งที่ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Dr. Joyce L. Epstein ได้กล่าวในหนังสือ “School, Family and Community Partnerships, Your Handbook for Action” ในหัวข้อ Communicating การสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและ

สถานศึกษา เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับ โปรแกรมการเรียน และความก้าวหน้าของนักเรียน ซึ่งมีผลต่อการส่งเสริมพัฒนา ศักยภาพของนักเรียน [2] นอกจากนี้ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ควรกำหนดแนวทาง ในการดูแลให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนี้

5.1 ควรจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกชั้นปี โดยร่วมมือกับภาควิชาผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อการดูแลนักศึกษาได้อย่างทั่วถึง จัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่ต้องการคำปรึกษา ทั้งปัญหาการเรียนและปัญหาส่วนตัว พร้อมทั้งสร้างแรงจูงในการศึกษา

5.2 สนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่มีความประพฤติดีแต่ค่อนข้างยากจนหรือประสบปัญหาในครอบครัว กรณีมีปัญหาฉุกเฉินให้สามารถแจ้งขอทุนได้กรณีพิเศษ ไม่ต้องรอรอบการพิจารณา เพื่อให้ความช่วยเหลือขึ้นต้นก่อน

5.3 จัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอน พฤติกรรมและการจัดทำกิจกรรมของคณะฯ และนักศึกษาเพื่อแจ้งให้พ่อแม่ ผู้ปกครองรับทราบ

5.4 จัดกิจกรรมที่ต้องส่งเสริมพัฒนาการนักศึกษาทางด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ และทักษะประสบการณ์ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข โดย

การปรับปรุงบริเวณ อาคารสถานที่ ภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆให้ผู้เรียนได้พักผ่อนหรือ คลายเครียดในบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี

5.5 ควรประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกัน และกำหนดวิธีการป้องกันหรือแก้ไขปัญหานักศึกษา

6. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.1 ควรทำการศึกษาความต้องการความช่วยเหลือด้านต่างๆ ของนักศึกษาที่เคยลาพักการศึกษา

6.2 ควรทำการศึกษาตัวแปรต่างๆ ที่จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เช่น ตัวแปรความรู้พื้นฐาน ตัวแปร สิ่งแวดล้อม บรรยากาศในการเรียน และตัวแปรการจัดการเรียนการสอน

6.3 ควรทำการศึกษาปัญหาและสาเหตุของนักศึกษาที่พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

6.4 ควรทำการศึกษารูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักศึกษา การพ้นสภาพ การเป็นนักศึกษา/การออกกลางคันของนักศึกษา

6.5 ควรทำการศึกษาวิเคราะห์เรื่องหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะฯ เนื่องจากมีจำนวนนักศึกษาที่ลาพักการศึกษามากขึ้น

6.6 ควรทำการศึกษาวิเคราะห์นักศึกษารุ่นปี 1 ที่มีปัญหาทางการเรียน

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ รศ.ดร.มิตรชัย จงเชื้อขำชาญ ที่ปรึกษาได้ให้แนวคิด คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่สนับสนุนวิจัยในการทำผลงานจากงบประมาณเงินรายได้ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556
 สัญญาเลขที่ ENG-56-2-7-18-0180-S

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] นิรุช ชูวดีนิเวศ (2547). ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางการเรียนของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- [2] Joyce Epstein, Editor, (1991). 'Parent Involvement' (Special Section). หน้า 72.

KKU isr.j.2014; 2(supplement) : 23-30

<http://irj.kku.ac.th>

ความพึงพอใจของผู้สมัครต่อการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปี การศึกษา 2556

Applicants' Satisfaction towards Direct Admission Enrollment For Undergraduate Level of Khon Kaen University in the year 2012

สุภาพ ไชยยา, ธัญวลัย กฤษณกมล และ สุวรรณภา แสงค้อม

สำนักทะเบียนและประมวลผล (สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ)

อาคารพิมพ์ กลกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002 โทรศัพท์ 043-202-803 E-mail: chaisupap@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบการรับสมัครเข้าศึกษา ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นในระดับปริญญาตรีโดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบการรับสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรีโดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 41,403 ราย ผลการวิจัยพบว่า ผู้สมัครส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70 และมีคะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน ตั้งแต่ 3.00 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 62.7 และพบว่าผู้สมัครมีความพึงพอใจในด้านความสะดวกในการสมัครในระดับปานกลางถึงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.76 และความพึงพอใจในขั้นตอนในการสมัครไม่ได้ยุ่งยากหรือทำตามขั้นตอนได้ง่ายมาก คิดเป็นร้อยละ 95.80 และ ในภาพรวมของการรับสมัครฯ ผู้สมัครจะพึงพอใจในระดับพอใช้ถึงมาก ร้อยละ 92.72 และพบว่าเพศ และ คะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, ระบบการรับสมัครเข้าศึกษาโดยวิธีรับตรง

Abstract

This study was to measure applicants' satisfaction towards direct admission enrollment for undergraduate level of Khon Kaen University in the year 2012. The sample consisted of 41,403 applicants which most of them were female (70%) and their grade point average was ranged from 3.00 to 4.00 (62.7%). The study found that applicants were convenient with the enrollment system at medium and high levels. The enrollment process was not too difficult or very easy to follow (95.80%). The overall satisfaction was at medium and high levels. Both sex and grade point average were related with the applicants' overall satisfaction at .01 significance level.

Keywords: satisfaction, direct admission enrollment.

1. บทนำ

แต่ละปีมหาวิทยาลัยขอนแก่น จะรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ประมาณ 4,000 คน ทั้งที่รับจากนักเรียนจากโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 20 จังหวัด โดยวิธีรับตรง และรับจากการสอบเข้ามหาวิทยาลัยจากส่วนกลาง มีนักเรียนที่สนใจสมัครเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวนเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี

การสมัครช่วงแรกในปีการศึกษา 2548 ผู้สมัครจะต้องซื้อหนังสือระเบียบการรับสมัคร แล้วกรอกใบสมัครที่เป็นเอกสารส่งเอกสารกลับมายังสำนักทะเบียนและประมวลผล (สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ) และชำระเงินผ่านอาจารย์แนะแนว ผู้ประสานงานจากมหาวิทยาลัย เดินทางไปรับค่าธรรมเนียมและใบสมัครทุกจังหวัด และจะต้องกรอกข้อมูลผู้สมัครลงฐานข้อมูลด้วยตนเอง จนถึงการใช้ในปัจจุบัน จะไม่จำหน่ายใบสมัคร และมีระเบียบการให้ Download ผ่านเว็บไซต์ แล้วกรอกข้อมูลการสมัครผ่านเว็บไซต์และชำระเงินผ่านธนาคาร

ทั้งนี้ผู้ประสานงานโรงเรียนจะส่งฐานข้อมูลนักเรียนในระดับชั้น ม.6 หรือ ปวช. 3 มาให้สำนักทะเบียนและประมวลผลก่อน ผู้สมัครที่มีรายชื่อในระบบฐานข้อมูลฯ เท่านั้นที่จะมีสิทธิ์เข้าสมัครได้ ซึ่งในปีการศึกษา 2556 นี้ ใช้ระบบการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นในระดับปริญญาตรีโดยวิธีรับตรง โดยผ่านระบบ Internet ทั้งหมด ตั้งแต่การส่งรายชื่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ ปวช. 3 การสมัครฯ การกรอกข้อมูล GPAX 5 ภาคเรียน ตลอดจนการประกาศผลการสอบฯ

จากการพัฒนาขั้นตอนการสมัครในช่วงต่าง ๆ ทำให้การสมัครฯ มีความรัดกุม แม่นยำ และถูกต้องมากยิ่งขึ้น และได้มีการปรับเปลี่ยนขั้นตอนและวิธีการสมัครฯ เพื่อให้การสมัครมีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกให้ผู้สมัครให้มากที่สุด และเพื่อให้การสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นในระดับปริญญาตรีโดยวิธีรับตรงในปีต่อ ๆ ไปมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกให้กับผู้สมัครมากยิ่งขึ้น คณะผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบสมัครแบบใหม่ดังกล่าว เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปพัฒนาขั้นตอนการสมัครผ่านทางระบบ Internet

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบการรับสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรีโดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556
2. ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยวิธีรับตรง ปีการศึกษา 2556

3. ทฤษฎี กรอบแนวคิดการวิจัยและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ คือ การศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้ในเรื่องผลของการให้บริการของผู้ใช้ที่ผู้ใช้เกิดการรับรู้ทางด้านจิตใจหรือความคิดเห็นและเป็นภาวะทางอารมณ์ที่พึงพอใจ อันเกิดจากการประเมินผลของงาน เป็นการประเมินความคิดของผู้ใช้ [1]

ความพึงพอใจตัดสินได้จากประสบการณ์ที่มีต่อการบริโภคหรือใช้บริการ เป็นการให้คะแนนของผู้บริโภคที่ให้บริการหรือได้รับการบริการ ซึ่งเป็นระดับความประทับใจของการบริโภคว่าได้รับการเติมเต็มตามความคาดหวังหรือไม่ ผู้ใช้บริการมักจะมีความคาดหวังในใจในระดับหนึ่งอยู่ก่อนแล้วก่อนที่จะมาใช้บริการนั้นๆ ในช่วงที่มาใช้บริการลูกค้าจะเปรียบเทียบการบริการที่ได้รับเทียบกับความคาดหวังที่ตนเองมีอยู่ในใจก่อนแล้ว ความประทับใจจะอยู่บนฐานของการเปรียบเทียบนี้ ลูกค้าจะประทับใจในทางบวกถ้าการบริการที่ได้รับดีกว่าที่คาดหวังไว้และลูกค้าจะประทับใจในทางลบถ้าการบริการที่ได้รับด้อยกว่าที่คาดหวังไว้และลูกค้าจะประทับใจในระดับกลางถ้าการบริการที่ได้รับเท่ากับที่คาดหวังไว้ [12]

3.1 การวัดความพึงพอใจ

แนวคิดในการประเมินหรือวัดความพึงพอใจของลูกค้าโดยทั่วไปมักจะประเมินจากมิติต่างๆ 4 มิติดังนี้

1. การวัดความพึงพอใจในภาพรวม ซึ่งเป็นการประเมินทางความรู้สึกทางอารมณ์ความพึงพอใจของลูกค้าต่อสิ่งที่ต้องการประเมินในภาพรวม ตัวอย่างคำถาม เช่น ในภาพรวม ท่านประทับใจกับ...มากน้อยเพียงใด

2. การวัดความสม่ำเสมอของความพึงพอใจเป็น การประเมิน ประสิทธิภาพ และพฤติกรรมของสิ่งที่ต้องการ ประเมิน ตัวอย่างคำถาม เช่น ท่านจะแนะนำ...ให้คนใน ครอบครัวหรือให้เพื่อนหรือไม่

3. การวัดคุณลักษณะของความพึงพอใจ เป็นการ ประเมินประสิทธิผล และความรู้สึกรู้สึก ตัวอย่างคำถามเช่น ท่านพึงพอใจใน รัชชาด ของ...มากน้อยเท่าใด หรือ รัชชาด มีความสำคัญมากน้อยอย่างไรกับการเลือกมาใช้บริการที่...

4. การวัดความตั้งใจที่จะมาใช้บริการอีกเป็นการวัด พฤติกรรมของลูกค้ายตัวอย่างคำถาม เช่น ท่านจะกลับมาใช้ บริการที่...ในอีก 30 วันนี้อีกหรือไม่ [13]

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภาพ หาญสิทธิชัย (2546) ได้พัฒนาระบบการรับ สมัครนักศึกษาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระบบเดิม วิเคราะห์ข้อมูล และระบุ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบเดิม แล้ววิเคราะห์ และออกแบบ ระบบใหม่เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากระบบงาน เดิม จากนั้นออกแบบฐานข้อมูลของระบบงานใหม่ โดย พัฒนาระบบด้วยภาษา PHP Script ร่วมกับฐานข้อมูล MySQL ผลของการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของ ระบบพบว่าระบบที่พัฒนาขึ้นได้รับการประเมิน ประสิทธิภาพในระดับดีมากจากผู้เชี่ยวชาญ

ณัฐหทัย สนใจยุทธ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง “การ พัฒนาระบบสารสนเทศรับสมัครนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ผ่านเว็บของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี” เพื่อการวิเคราะห์ระบบงานรับสมัครระบบเดิม ออกแบบ และวิเคราะห์ระบบงานรับสมัครระบบใหม่พัฒนาระบบ รับสมัครนักศึกษา และประเมินความคิดเห็นของระบบ ใหม่ที่ได้สร้างขึ้น โดยใช้ฐานข้อมูล MS SQL Server 7.0 พัฒนาระบบด้วยภาษา ASP Script สรุปผลการประเมิน ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก หมายความว่าระบบ สารสนเทศนี้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับงานรับ สมัครนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรีต่อไป

พรชัย ธรรมวิริยสดีและ สุรวีทย์ วสุนทรกุล (2547) ได้ศึกษาการรับสมัครนักศึกษาภาคสมทบผ่านทางอินเทอร์เน็ต จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการรับสมัครนักศึกษาภาคสมทบ

ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พัฒนาระบบด้วย ภาษา PHP Script ร่วมกับฐานข้อมูล MySQL จากการ ทดลองพบว่า สามารถใช้งานได้สะดวกต่อการลงทะเบียน สมัครสอบคัดเลือกเพราะการทำงานของโปรแกรมสามารถ สมัครสอบคัดเลือกได้ในทุกที่ๆ มีอินเทอร์เน็ต

จิราพร แซ่หลี่ (2548) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบรับ สมัครนักศึกษาเข้าศึกษาต่อผ่านเว็บมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาวิธีการออกแบบและพัฒนาระบบ ที่จะช่วยลดขั้นตอน และระยะเวลาในการสมัครแก่ผู้สมัคร และลดข้อจำกัดด้าน สถานที่และเวลาในการรับสมัครได้ พัฒนาระบบด้วยภาษา JSP Script โดยใช้ฐานข้อมูล Oracle พบว่าขั้นตอนการรับ สมัครผ่านอินเทอร์เน็ตที่ได้เสนอไว้ในโครงการนี้นั้นยัง ถูกจำกัดอยู่ด้วยกระบวนการบางอย่างที่จำเป็นต้องดำเนินการแบบออฟไลน์ เช่น การตรวจสอบวุฒิการศึกษาของผู้ สมัครการตรวจสอบหมายเลขบัตรประชาชน ซึ่งในอนาคต หากกระบวนการเหล่านี้สามารถดำเนินการได้ แบบออนไลน์แล้ว ก็จะสามารถพัฒนาขั้นตอนการรับ สมัครผ่านอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมยิ่งขึ้น และจะสามารถ นำมาพัฒนาระบบการรับสมัครผ่านอินเทอร์เน็ตอย่างเต็ม รูปแบบขึ้นใช้งานอย่างสมบูรณ์ได้

ธนาศรี ปันดี (2548) ได้ศึกษาการสร้างโปรแกรม ระบบฐานข้อมูล และพัฒนาระบบการรับสมัครนักศึกษา เข้าศึกษาต่อผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ นักศึกษา สามารถสอบแข่งขันเพื่อเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยเทคนิคศรี สะเกษผ่านอินเทอร์เน็ต โดยใช้ฐานข้อมูล MySQL และ พัฒนาระบบด้วยภาษา PHP Script ผลการทดสอบพบว่า โปรแกรมสามารถเพิ่มความรวดเร็วและเพิ่มประสิทธิภาพ ในการรับสมัครนักศึกษา

สงกรานต์ สุขเกษม (2548) ได้ศึกษาระบบการรับ สมัครนักศึกษาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พัฒนาระบบด้วยภาษา PHP Script ร่วมกับฐานข้อมูล MySQL พบว่า ระบบการ รับสมัครนักศึกษาผ่านทางอินเทอร์เน็ต แก้ปัญหาเรื่องการ เดินทางและเรื่องการจัดเจ้าหน้าที่ไปนั่งรับสมัคร และยัง สามารถรายงานจำนวน ผู้สมัครได้เพื่อให้ผู้สมัครใช้ในการ เลือกโปรแกรมที่ต้องการสมัครได้ ทั้งจัดห้องสอบจัดที่นั่ง สอบ กรรมการคุมสอบ ประมวลผลคะแนนสอบและ ประกาศผลสอบได้อย่างถูกต้อง

อำพล กองเขียว (2551) ได้ค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง “การพัฒนาระบบงานสารสนเทศออนไลน์สำหรับการรับสมัครนักศึกษาโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบงานสารสนเทศออนไลน์ที่สามารถลดข้อจำกัด อำนาจความสะดวก และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในส่วนงานการรับสมัครนักศึกษา การรวบรวมความต้องการได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการรับสมัครนักศึกษาโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่ พัฒนาระบบด้วยภาษา PHP Script ร่วมกับฐานข้อมูล MySQL พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม มีความพึงพอใจในประสิทธิภาพการทำงานของระบบ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.09 และ 4.31 ตามลำดับ ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจระดับมากและมากที่สุด

สุกัญญา เจริญกิจธนาถ (2553) ได้ศึกษาระบบสารสนเทศเพื่อการรับสมัครนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อทดแทนกระบวนการทำงานเดิม ซึ่งระบบที่พัฒนาขึ้นมาใหม่นี้ได้ออกแบบและพัฒนาในรูปแบบของเครือข่ายระยะใกล้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรับสมัครนักศึกษา และตอบสนองความต้องการด้านสารสนเทศให้กับผู้เกี่ยวข้อง พัฒนาโดยใช้โปรแกรมฐานข้อมูล Microsoft Access 2003 และพัฒนาระบบด้วยโปรแกรม Microsoft Visual Basic 6.0

สุริยัน นุกุลกิจ (2554) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาระบบรับสมัครนักเรียนเข้าศึกษาต่อ วิทยาลัยโรงเรียนศรียานุสรณ์ 2) หาประสิทธิภาพของระบบที่พัฒนาขึ้น และ 3) หาความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบที่พัฒนาขึ้น พัฒนาระบบด้วยภาษา PHP Script ร่วมกับฐานข้อมูล MySQL ผลการวิจัยพบว่าระบบรับสมัครนักเรียนเข้าศึกษาต่อ วิทยาลัยโรงเรียนศรียานุสรณ์ที่พัฒนาขึ้นนี้มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี และระบบสามารถนำไปใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. วิธีดำเนินการ

การวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบการรับสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบประสิทธิภาพของระบบการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นในระดับปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet มีขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

4.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ศึกษาวิจัย คือ นักเรียนผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยวิธีรับตรง ระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2556 โดยผู้สมัครจะต้องชำระเงินค่าสมัคร และมีสิทธิ์เข้าสอบ โดยศึกษาประชากรทั้งหมดที่เข้ามาทำแบบสอบถามออนไลน์ทั้งหมด จำนวน 41,403 ราย

4.2 เครื่องที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม โดยเป็นการกรอกแบบสอบถามผ่านเว็บไซต์หลังจากผู้สมัครได้สมัครเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัวของผู้สมัครที่ตอบแบบสอบถามผ่านเว็บไซต์

ตอนที่ 2 : ความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นในระดับ ปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556

ตอนที่ 3 : ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์จะใช้วิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Study)

4.3 เทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และดำเนินวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ตารางแสดงการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลส่วนที่ 1-2 และใช้การวิเคราะห์แบบ chi-square เพื่อหาความสัมพันธ์ของ

ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยวิธีรับตรง ปีการศึกษา 2556 โดยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) for Windows 19.0

5. ผลการศึกษา

จำนวนผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยวิธีรับตรง ระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2556 โดยผู้สมัครจะต้องชำระเงินค่าสมัคร และมีสิทธิ์เข้าสอบเท่านั้น มีผู้เข้ามาตอบแบบสอบถามจำนวน 41,403 ราย

การนำเสนอผลการวิจัย จะแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัวของผู้สมัครที่ตอบแบบสอบถามผ่านเว็บไซต์

ตอนที่ 2 : ความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นในระดับ ปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556

ตอนที่ 3 : ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยวิธีรับตรง ปีการศึกษา 2556

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1. เพศ

	จำนวนผู้ตอบ (N=41,403)	ร้อยละ
1. ชาย	12,426	30.0
2. หญิง	28,977	70.0

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเป็นหญิง จำนวน 28,977 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 12,426 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.0

ตารางที่ 2. คะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน

	จำนวนผู้ตอบ (N= 41,403)	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 2.00	1,091	2.6
2. ระหว่าง 2.00-2.99	14,337	34.7
3. ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป	25,945	62.7

จากตารางที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีคะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียนตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป จำนวน 25,945 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.7 รองลงมาคือ ระหว่าง 2.00-2.99 จำนวน 14,337 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.7

5.2 ความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นในระดับ ปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556

ตารางที่ 3. ท่านมีความพึงพอใจในด้านความสะดวกในการสมัครผ่าน Internet ครั้งนี้น้อยแค่ไหน

	จำนวนผู้ตอบ (N=41,403)	ร้อยละ
1. ความพึงพอใจน้อย	1,382	3.34
2. ความพึงพอใจปานกลาง	21,417	51.73
3. ความพึงพอใจมาก	18,604	44.94

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือก ‘สะดวกหรือพึงพอใจปานกลาง’ จำนวน 21,417 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.73 รองลงมาคือ ‘พึงพอใจหรือสะดวกมาก ไม่มีปัญหาอะไร’ จำนวน 18,604 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.94

ตารางที่ 4. ความพึงพอใจในด้านขั้นตอนในการกรอกข้อมูลสมัครมีความยากง่ายอย่างไร

	จำนวนผู้ตอบ (N=41,403)	ร้อยละ
1. พึงพอใจน้อยหรือยาก ไม่ค่อยเข้าใจข้อมูลที่ต้องกรอกในการสมัคร	1,697	4.10
2. ความพึงพอใจปานกลาง หรือรับได้ ไม่ค่อยยุ่งยาก	26,425	63.82
3. ความพึงพอใจมากหรือทำตามขั้นตอนได้ง่ายมาก	13,281	32.08

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือก 'ความพึงพอใจปานกลางหรือพอใจหรือรับได้' ไม่ค่อยยุ่งยาก' จำนวน 26,425 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.82 รองลงมาคือ 'ความพึงพอใจมากหรือทำตามขั้นตอนได้ง่ายมาก' จำนวน 13,281 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.

ตารางที่ 5. ความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet

	จำนวนผู้ตอบ (N=41,403)	ร้อยละ
1. พึงพอใจน้อยหรือไม่ค่อยพอใจ	860	2.08
2. พึงพอใจปานกลางหรือพึงพอใจพอใช้	16,996	41.05
3. พึงพอใจมาก	16,981	41.01
4. พึงพอใจมากที่สุด	6,566	15.86

5.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้สมัครเข้ารับการศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยวิธีรับตรง ปีการศึกษา 2556

ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรต้นคือ เพศ และ คะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน และตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจของผู้สมัครเข้ารับการศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยวิธีรับตรง ปีการศึกษา 2556 โดยการวิเคราะห์ตัวแปรแบบ chi-square

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจตามที่แสดงในตารางที่ 6 พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการสมัครเรียนทาง Internet โดยพบว่าเพศชายมีความพึงพอใจในการสมัครเรียนทาง internet ในภาพรวมในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.5 ส่วนเพศหญิง จะมีความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet อยู่ในระดับ พึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 41.8 ผลการทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้การทดสอบ Chi-square พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้สมัครเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน ระดับตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป มีความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 42.2 ส่วนผู้สมัครที่มีคะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน ระดับน้อยกว่า 2.00 ลงมา มีความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet ในระดับปานกลางหรือพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 45.0 และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียนกับความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตารางที่ 6 เพศ และคะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้สมัครฯ หรือไม่

ตัวแปร		ความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet					Chi-square
		พึงพอใจน้อย/ไม่ค่อยพอใจ	พึงพอใจปานกลาง/พึงพอใจพอใช้	พึงพอใจมาก	พึงพอใจมากที่สุด	รวม	
เพศ	ชาย	326 (2.6%)	5,048 (40.6%)	4,877 (39.2%)	2,175 (17.5%)	12,426 (100.0%)	70.086*
	หญิง	534 (1.8%)	11,948 (41.2%)	12,104 (41.8%)	4,391 (15.2%)	28,977 (100.0%)	
	รวม	860 (2.1%)	16,996 (41.1%)	16,981 (41.0%)	6,566 (15.9%)	41,403 (100.0%)	
คะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน	<=2.0	37 (3.4%)	491 (45.0%)	398 (36.5%)	165 (15.1%)	1091 (100.0%)	74.602*
	2.00-2.99	360 (2.5%)	6,055 (42.2%)	5,612 (39.1%)	2,310 (16.1%)	14,337 (100.0%)	
	>=3.00	463 (1.8%)	10,435 (40.2%)	10,961 (42.2%)	4,086 (15.7%)	25,945 (100.0%)	
	รวม	860 (2.1%)	16,981 (41.0%)	16,971 (41.0%)	6,561 (15.9%)	41,373 (100.0%)	

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6. สรุปและการอภิปรายผล

ผู้สมัครส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70 และ มีคะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน ตั้งแต่ 3.00 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 62.7 และพบว่าผู้สมัครมีความสะดวกในระดับปานกลางถึงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.76 และขั้นตอนในการสมัครไม่ได้ยุ่งยากหรือทำตามขั้นตอนได้ง่ายมาก คิดเป็นร้อยละ 95.80 และ ในภาพรวมของการรับสมัครฯ ผู้สมัครจะมีความพึงพอใจในระดับปานกลางหรือพอใจและระดับมาก ร้อยละ 92.72 และ เพศ และ คะแนนเฉลี่ย 5 ภาคเรียน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในภาพรวมของการสมัครทาง Internet

การอภิปรายผล

จากศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้สมัครต่อระบบสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet ประจำปีการศึกษา 2556 คือ 1) ผู้สมัครมีความสะดวกในการสมัครผ่าน Internet ครั้งนี้ในระดับปานกลางถึง สะดวกมาก จะสอดคล้องกับการศึกษาของพรชัย ธรรมวิริยสดี และ สุรวิทย์ วสุนธรากุล (2547) ที่ได้ศึกษาการรับสมัครนักศึกษาภาคสมทบผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถใช้งาน ได้สะดวกต่อการลงทะเบียนสมัครสอบคัดเลือก เพราะการทำงานของโปรแกรมสามารถสมัครสอบคัดเลือกได้ในทุกที่ที่มีอินเทอร์เน็ต 2) ขั้นตอนในการกรอกข้อมูลสมัครไม่ยุ่งยาก และทำตามขั้นตอนได้ง่ายมาก สอดคล้องกับการศึกษาของอำพล กองเขียว (2551) ได้ค้นคว้าแบบอิสระ เรื่อง การพัฒนาระบบงานสารสนเทศออนไลน์สำหรับการรับสมัครนักศึกษาโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่ ที่พบว่าผู้ใช้งานมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพการทำงานของอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจระดับมากและมากที่สุด และ 3) ภาพรวมของการรับสมัครฯ ผู้สมัครจะพอใจในระดับพอใจและพอใจมาก สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐ หทัย สนใจยุทธ (2547) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศรับสมัครนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เข้าศึกษาระดับปริญญาตรีผ่านเว็บของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ที่สรุปผลการประเมินความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะต่อการนำไปใช้ประโยชน์

ควรขยายเวลาในการรับสมัคร และเปิดโอกาสให้มีการชำระเงินได้อีก 1 สัปดาห์หลังจากที่ปิดการรับสมัครทาง Internet ไปแล้วเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สมัครสามารถชำระเงินได้ยาวนานยิ่งขึ้น รวมถึงการประชาสัมพันธ์การรับสมัครในรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้การแนะนำเข้าถึงโรงเรียนต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยความคิดเห็นของครูผู้ประสานงานของโรงเรียนเพื่อให้ทราบถึงคำแนะนำที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของระบบสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรี โดยวิธีรับตรงผ่านทางระบบ Internet เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนผู้สมัคร และมีประสบการณ์ในการดำเนินการรับสมัครของมหาวิทยาลัยอื่นๆ

8. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้ในครั้งนี้นั้นส่วนที่สำคัญที่ช่วยให้งานวิจัยสำเร็จลงได้คือได้รับคำแนะนำจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สิริภทร เชื้อชาญวัฒนา ที่ท่านได้สละเวลามาเป็นที่ปรึกษา งานวิจัย ช่วยให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบและแก้ไขรายงานการวิจัย ทำให้การศึกษางานวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จออกมาเป็นรูปเล่ม และการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยสถาบัน จากสำนักทะเบียนและประมวลผล (สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ) มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มีส่วนสำคัญในการทำให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี และขอขอบพระคุณทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของงานวิจัยในครั้งนี้

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] จิตราภรณ์ เฟื่องดี. (2541). ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อการบริการสืบค้นรายการบรรณานุกรมระบบออนไลน์ของห้องสมุดสถาบันราชภัฏสกลนคร. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [2] จิราพร แซ่หลี่. (2548). ระบบรับสมัครนักศึกษาเข้าศึกษาต่อผ่านเว็บ กรณีศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- [3] ฉัฐหทัย สนใจยุทธ. (2547). การพัฒนาระบบสารสนเทศรับสมัครนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เข้าศึกษาระดับปริญญาตรีผ่านเว็บของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- [4] ธนาศรี ปันดี. (2548). การพัฒนาระบบการรับสมัครนักศึกษาเข้าศึกษาต่อผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- [5] พรชัย ธรรมวิริยสดีและ สุรวิทย์ วสุนธรากุล. (2547). รายงานการวิจัยโปรแกรมรับสมัครนักศึกษาภาคสมทบผ่านทางอินเทอร์เน็ต. งานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- [6] วีระชัย บุญปก. (2548). การพัฒนาโปรแกรมระบบงานหนังสือราชการของฝ่ายธุรการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. งานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- [7] สงกรานต์ สุขเกษม. (2548). ระบบการรับสมัครนักศึกษาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- [8] สุกัญญา เจริญกิจชนลาภ. (2553). ระบบสารสนเทศเพื่อการรับสมัครนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- [9] สุภาพ หาญสิทธิชัย. (2546). การพัฒนาระบบการรับสมัครนักศึกษานาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- [10] สุริยัน นุกุลกิจ. (2554). การพัฒนาระบบรับสมัครนักเรียนเข้าศึกษาต่อ กรณีศึกษาโรงเรียนศรียานุสรณ์. วิทยานิพนธ์.
- [11] อำพล กองเขียว. (2551). การพัฒนาระบบงานสารสนเทศออนไลน์สำหรับการรับสมัครนักศึกษาโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [12] Financial Times Lexicon. Retrieved July 29, 2013, from <http://lexicon.ft.com/Term?term=customer-satisfaction>.
- [13] Scott Smith. How to Measure Customer Satisfaction: Do You Overlook these 4 Key Customer Satisfaction Measurements? 2012. Retrieved by 25 July 2013, from <http://www.qualtrics.com/blog/customer-satisfaction-measurement>

KKU isr.j.2014; 2(supplement) : 31-38

<http://irj.kku.ac.th>

การวิเคราะห์ปัจจัยจากประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขในการดำเนินการ จัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น (Analysis of the issues and solutions in implementing of Khon Kaen University exam center)

รศ.ดร.กก.อรรณน บวรณรัชต์*

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สาขากายภาพบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*Correspondent author: orawan@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการศึกษาข้อมูลย้อนหลัง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจากประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ปี 2553 จนถึงปี 2556 และดำเนินวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข ในกลุ่มเป้าหมายได้แก่ หัวหน้าสนามสอบ กรรมการกลาง และกรรมการคุมสอบ จากวิธีการสนทนากลุ่ม (focus group) ตามกลุ่มสนามสอบที่จัดให้ ซึ่งกระจายไปตามจังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และให้แต่ละสนามสอบบันทึกการทำงาน และสรุปผลการดำเนินงาน ตามวัตถุประสงค์ตามสนามสอบ และนำเสนอรายงานความก้าวหน้าในประเด็นต่างๆ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการจัดสอบ 2 ลักษณะ คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน โดยปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยทางด้านการบริหารจัดการ (Management factors) รูปแบบการดำเนินการจัดสอบ หรือลักษณะการจัดสอบ อาทิ การจัดสอบรับตรง การทดสอบวิชาสามัญ 7 วิชา สอบ O Net หรือ GAT/PAT เป็นต้น ปัจจัยทางด้านเทคนิค (Technical factors) หรือกรรมการคุมสอบ และปัจจัยแวดล้อม (Co-factor) อาทิ ประเด็นด้านทรัพยากร ส่วนปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยของตัวผู้สอบเอง (Personal factors) และมีข้อเสนอแนะต่อการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์และขยายผลอย่างกว้างขวาง ควรมีนโยบายหรือแนวทางการจัดสอบเพื่อพัฒนาระบบข้อปฏิบัติของกรรมการคุมสอบโดยการจัดโครงการพัฒนาทักษะการสื่อสารของหัวหน้าสนามสอบต่อคณะกรรมการคุมสอบ ในการชี้แจงและทำความเข้าใจต่อกรรมการคุมสอบโดยเน้นความตระหนัก และเล็งเห็นความสำคัญในการรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีการยกประเด็นปัญหา หรือกรณีศึกษามานำเสนอให้เห็นภาพ การจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะกรรมการคุมสอบ และการนำผลการประเมินหัวหน้าสนามสอบที่มีแนวปฏิบัติที่ดี มาชื่นชมยกย่อง ให้กำลังใจ และเปิดโอกาสในการถ่ายทอดแก่หัวหน้าสนามสอบอื่นๆ ต่อไป

คำสำคัญ: ศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น, วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม, การจัดสอบ

Abstract

This study is a qualitative research by retrospective data. To collect information on issues and suggestions for conducting in implementing of Khon Kaen University exam center from the year 2553 until 2556. By collecting data and implements a participatory action research to analyze the factors that affect the issues, problems and solutions. Targets include Head of the Audit Committee and Member of examiners of the focus group provided by the field test, which spread to the provinces In the Northeast. And a summary of operating result, the objectives of the field test and report the progress on various issues. That found the factors affecting the implementation of the external factors and internal factors. The external factors include factors outside of management (Management factors) pattern of the exam or the nature of the exam such as the direct admission 7subjects test exam O Net or GAT / PAT etc. Addition to technical factors (Technical factors) or the examiners and Environmental (Co-factor) resources. The internal factors include the factors of personal factors. Furthermore, the suggestions for widely implementation to exploit and extend the results, conducted to develop guidelines, policies or regulations of directors controlled by the development of communication skills of the leader board exam. To clarify and understand the directors examiners emphasizing awareness and recognizes the importance of responsibility. That has raised issues or case studies in the presentation. The seminar discussions between the invigilator, head of the investigation and its evaluation is a best practice to admiration, encouragement and opportunity to convey to the heads of the other centers.

Key words: Khon Kaen University exam center, participatory action research, implementing exam

1. บทนำ

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ (สำนักทะเบียน และประมวลผล) มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีขอบเขตพันธกิจ ภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหลายประการ อาทิ งานทะเบียน ประวัตินักศึกษา งานพัฒนาหลักสูตร การลงทะเบียนเรียน การประมวลผลการศึกษา และการสำเร็จการศึกษาการให้ เอกสารหลักฐานสำคัญทางการศึกษา ระบบการให้บริการ ข้อมูลข่าวสารทางการศึกษา รวมถึงการรับเข้าศึกษา ซึ่งมีภารกิจหลักที่สำคัญคือการเป็นผู้ประสานงานในการจัด สอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น และจากที่ ข้าพเจ้าในฐานะรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของสำนักฯ ได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทของหัวหน้าสนามสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2553 ได้พบข้อสังเกตของปัญหาหลาย ประเด็น ที่พบบ่อยครั้งและพบอยู่เสมอ สอดคล้องกับข้อมูล จากกลุ่มภารกิจรับเข้า สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และประเด็นปัญหาที่รวบรวมโดย

ฝ่ายประสานงานการจัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัย ขอนแก่น [1] จากบทสรุปของหัวหน้าสนามสอบของศูนย์ สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่นในสนามอื่นๆที่ผ่านมาจนถึง การจัดสอบประจำปีการศึกษา 2556 นำมาสู่ประเด็นปัญหา ของงานวิจัยนี้ว่า “ทำไมปัญหาเหล่านั้นจึงยังคงมีอยู่ ทั้งที่ มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนแล้ว” จึงเป็นการตั้งข้อสังเกตเพื่อที่ จะวิเคราะห์หาปัจจัยอันก่อให้เกิดปัญหาเหล่านั้นโดย ศึกษาในกลุ่มสนามสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัย ขอนแก่น ทั้งนี้ยังเกิดแรงบรรดาลใจเพิ่มเติมที่อยากจะค้น หาคำตอบว่า “ปัจจัยอะไรที่จะช่วยป้องกันหรือลดปัญหา เหล่านั้น” เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแนว ปฏิบัติของหัวหน้าสนามสอบเพิ่มเติมต่อไป ซึ่งจะนำไปสู่ การปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทของ หัวหน้าสนามสอบ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ โดยให้เกิด การพัฒนากระบวนการในการดำเนินการจัดสอบโดยสอดคล้อง วัฒนธรรมและจริยธรรมที่เน้นความร่วมมือทั้งระหว่าง กรรมการคุมสอบ และกรรมการกลางเป็นสำคัญ และเพื่อ ปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการระหว่างหัวหน้าสนามสอบ

กรรมการกลาง และกรรมการคุมสอบที่ต้องดูแลกันเองห้องละ 2 คน ที่ต้องรับผิดชอบควบคู่กันไปให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง ตามที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) ได้มีแนวปฏิบัติเพื่อให้ศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่นสามารถดำเนินการจัดสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งจะนำไปสู่มาตรฐานการจัดสอบอันพึงประสงค์ต่อไป [2]

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะ

2.2 เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจากประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข

3. วิธีการดำเนินงาน

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการศึกษาข้อมูลย้อนหลัง และดำเนินวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) [3] กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ หัวหน้าสนามสอบ กรรมการกลาง และกรรมการคุมสอบ ดำเนินการเก็บข้อมูล ตัวแปรต้น จากการจัดกระบวนการจัดสอบ และรูปแบบการดำเนินการสอบคัดเลือกบุคคล

เข้าศึกษา และตัวแปรตาม ได้แก่ ความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ปี 2553 จนถึงปัจจุบัน จากวิธีการสนทนากลุ่ม (focus group) ตามกลุ่มสนามสอบที่จัดให้ ซึ่งกระจายไปตามจังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และให้แต่ละสนามสอบบันทึกผลการทำงาน และสรุปงาน ตามวัตถุประสงค์ ในแต่ละสนามสอบ และนำเสนอรายงานความก้าวหน้าในประเด็นต่างๆ พร้อมแนวทางการแก้ไขปัญหา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากการถอดบทเรียนกระบวนการเรียนรู้ของหัวหน้าสนามสอบแต่ละคน
2. วิเคราะห์ ประเมิน และสรุปผล โดยใช้แผนที่ความคิด (Mind mapping)
3. วิเคราะห์และประเมิน ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น

5. ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาในการจัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น และได้รับข้อเสนอแนะพร้อมแนวทางแก้ไขในประเด็นต่างๆ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ลำดับ	ประเด็นปัญหา	แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
1.	ผู้เข้าสอบไม่ได้นำบัตรประจำตัวสอบ และบัตรประจำตัวประชาชน / หรือบัตรประจำตัวนักเรียนมาแสดง	ไม่อนุญาตให้เข้าห้องสอบ และแจ้งให้ผู้เข้าสอบไปติดต่อกองอำนาจการสอบเพื่อขออนุญาต
2.	ผู้เข้าสอบแต่งกายไม่สุภาพ	แจ้งให้ปฏิบัติตามระเบียบการสอบ / ให้ติดต่อกองอำนาจการสอบ กรณีพระภิกษุ – สามเณร ให้สวมรองเท้าแตะได้
3.	ข้อมูลผู้เข้าสอบผิด เช่น ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน หรือเลขที่นั่งสอบไม่ถูกต้อง	แจ้งให้ติดต่อขอแก้ไขหรือตรวจสอบที่กองอำนาจการสอบ
4.	ผู้เข้าสอบไม่มีชื่อ แต่มีใบชำระเงินจากธนาคาร	แจ้งให้ไปตรวจสอบรายชื่อที่กองอำนาจการสอบ หากไม่มีชื่อให้สนามสอบติดต่อฝ่ายคอมพิวเตอร์หรือฝ่ายเลขานุการ
5.	ผู้เข้าสอบมาผิดสนามสอบ	ไม่ให้เข้าสอบและแจ้งให้ไปติดต่อกองอำนาจการสอบ
6.	ผู้เข้าสอบนั่งผิดที่ ห้องสอบ สนามสอบ	1. ถ้าทราบก่อนลงมือทำข้อสอบ ให้ผู้เข้าสอบไปนั่งในที่ที่นั่งที่ถูกต้อง หรือไปห้องสอบ สนามสอบ ที่ถูกต้อง 2. ถ้าทราบหลังจากทำข้อสอบแล้ว กรณีนั่งผิดที่นั่งในห้องสอบนั้น ให้ทำข้อสอบนั้นไปจนหมดเวลา ส่วนหากผิดห้องสอบ ให้แจ้งหัวหน้าอาคารและให้กรรมการคนหนึ่งนำข้อสอบกระดาษคำตอบ ของผู้เข้าสอบนั้น ไปที่กองอำนาจการสอบโดยด่วน
7.	ผู้เข้าสอบมาสายเกิน 15 นาที หลังเริ่มสอบ	แจ้งให้ทราบว่ามาสายเกินเวลาที่กรรมการคุมสอบจะอนุญาตให้เข้าสอบได้ แจ้งให้ไปติดต่อกองอำนาจการสอบ กรณีหัวหน้าสนามสอบอนุญาตให้เข้าสอบ กรรมการคุมสอบ หัวหน้าอาคาร จะต้องเซ็นชื่อในแบบฟอร์มผู้ปฏิบัติผิดระเบียบฯ ด้วย
8.	ผู้เข้าสอบเจ็บป่วย / ไม่สบาย / ได้รับอุบัติเหตุ	รีบแจ้งหัวหน้าอาคาร / กรรมการกลาง / พยาบาล หากรุนแรงต้องรีบนำส่งโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด
9.	กรรมการคุมสอบมาสาย หรือกรรมการคุมสอบไม่ลงเวลาปฏิบัติงาน	กรรมการคุมสอบ ต้องมาถึงสนามสอบอย่างน้อย 30 นาที ก่อนเวลาสอบ และต้องลงเวลาปฏิบัติงานทุกคาบเวลาก่อนรับข้อสอบ มิฉะนั้น หัวหน้าสนามอาจสั่งไม่ให้ปฏิบัติหน้าที่คุมสอบก็ได้ หรือจัดกรรมการสำรองคุมสอบแทน
10.	กรรมการคุมสอบแจกข้อสอบ – กระดาษคำตอบผิด / ไม่ตรงตามผังที่นั่งสอบ	ถ้าทราบก่อนลงมือสอบให้แก้ไขให้ถูกต้อง (ดูรายชื่อผู้มีสิทธิ์สอบจากใบเซ็นชื่อผู้เข้าสอบและแผนผังห้องสอบ)
11.	กระดาษคำตอบ / ข้อสอบไม่ครบหน้า หรือไม่ครบตามจำนวนที่ระบุหน้าของ หรือชำรุด	แจ้งหัวหน้าอาคาร เพื่อขอเปลี่ยนชุดข้อสอบ โดยขอข้อสอบชุดสำรองจากกองอำนาจการสอบ
12.	ข้อสอบผิดหรือพิมพ์ไม่ชัดเจน	1. ให้ตรวจสอบจากชุดอื่น ถ้ามีข้อความเหมือนกันจะไม่มีกรแก้ไขข้อสอบ 2. ให้แจ้งหัวหน้าอาคารและเอาชุดที่ชัดเจนมาเปลี่ยนให้ (เบิกข้อสอบสำรองจากกองอำนาจการสอบ)
13.	ผู้เข้าสอบเขียน หรือระบายหัวกระดาษคำตอบไม่ถูกต้อง	แจ้งให้แก้ไขให้ถูกต้อง เพราะมีผลกับผู้เข้าสอบเอง
14.	ผู้เข้าสอบ ลบ หรือแก้ไขกระดาษคำตอบ ด้วยน้ำยาลบคำผิด	ห้ามใช้น้ำยาลบคำผิด ลบกระดาษคำตอบ เพราะเครื่องตรวจจะไม่อ่านกระดาษคำตอบนั้น หากจะแก้ไขให้ใช้ยางลบ และหากผู้เข้าสอบใช้น้ำยาลบคำผิด ให้เปลี่ยนกระดาษคำตอบแผ่นใหม่ทันที

ตารางที่ 1 สรุปประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นปัญหา	แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
15	ถ้าผู้เข้าสอบนำเครื่องคำนวณ เครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์มือถือ เข้าห้องสอบ	1. ถ้าทราบก่อนเข้าห้องสอบ แจ้งให้ปิดเครื่อง และวางไว้ที่ที่นั่งสอบ ห้ามติดตัวไว้ 2. ถ้าทราบหลังจากได้ลงมือสอบไปแล้วให้แจ้งให้ทราบว่าทำผิดระเบียบการสอบฯ ให้แจ้งหัวหน้าอาคาร และหัวหน้าสนามสอบทราบ และให้กรรมการคุมสอบ เขียนรายงาน
16	ถ้ามีการทุจริตในการสอบ เช่น ส่งสัญญาณคำตอบด้วยเครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ การแอบดูคำตอบ คัดลอกข้อสอบ หรือนำข้อสอบออกนอกห้องสอบ ฯลฯ	1. ให้กรรมการคุมสอบและหัวหน้าอาคารแจ้งกองอำนาจการสอบทราบทันที 2. ให้ผู้เข้าสอบหยุดทำข้อสอบ และให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ / กรรมการกลางนำตัวไปที่กองอำนาจการ เพื่อสอบสวนและทำรายงานเสนอต่อประธานดำเนินการสอบฯ และให้อยู่ที่กองอำนาจการสอบจนกว่าจะหมดเวลาสอบวิชานั้น
17	ถ้าภายในห้องสอบได้ยินเสียงประชาสัมพันธ์ไม่ชัดเจน	แจ้งหัวหน้าอาคาร / กรรมการกลางแก้ไข
18	ภายในห้องสอบ แสงสว่าง ไม่เพียงพอ อากาศร้อน / หนาว มาก	แจ้งหัวหน้าอาคาร / กรรมการกลางแก้ไข
19	ผู้สอบประสงค์จะออกจากห้องสอบก่อนหมดเวลาสอบ	1. ไม่อนุญาตให้ออกจากห้องสอบโดยไม่มีเหตุอันควรจนกว่าจะสอบไปแล้ว 1 ชั่วโมง 30 นาที 2. กรณีผู้เข้าสอบจำเป็นต้องเข้าห้องน้ำ ให้กรรมการคุมสอบ 1 คน พาไปและอยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิด
20	เมื่อหมดเวลาสอบแล้วผู้สอบยังไม่หยุดทำข้อสอบ	1. ให้กรรมการคุมสอบเก็บข้อสอบและกระดาษคำตอบ ของผู้นั้นทันที อย่าให้แก้ไขหรือเพิ่มเติมในกระดาษคำตอบเป็นอันขาด 2. การแก้ไขหรือเพิ่มเติมในกระดาษคำตอบจะกระทำไม่ได้ภายในเวลาสอบ และขณะที่ผู้เข้าสอบยังอยู่ในห้องสอบเท่านั้น
21	กรรมการคุมสอบ ไม่ได้เซ็นชื่อในเอกสารการสอบ เช่น หัวกระดาษคำตอบ ใบเซ็นชื่อผู้เข้าสอบ หรือหน้าของข้อสอบ หรือหน้าของกระดาษคำตอบ	หากยังอยู่ที่ห้องสอบ ให้ดำเนินการให้เรียบร้อย เมื่อนำส่งที่กองอำนาจการแล้ว กรรมการกลางตรวจสอบพบภายหลัง กองอำนาจการสอบจะประกาศเสียงตามสาย ให้รีบมาดำเนินการด่วน
22	1. กรรมการส่งข้อสอบหรือกระดาษคำตอบไม่ครบตามจำนวน 2. กรรมการคุมสอบไม่เรียงกระดาษคำตอบ กรรมการคุมสอบไม่เซ็นส่งข้อสอบ และไม่กรอกจำนวน ในแบบรับ - ส่งข้อสอบ	เมื่อกรรมการกลาง ตรวจสอบพบ จะแจ้งให้กรรมการคุมสอบทราบทันที และให้อยู่รอจนกว่ากรรมการกลางจะตรวจนับเรียบร้อย

6. สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาเมื่อพิจารณาจากการศึกษาสถานการณ์ปัญหาในการดำเนินการจัดสอบ สามารถสรุปลักษณะของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการจัดสอบได้ 2 ลักษณะ คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน [4] โดยปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยทางด้านการบริหารจัดการ (Management factors) รูปแบบการดำเนินการจัดสอบ หรือลักษณะการทดสอบ อาทิ การจัดสอบโดยตรง การทดสอบวิชาสามัญ 7 วิชา สอบ O Net หรือ GAT/PAT เป็นต้น ปัจจัยทางด้านเทคนิค (Technical factors) หรือกรรมการคุมสอบ และปัจจัยแวดล้อม (Co-factor) อาทิ ประเด็นด้านทรัพยากร พบปัญหาความยุ่งยากสับสนในการใช้คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ และเครื่องเสียงในบางสนามสอบ ขาดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกเมื่อมีปัญหาในบางสนามสอบ ส่วนปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยของตัวผู้สอบเอง (Personal factors) [5] ซึ่งสาเหตุที่พบในตัวผู้สอบเอง ได้แก่ ไม่กระตือรือร้น ไม่เตรียมตัวให้พร้อม เฉื่อยชา ประมาททำอะไรจับจด ไม่เล็งเห็นความสำคัญ นิสัยที่ไม่เคารพต่อระเบียบหรือไม่เกรงใจผู้อื่น ไม่สนใจว่าคนอื่นจะต้องมีผลกระทบอย่างไร ไม่การตรงต่อเวลา [6,7] อาทิ ยังมีเวลาเหลือก่อนถึงเวลาหมดสิทธิ์เข้าสอบก็ไม่รีบเข้าห้องสอบ มัวคุยกัน เล่นมือถือ เป็นต้น นอกจากนี้ จากผลการศึกษาที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในกลุ่มกรรมการคุมสอบที่มีประวัติไม่เหมาะสม พบว่าปัจจัยหลักที่สำคัญเกิดจากปัจจัยภายในตัวกรรมการคุมสอบเอง ซึ่งกรรมการคุมสอบจะประกอบด้วยผู้ที่สมัครผ่านทางสำนักฯ และสมัครผ่านทางโรงเรียนที่เป็นสนามสอบ โดยกรรมการคุมสอบบางคนยังรับผิดชอบไม่เต็มที่ มาสาย ซึ่งมีผลต่อการจัดการการสำรอง กรรมการคุมสอบบางคนไม่สามารถเข้าร่วมการจัดประชุมของสำนักฯ ในการประชุมเตรียมการจัดสอบ เป็นต้น

โดยภาพรวมผลประเมินความคิดเห็นต่อการจัดสอบ อยู่ในเกณฑ์ดีในทุกๆ ด้าน คณะกรรมการคุมสอบมีความเข้าใจและพึงพอใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดสอบ น่าจะเป็นผลจากการปรับปรุงจากข้อคิดเห็นที่ได้รับจากปีที่ผ่านมา รวมทั้งได้มีการเน้นย้ำเป็นระยะๆ โดยเฉพาะก่อนการจัดสอบ และส่งเสริมให้มีการแนะนำหรือชี้แจงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และระเบียบการสอบ แก่อาจารย์

แนะแนว นักเรียนของแต่ละโรงเรียน ซึ่งมีผลต่อการเข้าสอบ และมีการสะท้อนกรณีศึกษาที่ผ่านมาเพื่อให้นักเรียนได้มีการเตรียมตนเองให้พร้อมด้วย หรือระบบการให้บริการผ่านออนไลน์บนเว็บไซต์ที่รวดเร็ว การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การสืบค้นในการเข้าไปศึกษากฎระเบียบการสอบ การใช้ Facebook และเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย สามารถช่วยลดขั้นตอนของการดำเนินงาน และเพื่อลดอุปสรรคปัญหาในการจัดสอบได้

จากความคิดเห็นของหัวหน้าสนามสอบ และกรรมการคุมสอบ ต่อการดำเนินการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา โดยฝ่ายประสานงานการจัดสอบของศูนย์สอบมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่ามีความพึงพอใจต่อการดำเนินการโดยพิจารณาในภาพรวม ซึ่งจุดแข็งคือ มีคู่มือของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) [2,8] เป็นแนวปฏิบัติที่ดี หัวหน้าสนามสอบเป็นต้นแบบที่ดีแก่คณะกรรมการคุมสอบในด้านคุณธรรมจริยธรรม การแต่งกาย และบุคลิกภาพ อีกทั้งคอยดูแลกำกับควบคุมติดตามให้คณะกรรมการคุมสอบปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ประพฤติตนเป็นผู้มีวินัย [9] มีคุณธรรมจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอและยุติธรรม มีโอกาสเรียนรู้จากการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามการดำเนินการโครงการยังมีข้อจำกัด และมีข้อเสนอแนะต่อการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์และขยายผลอย่างกว้างขวาง ควรมีนโยบายหรือแนวทางการจัดสอบเพื่อพัฒนาระบบข้อปฏิบัติของกรรมการคุมสอบโดยการ จัดโครงการพัฒนาทักษะการสื่อสารของหัวหน้าสนามสอบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และที่สามารถพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการลดปัญหาจากกรรมการคุมสอบได้คือ รูปแบบและทักษะการสื่อสารของหัวหน้าสนามสอบต่อคณะกรรมการคุมสอบ ในการชี้แจงและทำความเข้าใจต่อกรรมการคุมสอบโดยเน้นความตระหนัก และเล็งเห็นความสำคัญในการรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีการยกประเด็นปัญหา หรือกรณีศึกษามานำเสนอให้เห็นภาพ การจัดเวทีเสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะกรรมการคุมสอบ และการนำผลการประเมินหัวหน้าสนามสอบที่มีแนวปฏิบัติที่ดี มาชื่นชม ยกย่อง ให้กำลังใจ และเปิดโอกาสในการถ่ายทอดแก่หัวหน้าสนามสอบอื่นๆ ต่อไป

7. ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการประชุมเตรียมแผนการจัดสอบ และการประเมินผลอย่างชัดเจนระหว่างกรรมการผู้คุมสอบ และควรร่วมกันกำหนดบทบาทและตกลงกันแบ่งหน้าที่กันให้ชัดเจน ตามระเบียบปฏิบัติให้สอดคล้องกับการจัดสอบต่อไป

2. ทางกรรมการประสานการจัดสอบควรมีการคัดเลือก และกลั่นกรองกรรมการผู้คุมสอบ และกรรมการผู้คุมสอบ ควรเข้ารับฟังคำชี้แจงก่อนการจัดสอบ ควรมีวิธีการติดตาม กรรมการผู้คุมสอบที่ไม่สามารถเข้าร่วมการจัดประชุมชี้แจง ของสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการประชุมเตรียมการจัดสอบ ซึ่งอาจมีผลต่อการจัดตารางเป็นกรรมการผู้คุมสอบด้วย ทำให้มีการเปลี่ยนแปลง กรรมการผู้คุมสอบ

3. สนามสอบใดที่มีนักเรียนเข้าสอบมากเกินไป ควรจำกัดจำนวนนักศึกษาเพื่อให้ดูแลทั่วถึงและมีคุณภาพ สอดคล้องกับจำนวนกรรมการกลางผู้รับผิดชอบ

4. ในช่วงแรกของการสอบ นักเรียนบางส่วนที่มา จากต่างถิ่นยังไม่ทราบห้องเรียน กรรมการผู้ประสานงาน ควรแจ้งและประสานงานโดยตรงไปยังงานประชาสัมพันธ์ ของแต่ละสนามสอบ เพื่อประกาศแจ้งในภาคเช้าหรือแต่ละช่วงของวันก่อนเวลาเข้าห้องสอบ

การวิจัยได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาแนวทางเพื่อพัฒนาการจัดสอบ สำคัญ ที่มาของปัญหาวิธีการดำเนินงาน และผลการดำเนินงาน โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สามารถนำไปแก้ไขปัญหการทำงาน ก่อให้เกิดแนวทางการจัดการบริหารองค์กร และได้รูปแบบการจัดการสอบอย่างเหมาะสม สามารถนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการสอบต่างๆ อาทิ สอบรับตรง สอบ O-Net หรือ GAT/PAT เป็นต้น และยังได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นข้อเสนอ ต่อกรรมการประสานงานและผู้บริหาร เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงการบริหารงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป นอกจากนี้ยังจะเป็นฐานข้อมูลเพื่อประกอบการเผยแพร่ผลงาน สามารถนำไปใช้ขยายผลในศูนย์สอบอื่นๆ ในอนาคตได้

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสำหรับทุกกำลังใจ จากหัวหน้าสนามสอบ กรรมการกลาง และกรรมการคุมสอบทุกท่านซึ่งมีส่วนร่วมในการจัดสอบ และ รศ.ชนะพล ศรีฤชา ผู้อำนวยการสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นหัวหน้าศูนย์สอบของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินผล ผู้จัดทำขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] กลุ่มภารกิจรับเข้า. (2556). สรุปแนวปฏิบัติในการคุมสอบ. ขอนแก่น: สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [2] สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2556). คู่มือการจัดสอบทางการศึกษาระดับชาติพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.6) ปีการศึกษา 2556
- [3] Allan Feldman, Tarin Weiss. (1993). Suggestions for writing the action research report. University of Massachusetts Amherst: Posch & Somekh.
- [4] เมธิ ธรรมวัฒนา. (2551). การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความรับผิดชอบและวินัยของนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรม. วารสารศึกษาศาสตร์, 19(1), 99-108.
- [5] สมิต อาชวนิจกุล. (2527). พัฒนาความก้าวหน้า: แนวทางปรับปรุงตนเองสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ: เจริญการพิมพ์.
- [6] สุภาพณ นคร. (2547). สารจากประธานคณะทำงานส่งเสริมคุณธรรม-จริยธรรมในรูปแบบการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยแม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพย์ทัศน์ และคณะทำงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- [7] คณะอนุกรรมการด้านการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม. (2549). วิธีการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมมหาวิทยาลัยขอนแก่น. สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา.
- [8] สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2555). การวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: พหุกรณีศึกษา โรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับดี
- [9] ทิศนา เขมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บริษัท เมธีทปส์.

KKU isr.j.2014; 2(supplement) : 39-51

<http://irj.kku.ac.th>

ความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษาต่อรายวิชาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Needs and expectations of students towards cooperative education courses. Khon kaen University

มลิวรรณ เป้าวัน^{1*} ณรงค์พล แจ่มสุวรรณ¹ วิญญู สาสุนันท์²

¹งานประสานงานสหกิจศึกษา สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ อาคารพิมลภักดิ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

²กลุ่มภารกิจประมวลผล สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ อาคารพิมลภักดิ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

* Correspondent author : E-mail : bmaliw@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาและเพื่อศึกษาแนวทาง การปรับปรุงเกี่ยวกับการให้บริการและการจัดการของงานประสานงานสหกิจศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ว่าความต้องการและความคาดหวังนั้นมี 6 ด้านด้วยกันได้แก่ ความต้องการด้านความรู้ ความต้องการด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ความต้องการด้านการยอมรับนับถือ ความคาดหวังด้านความรู้และประสบการณ์ ความคาดหวังด้านค่าตอบแทน และความคาดหวังด้านการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เจาะจงนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงเรียนรายวิชาสหกิจศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556 จำนวน 73 คน ใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มแบบการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ใช้มาตรวัดแบบประมาณค่า วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ และค่าร้อยละ สำหรับอธิบายข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับอธิบายโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์หรือโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) ซึ่งผลปรากฏออกมาดังนี้

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างนี้เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 60.3) ส่วนใหญ่มีอายุ 22 ปี (ร้อยละ 58.9) สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 47.9) และกลุ่มตัวอย่างส่วนมีเกรดเฉลี่ยปัจจุบัน 3.01-3.50 (ร้อยละ 45.2) เมื่อพิจารณาารายด้านส่วนใหญ่ความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะความต้องการด้านความสัมพันธ์ทางสังคม รองลงมาคือความต้องการด้านความรู้ และสุดท้ายความต้องการด้านได้รับความยอมรับนับถือ

คำสำคัญ: สหกิจศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานในสถานประกอบการอย่างมีระบบ โดยจัดให้มีการเรียนในสถานศึกษาร่วมกับการจัดให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือ

งานประสานงานสหกิจศึกษา หมายถึง งานประสานงานสหกิจศึกษา สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

Objectives of this research were to study needs and expectations of students from the Cooperative Education and the direction for improving services and management of the Cooperative Education course's coordinator of Khon Kaen University. The conceptual framework of this research was assumed that students had these 6 following needs and expectations: needs for knowledge, needs for social skills, needs for recognition, expectation in gaining knowledge and working experience, expectation in obtaining good salaries or wages, and expectation in obtaining good assistance from the involved organizations. The study was conducted, employing 73 undergrad students enrolling in the Cooperative Education course of the 2013 academic year, first semester, as a representative sample. The Purposive Sampling and Accidental Sampling were used as methods for investigation employing estimation as the measurement. The data were analyzed by the descriptive statistics as frequencies and percentages to explain the personal information and as arithmetic means and standard deviations to explain the knowledge management process, using the SPSS (Statistical Package for the Social Science) Program. From the study it was found that majority of the samples was female (60.3 %) of 22 years old (58.9%), belonging to the Faculty of Humanities and Social Sciences (47.9%), and having the present GPA of 3.01-3.50 (45.2%). In terms of need, most students expressed the highest level of all 3 demands in which the need for social skills ranked first, seconded by the need for knowledge, and the need for recognition ranked the last. In terms of expectations, most students had only high level of expectation from the course in which the expectation in gaining knowledge and working experience came first, seconded by the expectation in obtaining good assistance from the involved organizations, while the expectation in obtaining good salaries came last.

Keyword : “Co-operative Education Program” or Co-op is an academic program that combines classroom-based education with practical work experience. Co-op provides students an opportunity to utilize their education and apply it to the workplace. Combining these experiences helps students to make the school-to-work transition, service learning, an experiential learning initiatives.

The co-op coordination center, Office of academic administration and development, Khon kaen University, is responsible for cooperative education programs.

1. บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ การแข่งขันของตลาดแรงงานค่อนข้างสูง ลักษณะของบัณฑิตที่ตลาดแรงงานต้องการมีความเปลี่ยนแปลงตามสภาวการณ์ ทักษะที่สถานประกอบการต้องการให้มีในตัวบัณฑิต นอกจากจะเป็นด้านความรู้ความสามารถและทักษะวิชาชีพแล้ว ยังมีด้านอื่นๆอีกมากมาย อาทิเช่น การวางแผนการทำงานอย่างมีระบบ ความรู้ความสามารถในการรับรู้ การตัดสินใจและแก้ปัญหา มนุษยสัมพันธ์ ความคิดริเริ่ม ระเบียบวินัย

ศีลธรรม จริยธรรม การสื่อสาร การนำเสนอและการเป็นผู้นำ เป็นต้น ทักษะเหล่านี้จะเรียนรู้และพัฒนาได้ดีก็ต่อเมื่อนักศึกษาได้มีโอกาสไปปฏิบัติงานจริงในองค์กร การเรียนการสอนเฉพาะในห้องเรียนหรือในห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอ นักศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะของงานอาชีพและทักษะด้านพัฒนาตนเองถือเป็นความจำเป็นของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มหาวิทยาลัยขอนแก่นตระหนักถึงความสำคัญของการเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์แก่ผู้เรียนสามารถผลิตบัณฑิตตามความต้องการของตลาดแรงงานจึงจัดให้มีรายวิชา สหกิจศึกษา (Cooperative Education) ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย

การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยจัดตั้ง งานประสานงานสหกิจศึกษา สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่นขึ้น เพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการรายวิชาสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัย ประสานงานที่เกี่ยวข้องกับสหกิจศึกษา กับคณะ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานสหกิจศึกษาในแต่ละหลักสูตร จัดทำรายงานสรุปและเสนอต่อมหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยขอนแก่น คราวประชุมครั้งที่ 6/2545 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2545 ได้รับทราบนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และได้มอบหมายให้ฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ดำเนินการให้มีสหกิจศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ ภายใต้อำนวยการและวิเทศสัมพันธ์ได้ทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น สหกิจศึกษา (Cooperative Education) เป็นระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการอย่างมีระบบ โดยจัดให้มีการเรียนในสถานศึกษา ร่วมกับการจัดให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานจริงเสมือนเป็นพนักงานชั่วคราวเต็มเวลา ณ สถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือ นักศึกษาสหกิจศึกษา สามารถเรียนรู้ประสบการณ์จริงจากการไปปฏิบัติงาน นักศึกษาได้รับทราบด้วยตนเองว่า ขาดความรู้ในเรื่องใดที่จะต้องประกอบการประกอบอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาตนในการอยู่ร่วมกับสังคม การปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับเพื่อนร่วมงานและผู้บริหาร การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความคิดริเริ่ม การสื่อสารและการเป็นผู้นำ รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าในเทคโนโลยีสมัยใหม่ และที่สำคัญคือได้ทำให้ได้มีโอกาสสร้างความเข้าใจและคุ้นเคยกับโลกแห่งความเป็นจริงของการทำงานและการเรียนรู้เพื่อให้ได้มาซึ่งทักษะของงานอาชีพและทักษะด้านการพัฒนาตนเองนอกเหนือไปจากทักษะด้านวิชาการ (มลิวรรณ เบ้าวัน) [1]

ความต้องการของนักศึกษาที่ออกปฏิบัติสหกิจศึกษา คือ ความปรารถนาของนักศึกษาที่ออกปฏิบัติสหกิจศึกษา ส่วนความคาดหวังนั้น คือ ความรู้สึกนึกคิดหรือความคิดเห็นด้วยวิจารณ์เกี่ยวกับความคาดคะเน หรือการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าควรจะมี ควรจะเป็น ควรจะเกิดขึ้น หรือว่าควรจะเปลี่ยนแปลงตามความจำเป็น ซึ่ง

ความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษาที่ออกปฏิบัติสหกิจศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้งานประสานงานสหกิจศึกษาได้ทราบถึงความต้องการของนักศึกษาและความคาดหวังของนักศึกษาที่อยากจะได้จากการออกปฏิบัติสหกิจศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเกี่ยวกับสหกิจศึกษาให้ตรงกับความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษา และที่สำคัญยังเป็นการพัฒนาระบบการศึกษารายวิชาสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัย

ดังนั้น เพื่อให้งานประสานงานสหกิจศึกษา สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด จึงได้จัดทำวิจัยเรื่องนี้ขึ้นเพื่อ ศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริการ และการบริหารจัดการต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา

3. ทฤษฎี กรอบแนวคิดการวิจัยและผลงานที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Maslow's Hierarchical Theory of Motivation)

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการนั้น (Maslow's Hierarchical Theory of Motivation) Maslow เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นจำนวนมากสามารถอธิบายโดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขาได้รับความต้องการ ความปรารถนา และได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง เป็นความจริงที่จะกล่าวว่า กระบวนการของแรงจูงใจเป็นหัวใจของทฤษฎีบุคลิกภาพของ Maslow โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์เป็น “สัตว์ที่มีความต้องการ” (wanting animal) และเป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow เมื่อบุคคลปรารถนาที่จะได้รับความพึงพอใจและเมื่อบุคคลได้รับความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งแล้ว

ก็จะยังคงเรียกร้องความพึงพอใจสิ่งอื่นๆ ต่อไป ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการจะได้รับสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ

Maslow กล่าวว่าความปรารถนาของมนุษย์นั้นคิดตัวมาแต่กำเนิดและความปรารถนาเหล่านี้จะเรียงลำดับขั้นของความปรารถนา ตั้งแต่ขั้นแรกไปสู่ความปรารถนาขั้นสูงขึ้นเป็นลำดับ

ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need –Hierarchy Conception of Human Motivation) Maslow เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการขั้นต่อไปไว้เป็นลำดับดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs)
4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem needs)
5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-actualization needs)

4. วิธีดำเนินการ

4.1 หน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้ปัจเจกบุคคล เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสหกิจศึกษา ภาคต้น ปีการศึกษา 2556

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสหกิจศึกษา ภาคต้น ปีการศึกษา 2556 คือ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์, คณะสัตวแพทยศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์, และคณะเกษตรศาสตร์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 266 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จะเจอนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนรายวิชาสหกิจศึกษาในภาคการ

ศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556 โดยผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทน ของประชากรโดยใช้สูตร ของทาโร ยามาเน่ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 73 คน ดังนี้

$$N = \frac{266}{1+266(0.1)} \times 2$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร เท่ากับ...คน

e = ค่าสัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ในที่นี้กำหนดไม่เกิน 10 % (0.1)

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของ นักศึกษาที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยแบ่งหัวข้อออกเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

หัวข้อที่ 1 ความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา

หัวข้อที่ 2 ความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา

ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด ให้เลือก 4 คำตอบ ตามเกณฑ์มาตราวัดแบบ Rating Scale และกำหนดค่าคะแนนในแบบสอบถามแต่ละข้อแบ่งออกเป็น 4 ระดับ โดยให้ค่าคะแนนเป็น 4, 3, 2, 1 ซึ่งหมายถึงระดับความต้องการและความคาดหวังในการปฏิบัติงาน ดังนี้

ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับ มากที่สุด ให้ค่าคะแนนเป็น 4

ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับ มาก ให้ค่าคะแนนเป็น 3

ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับ น้อย ให้ค่าคะแนนเป็น 2

ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับ น้อยที่สุด ให้ค่าคะแนนเป็น 1

ซึ่งแบ่งคำถามเกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวังทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการด้านความรู้
2. ความต้องการทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคม
3. ความต้องการด้านได้รับความยอมรับนับถือ
4. ความคาดหวังด้านความรู้และประสบการณ์
5. ความคาดหวังด้านค่าตอบแทน
6. ความคาดหวังด้านการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ ในแต่ละด้าน จะกำหนดข้อความหรือสถานการณ์ให้และให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาข้อความหรือสถานการณ์ที่ให้นั้นว่าท่านมีความคิดเห็นหรือรู้สึกต่อข้อความนั้นเพียงใด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ในส่วนของตอนที่ 3 จะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้แสดงความข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานของงานประสานงานสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4.4 การรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.4.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล

4.4.2 แจกหนังสือแนะนำ เพื่อขอความร่วมมือจาก บุคลากรภายในคณะต่างๆที่เป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับสหกิจศึกษา

4.4.3 การเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กลุ่มเป้าหมายที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ในการศึกษด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่ปฏิบัติงานอยู่นอกพื้นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมสอดซองเปล่าติดแสตมป์ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายส่งกลับตามที่อยู่ระบุไว้หน้าซอง หรือนำแบบสอบถามไปสำรวจด้วยตนเอง

4.4.4 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว นำแบบสอบถามที่เก็บได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล

4.4.5 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบประมาณค่าทั้งหมด วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ และค่าร้อยละ สำหรับอธิบายข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับอธิบายกระบวนการจัดการความรู้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์หรือโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) สำหรับเกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยนั้น จำแนกออกเป็น 4 ช่วง โดยแบ่งช่วงค่าคะแนนจากการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงห่างของค่าเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนช่วง}}$$

$$= \frac{4 - 1}{4} = \frac{3}{4} = 0.75$$

ซึ่งแปลความในแต่ละช่วงค่าคะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.27–4.00 แปลความว่า ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.52–3.26 แปลความว่า ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.76–2.51 แปลความว่า ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.75 แปลความว่า ความต้องการและความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. ผลการศึกษา/การทดลอง

ข้อมูลทั่วไป

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3 และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่อายุ 22 ปี มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 58.9 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 21 ปี มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 23 ปี มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 23 ปี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 19

คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 และกลุ่มตัวอย่างที่สังกัดคณะเกษตรศาสตร์ มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมา คือกลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 กลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 และกลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดง จำนวน (คน) และค่าร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามต่อเรื่องความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	29	39.7
หญิง	44	60.3
รวม	73	100.0
2. อายุ		
21 ปี	21	28.8
22 ปี	43	58.9
23 ปี	8	11.0
มากกว่า 23 ปี	1	1.4
รวม	73	100.0
3. คณะ		
เกษตรศาสตร์	2	2.7
วิศวกรรมศาสตร์	17	23.3
วิทยาศาสตร์	19	26.0
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	35	47.9
รวม	73	100.0
4. เกรดเฉลี่ยปัจจุบัน		
2.00-2.50	9	12.3
2.51-3.00	27	37.0
3.01-3.50	33	45.2
3.51-4.00	4	5.5
รวม	73	100.0

ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความต้องการ

ตารางที่ 2 แสดง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ด้านความต้องการด้านความรู้

ความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาด้านความรู้		$\bar{x}$	SD	แปลความ (ระดับ)
1	ได้รับความรู้จากการปฏิบัติงานในสาขาอาชีพที่เรียนมา	3.45	0.58	มากที่สุด
2	ความเข้าใจในสาขาอาชีพที่ตนเองสนใจ	3.51	0.63	มากที่สุด
3	ให้ผลการเรียนดีขึ้น หลังการปฏิบัติสหกิจ	3.36	0.61	มากที่สุด
4	เกิดความรู้ ความเข้าใจในระบบ การทำงานจริงจากสถาน ประกอบการ / หน่วยงานที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา	3.51	0.53	มากที่สุด
รวม		3.46	0.59	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา มีความคิดเห็นต่อความต้องการด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ =3.46, SD=0.59)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ความเข้าใจในสาขาอาชีพที่ตนเองสนใจ ($\bar{x}$ =3.51, SD=0.63) และเกิด

ความรู้ ความเข้าใจในระบบ การทำงานจริงจากสถานประกอบการ / หน่วยงานที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x}$ =3.51, SD=0.53) รองลงมาคือ ได้รับความรู้จากการปฏิบัติงานในสาขาอาชีพที่เรียนมา ($\bar{x}$ =3.45, SD=0.58) และให้ผลการเรียนดีขึ้น หลังการปฏิบัติสหกิจ ($\bar{x}$ =3.36, SD=0.61) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ด้านความต้องการทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาด้านความสัมพันธ์ทางสังคม		$\bar{x}$	SD	แปลความ (ระดับ)
1	การได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน	3.53	0.56	มากที่สุด
2	การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน	3.55	0.55	มากที่สุด
3	การเป็นที่รู้จักของเพื่อนร่วมงาน	3.49	0.58	มากที่สุด
4	การให้เพื่อนร่วมงานให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยต่างๆ	3.51	0.58	มากที่สุด
รวม		3.52	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา มีความคิดเห็นต่อความต้องการทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ =3.52, SD=0.57)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ความต้องการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับสูงที่สุด

($\bar{x}$ =3.55, SD=0.55) รองลงมาคือ ต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x}$ =3.53, SD=0.56) ต้องการให้เพื่อนร่วมงานให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยต่างๆ ($\bar{x}$ =3.51, SD=0.58) และต้องการเป็นที่รู้จักของเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x}$ =3.49, SD=0.58) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ด้านความต้องการด้านได้รับความยอมรับนับถือ

ความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาด้านได้รับความยอมรับนับถือ		$\bar{x}$	SD	แปลความ (ระดับ)
1	ต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมาย / ผลงาน ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน	3.37	0.57	มากที่สุด
2	ต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมาย / ผลงาน ได้รับการชื่นชมจากพี่เลี้ยง	3.42	0.50	มากที่สุด
3	ต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมาย / ผลงาน ได้รับการชื่นชมจากเพื่อนร่วมงาน	3.33	0.60	มากที่สุด
4	ต้องการให้ผลงานของท่านเป็นที่สนใจของผู้พบเห็น	3.14	0.69	มาก
5	ต้องการได้รับการยกย่องจากเพื่อนร่วมงาน	3.22	0.75	มาก
6	ต้องการให้ผลงานได้รับการรับรองมาตรฐานจากสถานประกอบการ / หน่วยงานที่ปฏิบัติสหกิจ	3.30	0.68	มากที่สุด
รวม		3.30	0.63	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา มีความคิดเห็นต่อความต้องการด้านได้รับความยอมรับนับถือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=3.30$, $SD=0.63$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมาย / ผลงาน ได้รับการชื่นชมจากพี่เลี้ยงอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x}=3.42$, $SD=0.50$) รองลงมาคือ ต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมาย / ผลงาน ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x}=3.37$, $SD=0.57$) ต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมาย / ผลงาน ได้รับการชื่นชมจากเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x}=3.33$, $SD=0.60$) ต้องการให้ผลงานได้รับการรับรองมาตรฐานจากสถานประกอบการ / หน่วยงานที่ปฏิบัติสหกิจ ($\bar{x}=3.30$, $SD=0.68$) ต้องการได้รับการยกย่องจากเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x}=3.22$, $SD=0.75$) และต้องการให้ผลงานของท่านเป็นที่สนใจของผู้พบเห็น ($\bar{x}=3.14$, $SD=0.69$) ตามลำดับ

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังด้านความรู้และประสบการณ์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=3.60$, $SD=0.55$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ความคาดหวังว่าจะเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ให้เกิดการพัฒนาสามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x}=3.66$, $SD=0.53$) รองลงมาคือ เกิดการพัฒนาตนเองให้เกิดความรับผิดชอบในงานมากขึ้น ($\bar{x}=3.64$, $SD=0.54$) ได้รับแนวทางในการเลือกอาชีพที่ตรงกับความสามารถของตนเอง ($\bar{x}=3.60$, $SD=0.55$) การปฏิบัติสหกิจสามารถทำให้ได้ความรู้ประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียน ($\bar{x}=3.59$, $SD=0.55$) และเกิดความเข้าใจในระบบการทำงานในสถานประกอบการ / หน่วยงาน ($\bar{x}=3.53$, $SD=0.58$) ตามลำดับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความคาดหวัง

ตารางที่ 5 แสดง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ด้านความรู้และประสบการณ์

ความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาด้านความรู้และประสบการณ์		$\bar{x}$	SD	แปลความ (ระดับ)
1	การปฏิบัติสหกิจสามารถทำให้ได้ความรู้ประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียน	3.59	0.55	มากที่สุด
2	เกิดความเข้าใจในระบบการทำงานในสถานประกอบการ / หน่วยงาน	3.53	0.58	มากที่สุด
3	เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ให้เกิดการพัฒนาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	3.66	0.53	มากที่สุด
4	เกิดการพัฒนาตนเองให้เกิดความรับผิดชอบในงานมากขึ้น	3.64	0.54	มากที่สุด
5	ได้รับแนวทางในการเลือกอาชีพที่ตรงกับความสามารถของตนเอง	3.60	0.57	มากที่สุด
รวม		3.60	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 6 แสดง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ด้านความคาดหวังด้านค่าตอบแทน

ความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาด้านค่าตอบแทน		$\bar{x}$	SD	แปลความ (ระดับ)
1	ได้รับเงินเดือนในการปฏิบัติสหกิจศึกษา	1.75	1.05	น้อยที่สุด
2	มีโอกาสดำรงงานในสถานประกอบการ / หน่วยงาน ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา	2.00	1.14	น้อย
3	ได้รับค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาที่ได้รับมีความเหมาะสมกับช่วงระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน	1.88	1.10	น้อย
4	ได้รับสวัสดิการต่างๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าอาหารกลางวัน รถรับส่งในการปฏิบัติงาน เป็นต้น	1.95	1.08	น้อย
รวม		1.90	1.09	น้อย

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังด้านค่าตอบแทน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}$ = 1.90, SD=1.09)

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ความคาดหวังว่าจะมีโอกาสดำรงงานในสถานประกอบการ / หน่วยงาน ที่ปฏิบัติสหกิจ อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x}$ = 2.00, SD=1.14)

รองลงมาคือความคาดหวังว่าจะได้รับสวัสดิการต่างๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าอาหารกลางวัน รถรับส่งในการปฏิบัติงาน เป็นต้น ($\bar{x}$ = 1.95, SD=1.08) ความคาดหวังว่าจะได้รับค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาที่ได้รับมีความเหมาะสมกับช่วงระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 1.88, SD=1.10) และคาดหวังว่าจะได้รับเงินเดือนในการปฏิบัติสหกิจศึกษา ($\bar{x}$ = 1.75, SD=1.05) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ด้านความคาดหวังด้านการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาด้านการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		$\bar{x}$	SD	แปลความ (ระดับ)
1	ได้รับความช่วยเหลือจากงานประสานงานสหกิจศึกษาในการ ประสานงานสหกิจ	3.12	0.83	มาก
2	ได้รับความช่วยเหลือจากคณะ / สาขาวิชาในการประสานงาน เกี่ยวกับสหกิจศึกษา	3.16	0.78	มาก
3	ได้รับความช่วยเหลือจากสถานประกอบการ / หน่วยงาน ที่ ปฏิบัติสหกิจศึกษา	3.23	0.75	มาก
รวม		3.17	0.79	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังด้านการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.17$, $SD = 0.79$)

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ความคาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากสถานประกอบการ / หน่วยงานที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ($\bar{x} = 3.23$, $SD = 0.75$) รองลงมาคือ ได้รับความช่วยเหลือจากคณะ / สาขาวิชาในการประสานงานเกี่ยวกับสหกิจศึกษา ($\bar{x} = 3.16$, $SD = 0.78$) และ ได้รับความช่วยเหลือจากงานประสานงานสหกิจศึกษาในการประสานงานสหกิจ ($\bar{x} = 3.12$, $SD = 0.83$) ตามลำดับ

6. สรุปและการอภิปรายผล

6.1 สรุปผลการศึกษา

6.1.1 ข้อมูลทั่วไป ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 60.3) ส่วนใหญ่มีอายุ 22 ปี (ร้อยละ 58.9) สังกัดคณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 47.9) และกลุ่มตัวอย่างส่วนมีเกรดเฉลี่ยปัจจุบัน 3.01-3.50 (ร้อยละ 45.2)

6.1.2 ระดับความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ในภาพรวมด้านต่างๆ ดังนี้

(ก) ความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ประเด็นที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความต้องการการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน รองลงมาคือ ความต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน และความต้องการความเข้าใจในสาขาอาชีพที่ตนเองสนใจ และความต้องการให้เพื่อนร่วมงานให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยต่างๆ

(ข) ความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความคาดหวังด้านความรู้และประสบการณ์ ประเด็นที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความคาดหวังว่าจะเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ให้เกิดการพัฒนาสามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รองลงมาคือ ความคาดหวังด้านเกิดการพัฒนาตนเองให้เกิดความรับผิดชอบในงานมากขึ้น และความคาดหวังด้านการได้รับแนวทางในการเลือกสาขาอาชีพที่ตรงกับความสามารถของตนเอง

6.1.3 ความข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการของงานประสานงานสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. การเลือกสถานประกอบการ / หน่วยงานที่ปฏิบัติสหกิจ

1.1 ควรให้รุ่นพี่มาแนะนำเกี่ยวกับสถานประกอบการแต่ละแห่งที่เคยไปปฏิบัติสหกิจศึกษาว่าเป็นอย่างไรร

2. การประเมินผลการปฏิบัติสหกิจ

2.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานควรมีการประเมินอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ นักศึกษาได้รู้ ว่า นักศึกษาปฏิบัติงานเป็นอย่างไรบ้าง

3. ค่าตอบแทนหรือสวัสดิการ

3.1 หากสถานประกอบการไม่มีค่าตอบแทน ควรจะจัดสวัสดิการให้บ้าง เช่น อาหารกลางวัน รถรับส่ง เป็นต้น

3.2 ค่าตอบแทนในสายงานที่เป็นสายสังคมศาสตร์และการจัดการ ควรมีค่าตอบแทนอย่างน้อยเท่ากับค่าแรงขั้นต่ำ

4. ด้านการประสานงาน

4.1 คณะครูประสานงาน หรือเจรจาต่อรองกับสถานประกอบการในเรื่องของสวัสดิการให้แก่นักศึกษาสหกิจศึกษา

6.2 อภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า ความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้านส่วนใหญ่ความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านความคาดหวังด้านความรู้และประสบการณ์ รองลงมาคือความต้องการทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (อ้างในนวลละอ อสุภาพผล)[2] อธิบายว่า ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการนั้น Maslow เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นจำนวนมากสามารถอธิบายโดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขาได้รับความต้องการ ความปรารถนา และได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเองเป็นความจริงที่จะกล่าวว่าการะบวนการของแรงจูงใจเป็นหัวใจของทฤษฎีบุคลิกภาพของ Maslow โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์เป็น “สัตว์ที่มีความต้องการ” (wanting animal) และเป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow เมื่อบุคคลปรารถนาที่จะได้รับความพึงพอใจและเมื่อบุคคลได้รับความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งแล้ว ก็จะยังคงเรียกร้องความพึงพอใจสิ่งอื่นๆ ต่อไป ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการจะได้รับสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ

Maslow กล่าวว่าความปรารถนาของมนุษย์นั้นคิดตัวมาแต่กำเนิดและความปรารถนาเหล่านี้จะเรียงลำดับขั้น

ของความปรารถนา ตั้งแต่ขั้นแรกไปสู่ความปรารถนาขั้นสูงขึ้น ไปเป็นลำดับ

ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need – Hierarchy Conception of Human Motivation)

Maslow เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการขั้นต่อไปไว้เป็นลำดับดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs)
4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem needs)
5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-actualization needs)

ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ มีการเรียงลำดับขั้นความต้องการที่อยู่ในขั้นต่ำสุดจะต้องได้รับความพึงพอใจเสียก่อนบุคคลจึงจะสามารถผ่านขั้นไปสู่ความต้องการที่อยู่ในขั้นสูงขึ้นตามลำดับ และสอดคล้องกับ บรรจง ชูสกุลชาติ [3] ให้ความเห็นว่าทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศชาติก็คือทรัพยากรมนุษย์ ในการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในชาติ มี 3 อย่างคือ ให้ความรู้ให้เจตคติที่ดีและให้ทำงานจนเกิดความเชี่ยวชาญในวิชาชีพนั้นๆ ความสำคัญในการเตรียมตัวเข้าสู่การอาชีพประการหนึ่งคือการฝึกฝนเพื่อให้มีความพร้อมทั้งงานอย่างเต็มที่ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการประกอบการทำงานเป็นอย่างดี โดยคำนึงถึงปัญหาที่ว่าการผลิตบัณฑิตของไทยยังไม่มีความเหมาะสมเท่าที่ควรและไม่สามารถสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการปรับปรุงยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา โดยการพัฒนากระบวนการศึกษาที่มีใช้เน้นหลักเฉพาะทางวิชาการแต่มีการเพิ่มความพร้อมให้นักศึกษาในการประกอบอาชีพและเมื่อสำเร็จการศึกษาบัณฑิตเหล่านี้จะเป็นกลไกหนึ่งของสังคมในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศชาติ และช่วยให้ประเทศสามารถเข้าสู่การแข่งขันกับประชาคมโลกได้ “โครงการสหกิจศึกษา” และ “โครงการเพาะต้นกล้า” เป็นโครงการที่สถาบัน อุดมศึกษาจัดขึ้นเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ในการทำงานให้กับนักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมที่นักศึกษาจะเข้าสู่ตลาดแรงงานและสามารถเรียนรู้

ประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ทำให้ได้รับทราบด้วยตนเองว่าขาดความรู้ในเรื่องใดที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพรวมทั้งการพัฒนาตนในการอยู่กับสังคม การปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมต่อผู้ร่วมงานและผู้บริหารรวมทั้งความเจริญก้าวหน้าในเทคโนโลยีสมัยใหม่ ความรู้เหล่านี้สามารถนำมาพัฒนาตนของนักศึกษาให้กับบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามที่สถานประกอบการต้องการและสามารถมองเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

ความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความคาดหวังด้านความรู้และประสบการณ์ รองลงมาคือ ความคาดหวังด้านการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่และความคาดหวังด้านค่าตอบแทน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเดเซกโก (De Cecco) (อ้างใน บุญฤทธิ์ ฉิมพิมล)[4] กล่าวถึง การกำหนดความคาดหวังตามความคิดของ เดเซกโก (De Cecco) ที่ว่า ...การกำหนดความคาดหวังของบุคคล นอกจากขึ้นอยู่กับระดับความยากง่ายของงานแล้วยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมา กล่าวคือ ถ้าบุคคลเคยประสบความสำเร็จในการทำงานนั้นมาก่อน ก็จะทำการกำหนดความคาดหวังในการทำงานในคราวต่อไปสูงขึ้น และใกล้เคียงกับความสามารถจริงมากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามระดับความคาดหวังต่ำลงมาเพื่อป้องกันมิให้ตนเกิดความรู้สึกล้มเหลวจากการที่วางระดับความหวังให้สูงกว่าความสามารถจริง... การที่บุคคลจะกำหนดความคาดหวังของคนนั้นจะต้องประเมินความเป็นไปได้ด้วย ทั้งนี้เพราะความคาดหวังเป็นความรู้สึกกึ่งคิดและการคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาจจะเป็นรูปธรรม หรือนามธรรมก็ได้ ความรู้สึกกึ่งคิดหรือการคาดการณ์นั้นๆ จะมีลักษณะเป็นการประเมินค่าโดยมาตรฐานของตนเอง เป็นเครื่องมือวัดการคาดการณ์ของแต่ละบุคคลแม้จะเป็นการให้ต่อสิ่งที่เป็นรูปธรรม หรือนามธรรมชนิดเดียวกัน การคาดการณ์ก็อาจจะแตกต่างกันออกไปได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ประสบการณ์ ความสนใจ และการเห็นคุณค่าความสำเร็จของสิ่งนั้นๆ ของบุคคลแต่ละคนและสอดคล้องกับงานวิจัยของดุยฉวี อาวุธวัฒน์ และคณะ[5] ได้ศึกษาศึกษาสภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษาของสถาบันการศึกษา (หลักสูตร/ สาขาวิชา) ในปีการศึกษา 2551 (ระหว่าง มิถุนายน 2552 – มีนาคม 2552) พบว่า กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หลักสูตร โยธา สามารถผลิต

นักศึกษาสหกิจมากที่สุด เฉลี่ย 46 คนต่อปีการศึกษา รองลงมาคือ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สาขาเครื่องกลเฉลี่ย 30 คน ส่วนในกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพพบว่า มีการผลิตนักศึกษาสหกิจเพียงสาขาสัตวแพทยศาสตร์เท่านั้น สำหรับกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หลักสูตรที่มีการผลิตนักศึกษาสหกิจมากที่สุดคือ การบัญชี รองลงมาคือ การตลาด **หนึ่งในการเตรียมความพร้อมและความคาดหวังของนักศึกษาสหกิจศึกษา** นักศึกษาส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมสหกิจศึกษา ในปีการศึกษา 2551 ได้เข้ารับการปฐมนิเทศตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการการอุดมศึกษา และมีการลงทะเบียนรายวิชาเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติสหกิจศึกษา นักศึกษาที่เข้าร่วมปฏิบัติสหกิจศึกษาคาดว่า จะได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้แสดงความสามารถ และศักยภาพในการปฏิบัติงานจริง

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

7.1.1 ผลการวิจัยที่ได้จะนำไปเสนอแนะต่อคณะกรรมการส่งเสริมสหกิจศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับงานสหกิจศึกษามากขึ้นว่ามีลักษณะการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร มีประโยชน์อย่างไร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของนักศึกษาที่จะออกปฏิบัติสหกิจศึกษา

7.1.2 ผลการวิจัยที่ได้จะนำไปปรับปรุงการดำเนินงานของงานประสานงานสหกิจศึกษา เช่น จัดสัมมนาเพื่อให้ผู้บริหารเล็งเห็น และเข้าใจถึงความสำคัญของการปฏิบัติสหกิจศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

7.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาถึงความต้องการและความคาดหวังของทั้งตัวนักศึกษา และสถานประกอบการ ว่ามีความต้องการและความคาดหวังเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของนักศึกษาอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะได้หาแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานสหกิจศึกษาได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

7.2.2 การเก็บข้อมูลยังมีจำนวนประชากรน้อยเกินไป เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้ มีระยะเวลาในการเก็บข้อมูลน้อยเกินไป

8. กิตติกรรมประกาศ

วิจัยสถาบันฉบับนี้สามารถดำเนินการและสำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาของสำนักบริหารและ พัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะกรรมการ วิจัยสถาบันสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนทุนวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ ทำให้การทำวิจัยนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะที่ ปรีกษาโครงการวิจัย

1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศักดิ์ ฉวีราช
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

2 รองศาสตราจารย์ ดร.อรรธรณ นุราณรักษ์
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและ คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิจัยใน ครั้งนี้ ตลอดจนทีมงานนักวิจัยและเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยว ข้องทุกท่าน

สุดท้ายนี้ต้องขอขอบคุณ นักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อมูลในการทำวิจัย ครั้งนี้จนสามารถจัดทำเป็นเล่มฉบับสมบูรณ์ได้ด้วยดี

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] มลิวรรณ เป้าวัน (2552). คู่มือแนวปฏิบัติสหกิจศึกษา .ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [2] นวลละออ สุภาพล. (2550) .ทฤษฎีบุคลิกภาพ ของAbraham Maslow . สืบค้นเมื่อวันที่ 13 ก.ค 2554 . เข้าถึงได้จาก <http://socialscience.igetweb.com/index.php?mo=3&art=11934>
- [3] บรรจง ชูสกุลชาติ.(2527). บทความทางวิชาการ พ.ศ. 2530–2533. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์มหา วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- [4] บุญฤทธิ์ นิยมพิมล.(2548). การเปรียบเทียบความคาด หวังและสภาพความเป็นจริงในการเข้ารับการ ฝึก อบรมวิชาชีพ ในศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จังหวัดพระ นครศรีอยุธยา . หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคู่มือใหญ่และการศึกษาต่อ เนื่องภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [5] ดุษฎี อายุวัฒน์ . (2553). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สหกิจศึกษาของเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน .สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา (สกอ.) ขอนแก่น : คลังน่านาวิทยา

KKU isr.j.2014; 2(supplement) : 52-58

<http://irj.kku.ac.th>

การพัฒนาระบบเชื่อมต่อฐานข้อมูลระบบทะเบียน ในรูปแบบ API กรณีศึกษาสำนักทะเบียนและประมวลผล

อดิศานต์ ศรีรัตนประพันธ์^{1*}

¹ สำนักทะเบียนและประมวลผล (สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ) มหาวิทยาลัยขอนแก่น

* Correspondent author: mednoon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอ การพัฒนาระบบเชื่อมต่อฐานข้อมูลระบบทะเบียนของสำนักทะเบียนและประมวลผล กับหน่วยงานต่างๆในมหาวิทยาลัยขอนแก่น (Registrar-Application Programming Interface : REG-API) โดยเน้นพัฒนาในรูปแบบ API (Application Programming Interface) ซึ่งใช้พื้นฐานเทคโนโลยี Web service วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างสำนักทะเบียนกับหน่วยงานต่างๆ ให้สามารถรองรับความต้องการของคณะ/หน่วยงานต่างๆ ที่ต้องการขอรับบริการการถ่ายโอนข้อมูลทะเบียนจากสำนักทะเบียน ข้อดีของระบบใหม่ นอกเหนือจากความสามารถในการเชื่อมต่อข้อมูลที่สามารถเชื่อมข้อมูลได้แม้ว่าจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันก็ตาม ระบบใหม่ยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการข้อมูลที่สะดวก และมีความยืดหยุ่นต่อการทำงานมากขึ้นด้วย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการขอข้อมูลและการเชื่อมต่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบทะเบียนนักศึกษา จากนั้นจึงวิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาระบบใหม่ให้ครอบคลุมการทำงานในส่วนของการเชื่อมต่อข้อมูลกับหน่วยงานต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมทั้งออกแบบระบบรักษาความปลอดภัยในการรับส่งข้อมูลระหว่างหน่วยงานด้วยการกำหนดค่าคีย์ให้แต่ละหน่วยงานสำหรับใช้เข้าถึงข้อมูลในระดับที่แตกต่างกัน ภาษาที่ใช้พัฒนาคือ ภาษา PHP และ ภาษา JavaScript สำหรับการจัดเก็บข้อมูลการบริหารจัดการนั้น ได้จัดเก็บในรูปแบบข้อมูลเชิงสัมพันธ์โดยใช้ MySQL โดยระบบ REG-API จะทำงานในลักษณะเป็นเว็บกระจายข้อมูลซึ่งมี client เรียกใช้ข้อมูลและจัดส่งข้อมูลไปในรูปแบบของภาษา XML จากนั้น client จะทำการแปลงข้อมูลให้เป็นรูปแบบที่ใช้งานได้ทันทีอีกทอดหนึ่ง งานวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสำนักทะเบียนและประมวลผล(สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ) ทำให้มีระบบการเชื่อมต่อข้อมูลแบบ API สำหรับฐานข้อมูลทะเบียนศึกษาเกิดการบริหารจัดการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สามารถช่วยลดขั้นตอนการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และเพื่อสนับสนุนนโยบายการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรอีกด้วย

คำสำคัญ Web service, Service Oriented Architecture, SOA, Application Programming Interface, API, Data connection, เว็บกระจายข้อมูล, ระบบการเชื่อมต่อ

Abstract

This research aimed to develop the solution of data connection service between the registrar database system and the other applications in Khon Kaen university, namely Registrar-Application Programming Interface (REG-API) system. The proposed solution is focused on API (Application Programming Interface) based on Web service technology. The purpose of this solution is to provide faculties and various agencies with those support services required in the transferring of academic information. The advantage of the proposed system is not just exchange data between the different applications, but also data management is more efficient and flexible. The various requirements related to the request for information and data connection have been studied and analyzed. Then a REG-API system which covers the work of the various agencies connected with the university has been designed and developed, including a security system designed for accessing information in different levels. PHP and JAVA language are used to develop. MYSQL is used for Database management. The proposed REG-API system uses web sites providing distributed services to clients for transforming the Extensible Markup Language (XML) documents. This research has very useful and significant impact on various agencies in Khon Kaen university. The new proposed REG-API produces the solution of data connection via API and Web service approach between the various agencies and the office of the registrar. The solution yields more efficient registrar database management. Moreover, the step of work can be reduced and this study support for promoting good governance policy.

1. บทนำ

สำนักทะเบียนและประมวลผล (สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ) มีพันธกิจที่สำคัญคือ การเป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศทางด้านทะเบียนนักศึกษา สำหรับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ดังนั้นจึงมีภาระหน้าที่หลักในการรับผิดชอบการบริหารจัดการฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ภารกิจหนึ่งที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีตลอดภาคการศึกษาคือบริการการถ่ายโอนข้อมูลทางการศึกษาให้แก่คณะ/หน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งความต้องการขอใช้ข้อมูลจากหน่วยงานแต่ละแห่งนั้นมีรายละเอียดที่หลากหลายแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับเป้าประสงค์ของแต่ละหน่วยงานว่าต้องการข้อมูลที่มุ่งเน้นไปใช้ประโยชน์ในด้านใด รวมถึงการที่คณะ/หน่วยงานต่างๆขอความอนุเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลกับระบบฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษาอยู่เป็นประจำ จึงทำให้เกิดวิธีการและความต้องการที่หลากหลายเช่น แต่เดิมในการถ่ายโอนข้อมูลสำหรับแต่ละหน่วยงานนั้น จำเป็นจะต้องทำการสร้างมุมมองของข้อมูลก่อน เพื่อคัดกรองข้อมูลเฉพาะที่หน่วยงานต่างๆ ต้องการนั้นแล้วทำการ

แปลงข้อมูลจากรูปแบบฐานข้อมูลเดิม ให้อยู่ในรูปแบบอื่นๆที่หลากหลายเช่น spreadsheet text หรือรูปแบบอื่นๆ จึงทำให้เกิดความยุ่งยาก และปัญหามีความซับซ้อนมากในการที่จะต้องดูแลและการให้บริการถ่ายโอนข้อมูลทะเบียนนักศึกษาแก่หน่วยงานต่างๆ ถัดมาจึงมีแนวคิดในการที่จะพัฒนาจุดเชื่อมโยงข้อมูลโดยตรง และสร้างตัวกลางระหว่าง สำนักทะเบียนและคณะหรือหน่วยงาน โดยการถ่ายโอนผ่านการเชื่อมต่อหรือตัวกลางดังกล่าว

ในปัจจุบันเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างโปรโตคอล หรือตัวกลางในการสร้างจุดเชื่อมต่อระหว่าง ผู้ให้บริการ และผู้ร้องขอบริการ นั้น มีหลายวิธี [2] [3] เช่น CORBA (Common Object Request Broker Architecture), DCOM (Distributed Component Object Model) และ RMI (Remote Method Invocation) และถัดมาได้มีการนำเสนอเทคโนโลยี Web service ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของ แนวคิดสถาปัตยกรรมการบริการ (Service Oriented Architecture : SOA) และเป็นวิธีการที่ถือได้ว่าสามารถแก้ไขข้อจำกัดของวิธีการดั้งเดิมได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้วิจัย หรือกลุ่มภารกิจประมวลผลจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาระบบการเชื่อมต่อเพื่อให้สามารถให้

บริการการถ่ายโอนข้อมูลได้ในรูปแบบ Web service ที่เป็น API (Application Programming Interface) ซึ่งวิธีการที่พัฒนาหรือนำเสนอนั้น สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษาให้สามารถรองรับความต้องการของคณะ/หน่วยงานต่างๆ ได้ และให้บริการข้อมูลนักศึกษาในส่วนที่สามารถเปิดเผยแก่คณะ/หน่วยงานต่างๆ ได้อย่างปลอดภัย ในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานสากล สามารถเชื่อมโยงได้ทุกระบบ โดยการพัฒนาอยู่ในรูปแบบภาษา JavaScript สำหรับการใช้งานแบบทั่วไป และพัฒนาภาษา PHP สำหรับการทำงานบนเครื่องให้บริการและบนเครื่องแม่ข่าย อนึ่งเพื่อความปลอดภัยจะมีการออกแบบให้มีรหัสกุญแจเพื่อเข้าถึงข้อมูลระดับต่างๆ ที่กลุ่มประมวลผลสามารถบริหารจัดการได้

เนื้อหาของบทความที่จะนำเสนอต่อไปมีดังต่อไปนี้ ส่วนที่ 2 กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ 3 กล่าวถึง วิธีการดำเนินงาน และส่วนที่ 4 และ 5 ได้กล่าวถึงผลการวิจัย การสรุปและอภิปรายผล

2. ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในหัวข้อนี้จะได้กล่าวถึง ทฤษฎีหรือหลักการต่างๆ ที่ผู้วิจัยใช้เป็นพื้นฐานหลักสำหรับการศึกษา วิจัยและพัฒนา โดยได้กล่าวถึงหลักการของ Service หรือ การให้บริการข้อมูลของผู้ให้บริการต่อผู้ร้องขอบริการสถาปัตยกรรมเชิงบริการ (Service-oriented architecture : SOA) หลักการออกแบบ Web service และ Application programming interface (API) โดยมีรายละเอียดพอสังเขปดังต่อไปนี้

2.1. เซอร์วิส (Service)

เซอร์วิส หรือในเชิงเทคนิคเรียกกันว่า Service นั้น หมายถึง โปรแกรมส่วนย่อย [2] ที่ให้บริการฟังก์ชันการทำงานเฉพาะเรื่อง เช่นฟังก์ชันงานตามเงื่อนไขธุรกิจสำหรับแต่ละหน่วยงานในองค์กรนั้นๆ ซึ่งระดับของการให้บริการนั้นก็มิตั้งแต่ การให้บริการที่เป็นลักษณะของการทำการดึงข้อมูล การ look up ข้อมูล และระดับการให้บริการที่เป็นฟังก์ชันตามเงื่อนไขเชิงธุรกิจ เช่น การจองที่พัก การลงบัญชี การสั่งซื้อ เป็นต้น สำหรับในงานวิจัยนี้ได้เน้นการพัฒนา Service สำหรับให้บริการข้อมูลทะเบียนนัก

ศึกษา แก่คณะ/หน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งในแต่ละหน่วยงานนั้นก็มีความแตกต่างของ ขอบเขตของข้อมูลที่ต้องการใช้งาน อีกทั้งเมื่อนำข้อมูลไปใช้งานต่อในหน่วยงานแล้ว ก็ยังมีความหลากหลายของแพลตฟอร์มต่างๆ ที่ใช้งานอีกด้วย

2.2. สถาปัตยกรรมเชิงบริการ (Service-oriented architecture : SOA)

สถาปัตยกรรมเชิงบริการ (Service-oriented architecture : SOA) [2] เป็นรูปแบบของสถาปัตยกรรมที่เน้นการพัฒนาโปรแกรมที่สามารถให้บริการ (Service) ได้ โดยไม่มีข้อกำหนดของแพลตฟอร์มที่ใช้ของผู้ร้องขอบริการ โดยเป้าหมายของ SOA นั้น เน้นหลักการออกแบบโปรแกรมประยุกต์ (application) ที่ลดการขึ้นต่อกันระหว่างองค์ประกอบ มีการปรับเข้ากับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้โดยง่าย มีอิสระในการพัฒนา Service ด้วยเทคโนโลยีใดก็ได้ เนื่องจากคุณสมบัติดังกล่าวจึงทำให้ SOA นั้นมีประโยชน์อยู่หลายประการเช่น การพัฒนา application นั้นสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว มีความยืดหยุ่นสูง สามารถประกอบ หรือปรับเปลี่ยน Service ได้ง่ายขึ้น สามารถนำ service เดิมที่พัฒนาแล้ว กลับมาใช้ใหม่ (re-use) ได้ โดยไม่จำเป็นต้องพัฒนาใหม่ทั้งหมด ซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงแนวทางการพัฒนา service ให้แก่หน่วยงานต่างๆ โดยอาจมีการร้องขอบริการข้อมูลที่เป็นโครงสร้างเหมือนกัน หรือ อาจแตกต่างกันไปตามเงื่อนไข และความต้องการต่างๆ ของหน่วยงาน ตัวอย่างเช่น กรณีที่ถ้าเป็นความต้องการข้อมูลที่มีโครงสร้างคล้ายกัน ก็สามารถ ให้ service ใหม่แก่หน่วยงานนั้น โดยอาจมีการ re-use จาก service เดิมที่มีหน่วยงานอื่นเคยใช้งานแล้ว หรือ อาจมีการรวม หรือ ประกอบ service ใหม่ จากหลายๆ service ได้

2.3. Web service and API

สำหรับ Web service [1], [2] นั้นเป็นเทคโนโลยีที่ใช้ในการเชื่อมต่อสื่อสารกันระหว่างระบบที่แยกกัน นั้นเป็นซอฟต์แวร์ที่พัฒนาโดยใช้ข้อกำหนดและรูปแบบของ SOA เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกันผ่านอินเทอร์เน็ต ระหว่างผู้ร้องขอบริการ และผู้ให้บริการ การสื่อสารจะสื่อสารกันด้วยภาษา XML ซึ่งเป็นภาษามาตรฐานที่ใช้ในการส่งผ่าน และแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ในปัจจุบันมีการพัฒนา Web service เป็นที่แพร่หลาย โดย

ใช้หลักการของ service ที่ให้บริการผ่าน interface

สำหรับ API (Application Programming Interface) เป็นโปรแกรมประยุกต์ อาจเป็น library , module หรือ ฟังก์ชันงานเฉพาะอย่างที่ถูกนักพัฒนาสร้างขึ้นมาเพื่อเป็น ตัวกลางหรือเป็นช่องทางในการที่ให้ระบบอื่นเข้ามาเรียก ใช้เพื่อเชื่อมต่อข้อมูลได้ โดยที่ผู้พัฒนาระบบอื่นที่มามีเรียก ใช้ ไม่จำเป็นต้องพัฒนาซ้ำอีก เป็นการลดความยุ่งยากซับซ้อนในการพัฒนา ซึ่งในการงานวิจัยนี้ผู้วิจัย ได้เน้นสร้าง API เพื่อให้หน่วยงานที่ร้องขอบริการข้อมูล สามารถเข้ามา เรียกใช้ได้ตาม service ที่หน่วยงานได้ร้องขอ ทำให้หน่วยงานต่างๆลดความยุ่งยากในการขอบริการข้อมูลได้ และผู้ บริการข้อมูลเองก็สามารถบูรณาการความต้องการ สร้าง มาตรฐาน ลดขั้นตอนในการทำงานเพื่อดึงข้อมูล และถ่ายโอนข้อมูลในรูปแบบที่หลากหลายต่างๆได้

3. วิธีการดำเนินงาน

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงพัฒนา ใน ลักษณะการพัฒนาโปรแกรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษา ดังนั้น จึงมีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1.กลุ่มเป้าหมาย คือ คณะ/หน่วยงานภายใน มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ต้องการเชื่อมต่อข้อมูลสารสนเทศ นักศึกษา ภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น

3.2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ใช้หลักการของ เว็บเซอร์วิสเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ผ่านระบบเครือข่าย และใช้ ภาษาโปรแกรม XML PHP และ Java Script เพื่อสร้าง มาตรฐานในการทำงานของระบบ และเป็นภาษาที่มีความ เหมาะสมกับการพัฒนาโปรแกรมในลักษณะโปรแกรม บนเว็บ (Web Application) ความปลอดภัยอยู่ในระดับดีถึง สูง สามารถใช้ร่วมกับ Web Server และระบบปฏิบัติการ ต่างๆได้หลากหลาย และสิ่งสำคัญคือเป็นภาษาที่เปิดเผย (Open Source) สามารถนำมาพัฒนาได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย และลิขสิทธิ์ใดๆ ดังนั้นจึงได้รับความนิยมและภาษาเหล่านี้มีการใช้งานอย่างกว้างขวาง

3.3.การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการรวบรวม เอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการขอข้อมูลและเชื่อมโยง ข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษา ร่วมกับการสังเกต พฤติกรรมการใช้งานและการใช้ข้อมูล รวมถึงสอบถามเจ้า หน้าที่และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง จำนวน 6 คน

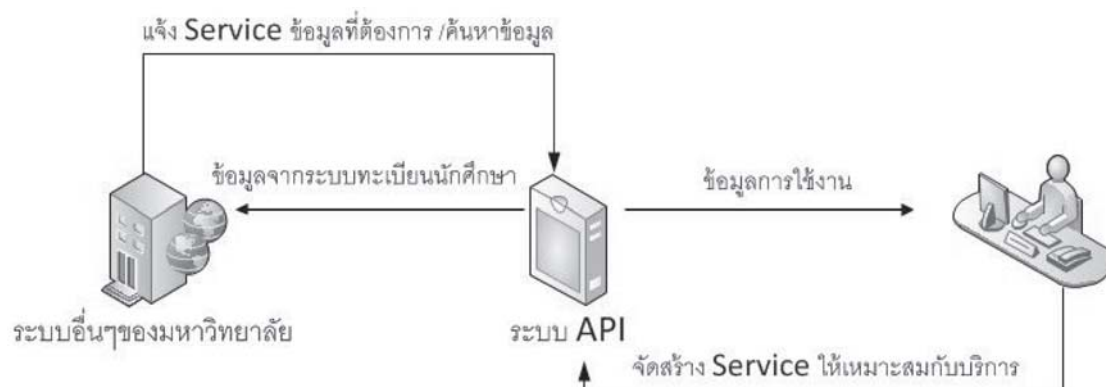
3.4.วิเคราะห์ โดยนำข้อมูลที่ได้ออกการรวบรวมมา วิเคราะห์เพื่อออกแบบกระบวนการทำงานของระบบ API ผู้วิจัยได้ใช้หลักการออกแบบโดยคำนึงถึงการใช้งานที่เรียบง่าย ลดความซ้ำซ้อนในการเชื่อมต่อข้อมูล มีแหล่งข้อมูล และขั้นตอนที่ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานที่ต้องการเชื่อมต่อ ข้อมูลสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ และทราบถึงการเรียกใช้ งาน service ในแบบต่างๆ

3.5.การออกแบบและพัฒนา ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบระบบงานและโมเดลข้อมูลโดยใช้ระบบจัดการฐาน ข้อมูลเชิงสัมพันธ์ และได้จัดทำระบบต้นแบบโดยใช้ ซอฟต์แวร์ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL ใช้ภาษา PHP เวอร์ชัน 5.3 และภาษา JavaScript เป็นเครื่องมือพัฒนา งานหลัก

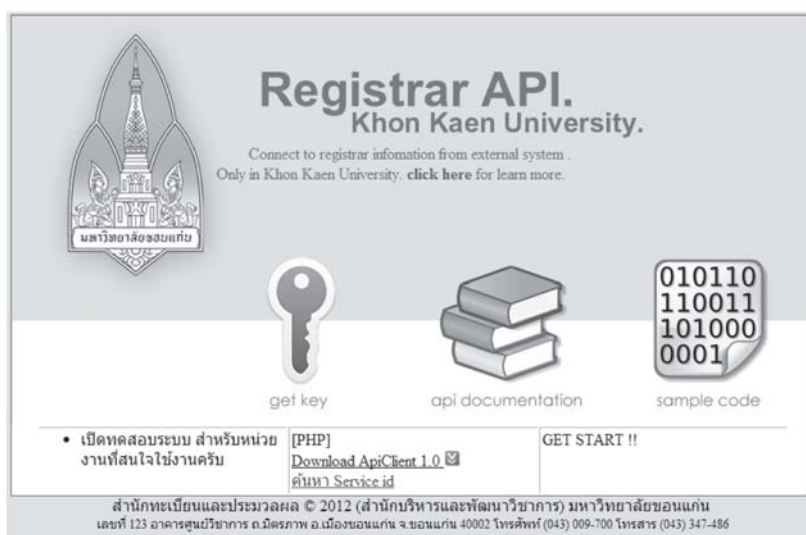
3.6.ทดสอบระบบโดยใช้งานกับคณะ/หน่วยงานที่ ต้องการเชื่อมต่อข้อมูลสารสนเทศ จนกระทั่งโปรแกรม สามารถทำงานได้โดยไม่พบปัญหาจึงเปิดใช้งานระบบจริง ทดสอบการทำงานของระบบ API เทียบกับกระบวนการ ทำงาน

4. ผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ได้ระบบ API สำหรับฐานข้อมูล ทะเบียนนักศึกษาที่เป็นมาตรฐาน โดยมี service เพื่อให้ บริการหน่วยงานต่างๆในมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวน 19 service รวมทั้งได้ออกแบบระบบความปลอดภัยในการเข้า รหัสข้อมูล และผู้ที่จะใช้ service ต่างๆ ได้จะต้องมีรหัส อนุญาต ซึ่งสำนักทะเบียนและประมวลผลเป็นผู้ออกให้ สามารถอธิบายภาพรวมการทำงานของระบบได้ดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพรวมระบบ API

ภาพที่ 2 หน้าจอระบบ API

จากภาพที่ 1 ผลการออกแบบกระบวนการทำงานของระบบจะมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียกใช้ระบบ API อยู่ 2 กลุ่ม คือ ผู้ดูแลระบบอื่นๆของมหาวิทยาลัยและผู้ดูแลระบบทะเบียน โดยกลุ่มผู้ดูแลระบบอื่นๆของมหาวิทยาลัยจะต้องแจ้ง service ของข้อมูลที่ต้องการและทำการค้นหา service ของระบบ REG-API และเมื่อการเชื่อมต่อ service สำเร็จระบบ API จะส่งข้อมูลของระบบทะเบียนนักศึกษาไปให้ระบบอื่นตามความต้องการส่วนผู้ดูแลระบบทะเบียนทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลการใช้งานของระบบ REG-API และทำการสร้าง service ที่เหมาะสมแก่ความต้องการและการให้บริการในรูปแบบต่างๆ

จากภาพที่ 2 ระบบ REG-API สามารถเข้าไปใช้งานได้ที่เว็บไซต์ <http://reg6.kku.ac.th/api> ผู้ใช้งานสามารถศึกษาการใช้งานด้วยตนเองได้จาก Click here จะมีคำแนะนำและตัวอย่างการใช้งาน จากนั้นเริ่มต้นการใช้งานด้วยการตรวจสอบความพร้อมของคุณสมบัติของเครื่องและซอฟต์แวร์ของผู้ใช้ตามรายละเอียดของการใช้งาน จากนั้นจึงสามารถติดตั้งระบบ REG-API เพื่อเรียกใช้บริการฐานข้อมูลระบบทะเบียนนักศึกษาได้ด้วยตนเอง

จากภาพที่ 3 แสดงรายการ service ต่างๆที่ให้บริการเชื่อมต่อข้อมูลกับระบบทะเบียนนักศึกษา โดยก่อนใช้ service ใดจะต้องมีรหัสกุญแจ (Key) ซึ่งออกให้โดยสำนัก

ผลการใช้งานพบว่า เมื่อเปิดใช้ครั้งแรกยังพบปัญหาการเชื่อมต่อ ผู้ใช้งานบางหน่วยงานประสบปัญหาทางเทคนิคในการติดตั้ง ผู้พัฒนาจึงต้องเข้าไปช่วยเหลือทางเทคนิคเกี่ยวกับการเชื่อมต่อแบบ API ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากเทคโนโลยีระบบ API เป็นเรื่องใหม่และต้องใช้ความรู้ทางเทคนิคสูง และจากประวัติการใช้งานที่บันทึกไว้ตั้งแต่วันที่ 24 พฤษภาคม 2555 ถึงวันที่ 20 สิงหาคม 2555 พบจำนวนการใช้งาน 59,953 ครั้ง ได้แก่คณะวิศวกรรมศาสตร์ ENMIS จำนวน 59,526 ครั้ง สำนักวิทยบริการ จำนวน 54 ครั้ง เชื่อมต่อ Google app1 จำนวน 350 ครั้ง และคณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 23 ครั้ง จากสถิติพบว่าการใช้งานของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีปริมาณมากที่สุดเนื่องจากระบบจำเป็นต้องอ่านข้อมูลทุกสัปดาห์ ส่วนการใช้งานจากหน่วยงานอื่นมีปริมาณที่น้อยลดลงไปตามลำดับเพราะบางหน่วยงานอาจมีความจำเป็นต้องอ่านข้อมูลเพียงเดือนละ 1 ครั้ง หรือ ภาคการศึกษาละ 1 ครั้งเท่านั้น

จากผลการวิจัยพบว่าการเชื่อมต่อแบบใหม่ในรูปแบบ API ลดภาระการทำงานของฐานข้อมูลตัวหลักได้เป็นอย่างดี และในส่วนของความซับซ้อน ขั้นตอนในการเชื่อมต่อฐานข้อมูลแบบใหม่สามารถลดขั้นตอนการเชื่อมต่อให้ทำงานได้เร็วขึ้นและลดระยะเวลาในการเชื่อมต่อ การประสานงานทำได้รวดเร็วขึ้น และช่วยให้ผู้ใช้บริการได้เรียนรู้ทางเทคนิคแบบใหม่ สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนางานต่อยอดได้ เกิดการลดความซับซ้อนในการเรียนรู้ (Learning Curve)

5. สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ระบบ REG-API สำหรับฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษาโดยได้ศึกษาถึงความต้องการของหน่วยงานอื่นๆที่ประสงค์จะเชื่อมโยงข้อมูลจากระบบทะเบียนนักศึกษาและศึกษาขั้นตอนการทำงานของหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในระดับปฏิบัติการและระดับบริหาร ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบระบบงานและโมเดลข้อมูลโดยใช้ระบบจัดการฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ และได้จัดทำระบบต้นแบบโดยใช้ซอฟต์แวร์ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL ใช้ภาษา PHP เวอร์ชัน 5.3 และภาษา JavaScript

เป็นเครื่องมือพัฒนางานหลัก ได้ service เพื่อให้บริการหน่วยงานต่างๆในมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวน 19 service และในอนาคตจะมีการปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติม service ให้มากขึ้นและตรงตามความต้องการของผู้ร้องขอ

ดังนั้น ระบบ REG-API สามารถนำไปให้บริการข้อมูลฐานข้อมูลทะเบียนนักศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยงานอื่นๆภายในมหาวิทยาลัย และช่วยลดภาระงานการให้บริการเชื่อมต่อฐานข้อมูลจากผู้ดูแลระบบทะเบียนนักศึกษา ทำให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกันและทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพรวดเร็วขึ้น ลดขั้นตอนการติดตั้งซอฟต์แวร์และความยุ่งยากในการติดตั้งลงไปได้มาก

6. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของที่ปรึกษาโครงการวิจัย ผศ.บุญทรัพย์ ไวกำ รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนและสารสนเทศ สำนักทะเบียนและประมวลผล(สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ) และ นางสาวฉวีดี ปทุมบาล หัวหน้ากลุ่มภารกิจประมวลสำนักทะเบียนและประมวลผล(สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ) ได้แนะนำขั้นตอนการทำงานในด้านการวิจัย ขอขอบคุณ รศ.ดร.สุจินต์ สิมารักษ์ ที่แนะนำกรอบการทำงานวิจัยเชิงประจักษ์ รวมถึงช่วยตรวจสอบหลักการและวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ รศ.ดร.เด่นพงษ์ สุดภักดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและสารสนเทศ ที่ได้วางแนวความคิดถึงความจำเป็นที่สำนักทะเบียนจำเป็นต้องมีระบบ API เพื่อใช้ส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานอื่น เพื่อประสานความเชื่อมโยงข้อมูลระบบอื่นๆในมหาวิทยาลัยขอนแก่นให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียว

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่คณะและหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ให้ความร่วมมือในการทดสอบเชื่อมต่อและทดลองใช้งาน แลสมาชิกกลุ่ม KKKU ICT ที่ได้แนะนำติชม การใช้งานระบบ API ซึ่งช่วยทำให้ผู้วิจัยมองเห็นปัญหาและความไม่สมบูรณ์ที่เกิดจากการใช้งานจริงๆ เพื่อนำมาปรับปรุงงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] จัตรชัย สุขสอาด และ นุชนาฏ อารยะกิตติพงศ์. (2546). ความรู้เกี่ยวกับ Web Services. การประชุมวิชาการแห่งชาติทางวิทยาการและวิศวกรรมเชิงคอมพิวเตอร์ประจำปี โครงการงานวิชา คพ.492 ปัญหาพิเศษ2 ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2546.
- [2] เชษฐ พัฒโนทัย, Introduction to SOA, เอกสารประกอบการสอนวิชา สถาปัตยกรรมเชิงบริการ ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. Retrieved May 15, 2014. From <http://www.cp.eng.chula.ac.th/~chate/2110634/8-SOA-v2.pdf>
- [3] Aaron Skonnard, The XML Files: The Birth of Web Services, msdn Magazine, October 2002. Retrieved May 20, 2014., From <http://msdn.microsoft.com/en-us/magazine/cc188933.aspx>